

RAMAZAN BAYRAMINIZ MÜBARƏK!

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

№ 74 (9529) 10 aprel 2024-cü il ÇƏRŞƏNBƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

Prezident İlham Əliyev
Ramazan bayramı ilə bağlı
paylaşım edib

Builki bayram Azərbaycanın
bütün suveren ərazisində
keçirilməsi ilə əlamətdardır

Bu müqəddəs bayram münasibətilə Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqını təbrik edib. "Ramazan ayı insanların qəlbini və təfəkkürünü nurlandıran, onları əmin-amanlığa, vəhdətə, əxlaqi saflığa dəvət edən mübarək aylardandır. Müqəddəs kitabımız "Qurani-Kərim" in nazil olduğu bu ayda müsəlmanlar Uca Yarıdan qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək, mənəvi-əxlaqi zənginliyin fərhəni yaşamaq fürsəti qazanırlar". Bu fikirlər dövlət başçısının xalqa təbrikində yer alıb. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, xalqımız taleyinin ən çətin dövrlərində belə öz tarixi köklərini, milli-mədəni dəyərlərini, adət-ənənələrini qoruyub saxlayıb.

◆ Prezident İlham Əliyevin Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri

Regionların dinamik inkişafı dövlət siyasətinin prioritetidir

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan
İlham Əliyevi Ramazan bayramı
münasibətilə təbrik edib

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri çərçivəsində Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışında iştirak edib, "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksi ilə tanış olub.

Azərbaycanın qətiyyəti Cənubi Qafqazda
sülhü də bərqərar edəcək

Dövlət başçısı İlham Əliyev də ABŞ Dövlət katibi ilə telefon danışığı zamanı qeyd etdi ki, onda olan məlumata görə, üçtərəfli görüşə hazırlıq prosesində Ermənistanın hərbi dəstək və birgə hərbi təlimlərinin keçirilməsi, Azərbaycan

ilə sərhədyanı ərazilərdə hərbi infrastrukturun yaradılması, Avropa İttifaqının Avropa sülh mexanizmi xətti ilə və ABŞ büdcəsi hesabına Ermənistanın silahlandırılması kimi məsələlər də müzakirə olunub.

Qərbin planları sülh prosesinə zərbə vurur

Qərbin öz geosiyasi maraqları naminə sərgilədiyi bu təhlükəli davranışı regionda sülh və əmin-amanlığa xidmət etmir. Təsədüfi deyil ki, Türkiyə və Rusiya rəsmi bəyanat verərək Brüssel görüşü fonunda Qərbin addımlarına kəskin etiraz edib, bu planla-

rın bölgədə sülhə və əməkdaşlığa xidmət etmədiyi və pozuculuq məqsədi daşdığı bildirilib. Doğrudur, ABŞ və Avropa Komissiyası rəsmiləri dövlətimizin başçısı ilə telefon danışqlarında bu görüşün ölkəmizə qarşı olmadığı, Ermənistanla iqtisadi

əlaqələrin inkişafına həsr olunduğu barədə məlumat veriblər. Lakin aydın məsələdir ki, Qərb Azərbaycan və Türkiyə kimi dövlətlərlə sərhədləri bağlı olan Ermənistanı iqtisadi bəhrədən xilas edə bilməz.

Azərbaycan Ordusunun mövqeləri yenidən atəşə tutulub

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-u saat 10:40 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri İstisu yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun İstisu yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutub. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görülüb.

Prezident İlham Əliyev aprelin 9-u saat 16:00-dan 16:50-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Keşikənd rayonunun Arpa yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur rayonunun Cəhəz yaşayış məntəqəsi istiqamətindəki mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan atəşə tutub. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görülüb.

Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin
Xankəndi ofisinin fəaliyyətinə ehtiyac qalmayıb
Onlar əşyalarını yığışdırıb ölkəmizin ərazisini tərk edə bilərlər

Artıq işğal dövrü keçmişdir. Bütün ərazilərimizdə dövlət suverenliyimiz bərpa olunub. Bu gün işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərimizdə Azərbaycanın üçrəngli bayrağı əzəmətlə dalğalanır. Fevralın 7-də işğaldan azad edilmiş ərazilərimiz də daxil, bütün ölkə hüduqlarında növbədənkonar prezident seçkisi keçirildi. Prezidentliyə namizəd, Qalib xalqın Qalib lideri, dövlət başçısı İlham Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə mehiz Xankəndidə səs verdi. Bütün bunlardan sonra Azərbaycanın icazəsi olmadan hansı-

sa beynəlxalq qurumun ofisinin burada fəaliyyət göstərməsi əcaib görünürmü? BQXK-nın Xankəndi ofisinin bağlanması vaxtı çoxdan çatmışdı. Faktiki olaraq BQXK-nın mərkəzi hakimiyyətlə anlaşması olmayan Xankəndi ofisi Azərbaycanın suverenliyinə hörmətsiz münasibətin elementi idi. Bakı ofisi Azərbaycanın bütün ərazilərində mandatını yerinə yetirə bilər və bu baxımdan Xankəndidə hor hansı ofisin fəaliyyətinə ehtiyac qalmayıb.

Suqovuşandan Kəlbəcəərə

Uzunluğu 80 kilometr olan 2 zolaqlı yolda
6 körpü və istinad divarları da çəkiləcək

Prezident İlham Əliyevin Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri

Regionların dinamik inkişafı

Hacıqabul rayonunda avtomobil yolunun açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Hacıqabul rayonunda olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Hacıqabul rayonu Muğan-Birinci Paşalı-İkinci Paşalı-Şorbaçı-Birinci Udullu-Tağılı-İkinci Udullu-Qubalı avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlət başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, vətəndaşların rahat gediş-gəlişini təmin etmək məqsədilə əsaslı şəkildə yenidən qurulan yol rayonun 8 yaşayış məntəqəsini birləşdirir. Uzunluğu 39 kilometr olan iki hərəkət zolaqlı avtomobil yolu 4-cü texniki dərəcəyə uyğun inşa edilib.

Yolun qabarmış və çökmüş hissələrinin qazılaraq çıxarılması, torpaq yatağının qaldırılması, genişləndirilməsi, kipi-

ləşdirilməsi və müəyyən hissələrdə 10 metrə qədər genişləndirilməsi işləri görüldü.

Marşrutboyu yararsız hala düşmüş müxtəlif diametrlə suötürücü borular yeniləri ilə əvəz edilib və zəruri olan yerlərdə müxtəlif diametrlə yeni dəmir-beton suötürücü borular quraşdırılıb. Bununla yanaşı, Udullu kəndi ərazisində Pirsat çayı üzərində yerləşən, artıq istismar müddətini başa vurmuş mövcud metal körpünün əvəzində üçaşınmlı yeni dəmir-beton körpü inşa olunub.

Görülən işlər nəticəsində 12 mindən çox əhəlinin rahat gediş-gəlişini təmin olunub, yük və sərnişin daşınması asanlaşıb.

Əsaslı yenidən qurulan avtomobil yolu əhatə etdiyi yaşayış məntəqələrinin rayon mərkəzi ilə nəqliyyat əlaqəsinin yaxşılaşdırılmasında, həmçinin bu bölgədə iqtisadiyyatın və kənd təsərrüfatının inkişafında, eləcə də insanların həyat tərzinin və rifahının yüksəlməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.

Gəncədə Ulu Öndərin abidəsini ziyarət

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Gəncə şəhərində səfərdə olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı övvəl-cə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Gəncə şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstəsi qoyub.

Hacıqabulda "Agro Dairy" MMC-yə məxsus torpaq sahəsinə suvarma suyunun çatdırılması üzrə qurğular kompleksi ilə tanışlıq

Aprelin 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Hacıqabul rayonunda "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğularını kompleksini tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayılov və "Agro Dairy" MMC-nin icraçı direktoru Niyazi Əmirbəyov dövlət başçısına görülən işlər barədə məlumat verdilər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti ökin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə ökin dövrüyyəsinə əlavə torpaqların cəlb olunması işlərinin davam etdirilməsi və bu istiqamətdə yeni layihələrin hazırlanması məqsədilə 2021-ci il mayın 29-da sərəncam imzalayıb. Sərəncama uyğun olaraq Hacıqabul rayonu ərazisində "Agro Dairy" MMC-yə məxsus torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin etmək üçün Kür çayının Sabirabad rayonundan keçən hissəsində sərfi sənayedə 3 kubmetr olan 4 aqreqatlı üzən nasos stansiyasının, boru kəmərinin və dəmir-beton kanalının tikintisinə başlanılıb.

Azərbaycan Prezidentinin 2022-ci il fevralın 10-da imzaladığı sərəncamına əsasən işə üzən nasos stansiyası (I pillə), uzunluğu 4350 poqonometr olan başlıq metal boru kəməri, uzunluğu 7012 poqonometr olan dəmir-beton üzlüklü açıq kanal, kanalın sonunda sütünümü 5 min kubmetr olan hovuz, sərfi sənayedə 3 kubmetr olan

II pillə stasionar nasos stansiyası və uzunluğu 6918 poqonometr olan başlıq metal boru kəmərinin tikintisi və nasos stansiyasının xarici elektrik təchizatı işləri başa çatdırılıb.

Prezident İlham Əliyev Hacıqabul suvarma layihəsi barədə də məlumat verdi. Qeyd edildi ki, layihə çərçivəsində 2022-ci ildə 2555 hektar sahənin suvarılması təmin olunub. Layihənin gələcək il 1225 hektar sahədə də həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Həmçinin bildirildi ki, ötən ilin sonunda intensiv suvarma sahələrinin ərazisi 19 min 200 hektara, pivotların sayı 296-ya çatdırılıb, 4 toxum emalı kompleksi yaradılıb. Qarabağ regionu üzrə 2020-ci ildən təhkim olunmuş ərazilərdə 27 min 107 hektar, 2023-cü ilin sentyabrında keçirilmiş antiterror tədbirləri nəticəsində azad edilmiş Xocalı, Ağdərə və Xocavənd rayonlarında 11 min 276 hektar ərazidə yazlıq və payızlıq ökin işləri aparılıb.

Məlumat verildi ki, 2021-2023-cü illərdə 600-dək yerli fermer və sahibkar üçün müasir aqrotexniki torpaq becürməsi üzrə təlimlər, "açıq qapı" günləri, tələbələr üçün təcrübə proqramları, universitetlərdə mühazirələr, eləcə də karyera günləri təşkil edilib.

Gəncə şəhərində Ekoloji Park Kompleksinin tikintisi ilə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Gəncə şəhərində Ekoloji Park Kompleksinin tikintisi ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov dövlət başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Qərb bölgəsində ilk dəfə Gəncə şəhərində salınan Ekoloji Park Kompleksinin tikintisinə və onun ətrafında abadlıq işlərinə 2021-ci ilin dekabrında başlanılıb. Gəncəçay çayının sağ sahilində yerləşən kompleks 11 hektar ərazini əhatə edir.

Unikallığı ilə seçiləcək kompleksdə insanların rahatlığı və asudə vaxtlarını daha səm-

rəli keçirmələri üçün bütün lazımi şərait yaradılır. Kompleksə sahəsi 1285 kvadratmetr olan ikimərtəbəli oranjereya binası daxildir. Binaın əsas hissəsi dəmir-beton, metal və şüşə-vitrə konstruksiyalarla yığılıb. Fərqli dizaynı ilə seçilən kompleksdə turistlərin rahatlığı üçün bütün şərait yaradılır. Burada bütün fəsillərdə müxtəlif növ nadir gül-çiçək, kol bitkiləri, eləcə də ağac tingləri yetişdiriləcək. Bu işi həyata keçirmək üçün oranjereya binasının daxilində bitkilərin normal inkişafını təmin edəcək xüsusi havalandırma sistemləri quraşdırılıb. Hazırda binada 7 növ ağac, 16 növ gül, 8 növ kol, 9 növ işə kaktus bitkisi əkilib.

Ardı 3-cü sah.

Prezident İlham Əliyevin Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri

dövlət siyasətinin prioritetidir

Gəncə şəhərində Ekoloji Park Kompleksinin tikintisi ilə tanışlıq

Əvvəlki 2-ci sahə.

Ekoloji Park Kompleksinin ərazisində əvvəlcə mərkəzlərinin, idman qurğularının, işə obyektlərinin yaradılması da planlaşdırılıb. Buraya gələn ziyarətçilər, həmçinin müxtəlif növ gül-çiçək,

kol bitkiləri, eləcə də ağac tinglərinin yetişdirilməsi işləri ilə tanış ola biləcəklər. Kompleksin ərazisində yeni yollar

çəkilib, avtomobil dayanacağı salınıb, müasir işıqlandırma sistemi quraşdırılıb, yağış və damcı suvarma sistemləri ilə

təchiz olunmuş istixanalar tikilib. Ekoloji Parkın Gəncə çayı tərəfdəki ərazisində yüzlərlə sərvi ağacı əkilib, binanın

ətrafına işə mozaika daşları döşənib. Kompleksdə son tamamlama işləri həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev Gəncə İdman Sarayının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Gəncə İdman Sarayının açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov dövlət başçısına Gəncə İdman Sarayında yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, uzun illərdir ölkəmizdə Olimpiya və idman hərəkatı geniş vüsət alıb. Ötən illərdə Azərbaycanda onlarla olimpiya idman kompleksi və digər idman qurğuları tikilib. Bu isə ölkəmizdə idmana marağı artırıb, gənclərin asudə vaxtlarını daha səmərəli keçirmələri üçün geniş imkanlar yaradıb. Gəncədə istifadəyə verilən İdman Sarayı da bu qəbildən layihələr arasında xüsusi yer tutur.

Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamına əsasən inşa edilən Gəncə

İdman Sarayının tikintisinə 2018-ci ilin iyununda başlanılıb. Yüksək keyfiyyətlə aparılan tikinti işləri bu ilin martında tam başa çatdırılıb.

Gəncə İdman Sarayı müasirliyi ilə diqqəti cəlb edir. Ümumi sahəsi 40 min kvadratmetrə yaxın olan İdman Sarayında bütün zəruri infrastruktur yaradılıb. Böyük zalda beynəlxalq standartlara uyğun olaraq basketbol, voleybol, həndbol, minifutbol və atletika oyunlarının keçirilməsi nəzərdə tutulub. Burada 2200 nəfərlik sabit oturmaq yeri olan tribuna, 850 nəfərlik mobil oturmaq və fiziki məhdudiyəti olan tamaşaçılar üçün 20 yer ayrılıb. Burada həmçinin VIP bölmə, idmançılar və hakimlər üçün müxtəlif təyinatlı sahələr və konfrans zalı yaradılıb.

Qeyd olundu ki, İdman Sarayındakı üzgüçülük hovuzu Beynəlxalq Üzgüçülük Federasiyasının standartlarına cavab verir. Hovuzun uzunluğu 50, eni

21 metr, dərinliyi isə 3 metrdir. Burada 4 metr, 2,2 metr və 1,2 metrə qədər qalxa bilən mobil hərəkatlı döşəmə də quraşdırılıb. Zalda üzgüçülük yarışlarını 1400-dən çox tamaşaçı izləyə biləcəklər. Fiziki məhdudiyəti olan tamaşaçılar üçün isə 16 yerlik ərazi təşkil olunub. Üzgüçülük hovuzu da VIP bölmə, idmançılar və hakimlər üçün müxtəlif təyinatlı sahələrdən ibarətdir.

Gəncə İdman Sarayının kiçik zalı müvafiq olaraq 2, 3 və 4 yerə bölünmə imkanına malikdir. Burada ağır atletika, güləş, cüdo və boks zalları, müxtəlif təyinatlı otaqlar fəaliyyət göstərəcək və idmanın ayrı-ayrı sahələri tədris ediləcək.

Nəhəng idman qurğusunda Beynəlxalq İdman Atıcılığı Federasiyasının (ISSF) standartlarına uyğun atıcılıq zalı, həmçinin müxtəlif ölçülü yoqa, pilates, atletika, fitness, bolinq, masaüstü tennis, şahmat, kross-fit zalları,

SPA mərkəzi, bilyard masası, uşaq otağı, 3 konfrans zalı, böyük restoran, kofe-breyk bölmələri və marketlər fəaliyyət göstərəcək.

Gəncə İdman Sarayının əhəmiyyətini artıran cəhətlərdən biri də burada müasir məhmanxananın yaradılmasıdır. Səksən nömrəsi olan məhmanxanada 160 idmançının qalması və istirahəti üçün hər cür imkan var.

Höyütdə geniş abadlıq-quruculuq işləri görülüb, yaşıllıq zolaqları salınıb, istirahət guşələri yaradılıb, müşahidə kameraları quraşdırılıb.

Belə nəhəng idman qurğularının yaradılması Azərbaycanın idman ölkəsi kimi nüfuzunu yüksəltməklə yanaşı, regionlarda yaşayan gənclərin idmana həvəsinin artırılması, onların potensialının üzə çıxarılması və ümumilikdə idmanın kütləviliyinin təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Gəncə şəhər stadionunun təməli qoyulub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Gəncə şəhər stadionunun təməlini qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısına stadionda yaradılacaq şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, 1959-1963-cü illərdə inşa edilən Gəncə şəhər stadionu 1964-cü ildə istismara verilib. Son illərdə stadionun tamaşaçı tribunaları yarasız vəziyyətə düşdüyündən və texniki cəhətdən istismarı mümkün olmadığından fəaliyyəti qismən həyata keçirilməlidir. Stadionun ərazisində köməkçi meşə meydanları və futbol akademiyası binası tikilib.

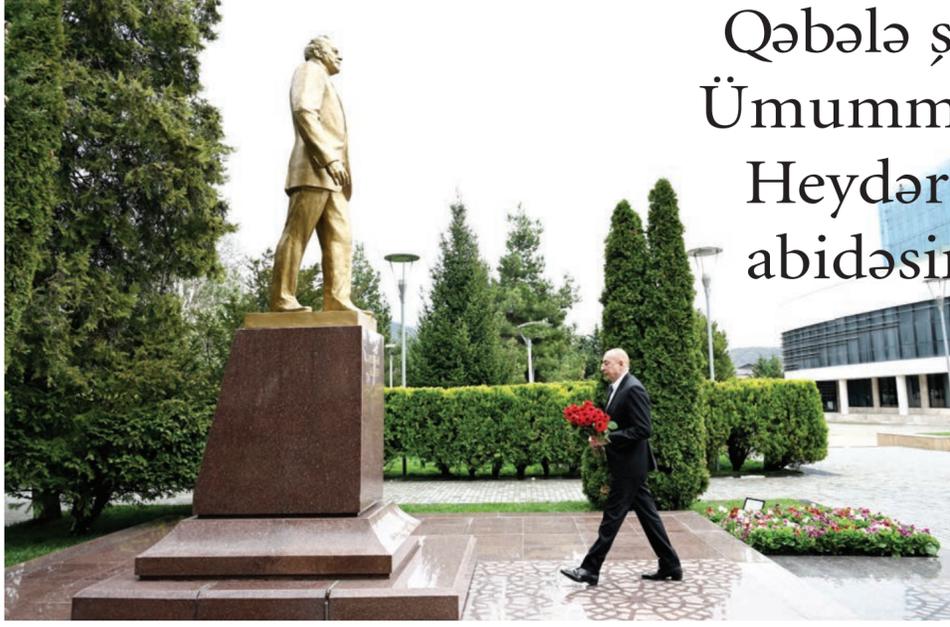
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 6 oktyabr tarixli sərəncamına əsasən, Gəncə şəhər stadionunun yenidən qurulması işlərinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi üçün Prezidentin ehtiyat fondundan ilkin olaraq bir milyon manat ayrılıb. Stadionun layihələndirmə işləri artıq başa çatdırılıb.

Yenidənqurma işləri çərçivəsində stadionun ərazisi genişləndirilərək 10 hektara çatdırılacaq. UEFA-nın 4-cü kateqoriya standartlarına uyğun inşa ediləcək stadionun tamaşaçı tutumu layihə üzrə 15 min 464 yerlikdir. Stadionda VVIP, VIP, SKY-box, media nümayəndələri və fiziki imkanları məhdud tamaşaçılar üçün müvafiq sayda oturmaq sahələri, futbolçular üçün soyunub-geyinmə, konfrans, tibb, hakimlər, texniki heyət üçün otaqlar və sair zəruri sahələr nəzərdə tutulur. Eyni zamanda layihəyə əsasən stadionun daxilində bilet satışı, eləcə də müxtəlif ictimai işə obyektləri, yerüstü avto-dayanacaq, nəzarət-buraxılış məntəqələri yaradılacaq. Stadion UEFA tələblərinə uyğun işıqlandırma, səs, yayım, internet, təhlükəsizlik, giriş-çixış sistemləri ilə təchiz olunacaq. Bir sözlə, stadionun istifadəyə verilməsi istər yerli, istərsə də beynəlxalq yarışların keçirilməsinə hərtərəfli şərait yaradacaq.

Prezident İlham Əliyev Gəncə şəhər stadionunun təməlini qoydu.

Prezident İlham Əliyevin Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri

Regionların dinamik inkişafı

Qəbələ şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Qəbələ rayonunda səfərdə olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Qəbələ şəhərində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstəsi qoyub.

Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanası istifadəyə verilib

Qəbələdə "Hacıalılı" elektrik yarımstansiyası və Regional Təlim Mərkəzi istifadəyə verilib

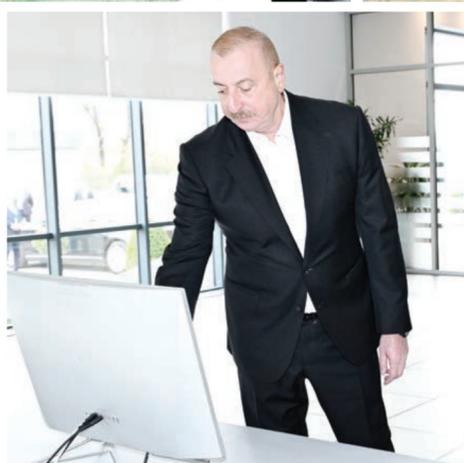

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Qəbələ rayonunda "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (ASC) 110/35/10 kV-luq "Hacıalılı" elektrik yarımstansiyasının və Regional Təlim Mərkəzinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov dövlət başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Qəbələ elektrik şəbəkəsi ümumilikdə 31 min 502 abonentə əhatə edir. ASC tərəfindən rayon ərazisində aparılan yenidənqurma işləri çərçivəsində Qəbələ şəhərinin, 2 qəsəbənin və 13 kəndin elektrik təsərrüfatı yenilənib. İstehlakçılardan elektrik enerjisi təchizatının keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə 110/35/10 kV-luq 26 meqavat-ampere (MVA) "Hacıalılı" yarımstansiyasının gücü 41 MVA-ya çatdırılmaqla müasir tələblərə uyğun yenidən tikilib.

Dövlət başçısına 2020-2023-cü illərdə paylayıcı şəbəkələrdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri, "Azərişiq" ASC tərəfindən təchiz edilən yaşıl və innovativ texnologiyalar, eləcə də "100 Kənd" layihəsi üzrə regional şəbəkələrdə 150-dən çox yaşayış məntəqəsinin elektrik təchizatının yenidən qurulmasının texniki, iqtisadi və ekoloji səmərəliliyi barədə məlumat verildi. Qeyd olundu ki, paylayıcı şəbəkələrdə yaşıl və innovativ texnologiyaların tətbiqi, o cümlədən ikipilləli şəbəkələrin, mikrogünəş elektrik stansiyalarının, 3D-mobil xəritə, dron monitorinq, smart uçot sistemlərinin, kompozit şüşə lifli ekoloji təmiz dayaqların istifadəsi, habelə "100 Kənd" layihəsi üzrə görülən işlər təbii qəza qənaət

edilməsinə, karbon dioksid emissiyasının azaldılmasına imkan yaradır.

"Hacıalılı" elektrik yarımstansiyasının qarşısında elektromobillər üçün "Azərişiq" tərəfindən iki enerjidoldurma stansiyası inşa olunub.

Diqqətə çatdırıldı ki, elektromobil enerjidoldurma stansiyalarının tətbiqi məqsədilə ildə 230 min ton karbohidrogen yanacağına qənaət edilməsi və 239 min ton karbon dioksid emissiyasının azaldılması mümkün olacaq.

Prezident İlham Əliyev "Hacıalılı" yarımstansiyasını

işə saldı. Yarımstansiyanın ərazisində Regional Təlim Mərkəzi də inşa edilib. Təlim Mərkəzində yerli və xarici təlimçilərin iştirakı ilə elektroenergetika sahəsi üzrə ixtisaslı kadrların hazırlığı, bərpaolunan enerji mənbələrinin tətbiqi və istismar qaydaları, peşə vərdişlərinin ödənilməsi, real iş şəraitində təlimlər və ustalıq yarışlarının təşkili nəzərdə tutulur. Mərkəz müasir şəbəkə poliçonu və "Yaşıl Enerji" təlim poliçonundan ibarətdir. Şəbəkə poliçonunda kompozit dayaq, optik-lifli 35 kV-luq və 0,4 kV-luq kabel xətləri, smart sayğaclar, SK-11 35-0,4 kV-luq şəbəkə idarəetmə sistemi quraşdırılıb. Poli-

qonda beynəlxalq peşə ustalıq yarışlarına hazırlıq üçün lazımı şərait yaradılıb. "Yaşıl Enerji" təlim poliçonunda isə Günəş və külək enerji mənbələri, "Azərişiq" ASC-nin Mobil Yaşıl Enerji Qurğusu layihələri üzrə təlimlər təşkil olunacaq.

Regional Təlim Mərkəzi həmçinin digər müasir avadanlıqlarla da təchiz edilib, regional şəbəkələrin dispetçer idarəetmə sistemində inteqrasiya olunub. Dispetçer idarəetmə sistemi mərkəzdən və müstəqil idarəetmə imkanlarına malikdir. Bundan əlavə, mərkəzdə biri interaktiv olmaqla, iki müasir tədris otağı və tədbirlərin keçirilməsi üçün iclas zalı vardır.

Aprelin 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 160 çarpayılıq Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səhiyyə naziri Teymur Musayev dövlət başçısına xəstəxanada yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, binanın inşasına 2016-cı ildə başlanılıb və tikinti işləri 2023-cü ildə başa çatdırılıb. Xəstəxananın yerləşdiyi ərazinin ümumi sahəsi 4,9 hektardır. Tibb ocağının altımərtəbəli əsas binası üç blokdan ibarətdir. Bu səhiyyə müəssisəsində terapiya, uşaq xəstəlikləri, nevrologiya,

ümumi cərrahiyyə, ginekologiya, travmatologiya, LOR, infeksiyon xəstəlikləri, şüa-diaqnostika, qəbul, laboratoriya, təcili tibbi yardım, doğum, doğuşdan sonrakı fizioloji şöbələr və hamiləliyin patologiyası şöbəsi də fəaliyyət göstərəcək.

Xəstəxana müasir tələblərə cavab verən tibbi avadanlıqla, o cümlədən maqnit rezonans tomoqrafiyası (MRT), çoxkəskinli kompüter tomoqrafiyası (KT), rəqəmsal stasionar ultrasəs müayinə cihazı, rəqəmsal teleskopik rentgen cihazı və rəqəmsal DR rentgen qurğusu ilə təchiz olunub.

Ardı 5-ci səh.

Prezident İlham Əliyevin Hacıqabul, Gəncə və Qəbələyə səfəri

dövlət siyasətinin prioritetidir

Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanası istifadəyə verilib

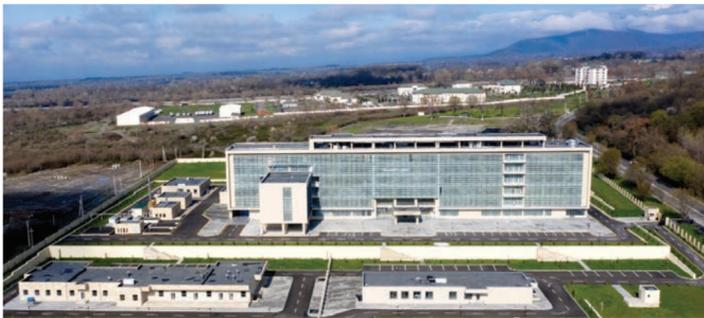

Əvvəli 4-cü səh.

Ərazidə əsas korpusla yanaşı, Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi, Yoluxucu Xəstəliklər Korpusu, Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin rayon şöbəsi üçün binalar tikilib.

Xəstəxananın həyətidə geniş yaşillıq zolağı salınıb.

Burada yaradılan şəraitdən görünür ki, vətəndaşların hərtərəfli tibbi xidmətlə təmin edilməsi, onların müalicə və müayinə işinin yüksək səviyyədə təşkili, gələcəyimiz olan uşaqların sağlamlıq yetişməsi istis-

qamətində icra edilən layihələr dövlət başçısının daim diqqətində və nəzarətindədir. Bu cür

müasir səhiyyə müəssisəsinin istifadəyə verilməsi yalnız Qəbələ sakinlərinə deyil, bütöv-

lükdə region əhalisinə hərtərəfli tibbi xidmət göstərməyə imkan yaradır.

Prezident İlham Əliyev Böyük Pirəli-Kiçik Pirəli-Xırxatala-Cığatelli-Həmzəli avtomobil yolunun açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Ağdaş-Zarağan yolunun 40-cı kilometrliyindən başlayan Böyük Pirəli-Kiçik Pirəli-Xırxatala-Cığatelli-Həmzəli avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlət başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidentinin 2021-ci il 17 may və 2022-ci il 2 fevral tarixli sərəncamları ilə Qəbələ rayonunda 17 minə yaxın əhalinin yaşadığı 15 yaşayış məntəqəsini birləşdirən bu avtomobil yolunun tikintisi Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə tapşırılıb. Tikinti işləri 2022-ci ilin sentyabrında başa çatdırılıb.

Məlumat verildi ki, dördüncü texniki dərəcəyə uyğun salınan iki hərəkət zolaqlı yolun ümumi uzunluğu 41 kilometrdir. Texnoloji ardıcılığa uyğun olaraq lazımi hündürlükdə optimal qum-çınqıl qarışığından yol yatağının tikintisi, yola iki laydan ibarət yeni asfalt-beton örtüyünün döşənməsi işləri görüldü. İnşaat işlərinin sonuncu mərhələsində hərəkətin normal təşkili üçün yol nişanları və məlumatverici lövhələr quraşdırılıb, ni-

şanlanma xətləri çəkilib. Yol üzərində bir körpü salınıb, 18 avtoda yanacaq yaradılıb.

Bu avtomobil yolunun tikintisi əhatə etdiyi 15 yaşayış məntəqəsinin rayon mərkəzi ilə nəqliyyat əlaqəsinin yaxşılaşdırılmasında, həmçinin bu bölgədə turizmin və kənd təsərrüfatının inkişafında, eləcə də insanların həyat tərzinin və rifah halının yüksəlməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.

Qəbələnin Bum qəsəbəsində tam orta məktəbin yeni binası istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 9-da Qəbələ rayonunda 624 şagird yerlik Təbriz Yaqubov adına Bum qəsəbə tam orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev dövlət başçısına məktəbdə yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, qəsəbədə 1983-cü ildə tikilmiş məktəb binasının müasir tələblərə cavab verməməsi və qəzalı vəziyyətdə olması yeni

binanın inşası zərurətini yaratmışdı. Bum qəsəbə tam orta məktəbinin tikintisinə 2021-ci ilin dekabrında başlanılıb. Məktəb binası 26 sinif otağından, kimya, fizika və biologiya laboratoriyalarından, 2 informatika kabinetindən, 2 texnologiya otağından, gənclərin çağırışa qədərki hazırlıq kabinetindən, kitabxana, 195 yerlik akt zalı, idman zalı və 80 yerlik yeməxanadan ibarətdir.

Yeni dövrün çağırışlarına uyğun olaraq, müasir məktəblərin qurulması Azərbaycan dövlətinin prioritetləri sırasında başlıca yer tutur.

Son 20 ildə Azərbaycanın mərkəzi şəhərlərindən tutmuş ən ucqar kəndlərinə qədər yaşayış məntəqələrində 3600 yeni məktəb binası tikilib və ya əsaslı təmir olunub. Ölkəmizdə təhsil müəssisələrinin əsaslı təmiri, yenidən qurulması və yenilərinin inşası, onların zəruri tədris avadanlığı ilə təchizi gənc nəslin daha savadlı və bilikli yetişməsinə hesablanıb. Yeni məktəb binalarının və tədris korpuslarının inşası şagird sıxlığını aradan qaldırmaqla, həm də onların daha keyfiyyətli təhsil almasına şərait yaradır.

İqtisadi Şuranın növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının sədri, Baş nazir Əli Əsədovun rəhbərliyi ilə aprelin 8-də şuranın növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda makroiqtisadi və maliyyə sabitliyi sahəsində cari vəziyyət və siyasət istiqamətləri, o cümlədən pul siyasətinin əsas istiqamətləri, bank və sığorta sektorunun inkişafı, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, ərzaq təhlükəsizliyi, torpaqlardan səmərəli istifadənin və aqrar ixracın cari vəziyyəti, 2024-2030-cu illər üzrə çağırışlar və hədəflər, İslam maliyyəsi (bankçılıq) ilə bağlı görülməli işlər, Gömrük Rəsmiləşdirilməsi Platformasında sünü intellekt əsaslı Avtomatlaşdırılmış Risk Analiz Sisteminin tətbiqi barədə və digər cari məsələlər geniş müzakirə olunub.

İclasda Mərkəzi Bankın sədri Taleh Kazımovun, kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədovun, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bağirovun və iqtisadiyyat nazirinin müavini Səməd Bəşirinin məruzələri dinlənilib. Sonda İqtisadi Şuranın üzvlərinin rəy və tövsiyələri nəzərə alınmaqla müzakirə olunan məsələlər barədə qərarlar qəbul olunub və aidiyyəti qurumlara müvafiq tapşırıqlar verilib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri kollektivə təqdim olunub

Aprəlin 9-da Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 8 aprel tarixli Sərəncamı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin olunmuş Ramin Məmmədovu kollektivə təqdim edib.

Komitədən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri Fərəh Əliyeva ölkəmizdə nümunəvi dövlət-din münasibətlərinin formalaşdırılmasında Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu qeyd edib. Bildirib ki, dövlət-din münasibətləri hər zaman prioritet sahə kimi Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzində olmaqla yanaşı, həm də bu istiqamətə xüsusi qayğı

göstərilir. Son illər dini sahədə həyata keçirilən islahatların önəmini vurğulayan F.Əliyeva dövlət komitəsinin qarşısında duran vəzifələrlə bağlı müvafiq tövsiyələri diqqətə çatdırıb.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov dövlət başçısı tərəfindən ona göstərilən yüksək etimada görə təşəkkürünü bildirib. Prezident İlham Əliyevin dövlət

din münasibətləri sahəsində qarşıya qoyduğu hədəflərin layiqincə yerinə yetirilməsi, qurumun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün səylərini əsirgəməyəcəyini qeyd edib.

Sadır JAPAROV: "Son illər Qırğızıstan ilə Azərbaycan arasında münasibətlər daha da dərinləşib"

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov bu ölkəyə rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovu qəbul edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Ceyhun Bayramov tarixi, mədəni və dini ortaqlıqları bölüşdürülmüş qardaş Qırğız Respublikası ilə ölkəmiz arasında təşəkkül tapmış strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin gübnənin daha da güclənməsinin, həmçinin məzmunca zənginləşməsinin məmnunluq doğurduğunu vurğulayıb.

Ölkələrimiz arasındakı fəal siyasi dialoqun ticarət-iqtisadi, humanitar, mədəni, təhsil və digər sahələrdə ikitərəf-

li uğurlu əməkdaşlığımızı şortləndirdiyi diqqətə çatdırılıb. Orta dahlizin tranzit imkanlarından Mərkəzi Asiya ölkələrinin, o cümlədən Qırğızıstanın faydalanmasının iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığın gücləndirilməsinə təkan verəcəyi qeyd olunub. Beynəlxalq və regional təşkilatlar, xüsusilə BMT, Türk Dövlətləri Təşkilatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində və digər platformalarda ölkələrimiz arasında koordinasiya fəaliyyətinin və qarşılıqlı dəstəyin bundan sonra da davam etdirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Türk Dövlətləri Təşkilatının bu ilin iyulunda Şuşada, oktyabrda isə Qırğızıstanda keçiriləcək qeyri-rəsmi və rəsmi sammitlərin önəmi diqqətə çatdırılıb. Azərbaycanın bu il BMT-nin İqlim Dəyişiklikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edəcəyi və bu çərçivədə ölkəmizlə Qırğızıstan arasında fəal əməkdaşlıq üçün

əlavə imkan yarandığı vurğulanıb. Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində aparılan bərpa və yenidənqurma işləri barədə danışan Ceyhun Bayramov Ağdamın Xıdırılı

kəndində orta məktəbin inşası qərarı ilə bağlı Qırğız Respublikasına təşəkkür edib.

Prezident Sadır Japarov son illər dövlətlərarası münasibətlərimizin daha da dərinləşdiyini və dövlət başçıları səviyyəsində Dövlətlərarası Şuranın fəaliyyətindən məmnun olduğunu bildirib.

Dinamik şəkildə inkişaf edən və möhkəmlənən ikitərəfli əlaqələrimizin parlamentlər, hökumətlər və müvafiq nazirliklər arasında qarşılıqlı fəaliyyətin gücləndirilməsinə imkan yaratdığı vurğulanıb.

Tərəflər Qırğızıstan Prezidentinin ölkəmizə qarşısında gələn səfəri ilə bağlı məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Azərbaycanla Rusiya arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarovun Rusiya Federasiyasına səfəri çərçivəsində iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları müzakirə edilib.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir Mikayıl Cabbarov Rusiyaya işğar səfəri çərçivəsində Rusiya hökumətinin sədr müavini, sənaye və ticarət naziri Denis Manturov, iqtisadi inkişaf naziri Maksim Reşetnikov, Mərkəzi Bankın sədri Elvira Nabiullina, həmçinin Rusiyanın bir sıra şirkət və kommersiya qurumlarının rəhbərləri ilə görüşlər keçirib.

Görüşlərdə Azərbaycan və Rusiyanın əlaqələrin inkişafına verdiyi böyük əhəmiyyət sayəsində iqtisadi əməkdaşlığın genişləndiyi vurğulanıb. Bildirilib ki, Rusiya Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından biridir və qeyri-neft məhsullarımızın ixracında birinci yerdədir. Azərbaycan-Rusiya iqtisadi münasibətlərinin inkişaf gündəyindəki məsələlərin müzakirə edildiyi görüşlərdə ticarət, nəqliyyat, sənaye, o cümlədən maşınqayırma, gəmiqayırma, əczaçılıq, innovasiyalar, sünü intellekt əsaslı həllər tətbiqi, maliyyə və digər sahələrdə dinamik artırılması üçün perspektivlər qeyd olunub.

Görüşlərdə Azərbaycanın qeyri-neft sənayesinin inkişafı istiqamətində görülən işlər, sənaye zonalarında sahibkarlara təqdim edilən güzəşt və stimullar, birgə layihələrin reallaşdırılması imkanları barədə məlumat verilib. Əməkdaşlığı təşviq edən mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi, ikitərəfli maliyyə gündəyini və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər nəzərdən keçirilib.

Parlamentin sədri: "Qırğızıstan Azərbaycanla qədim tarixi bağlara əsaslanan qardaşlıq münasibətlərinə önəm verir"

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Qırğızıstan parlamentinin sədri Nurlanbek Şakiyev ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə strateji əməkdaşlıq münasibətlərinin gücləndirilməsi və parlamentlərarası əlaqələrin bərhədliyi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Ceyhun Bayramov Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında tarixi dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin ölkə liderləri arasında mövcud qarşılıqlı etimad və siyasi dialoq nəticəsində daha da möhkəmlənərək "Azərbaycan Respublikası və Qırğız Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə" ilə təsbitini tapdığını məmnunluqla qeyd edib. Qarşılıqlı səfər və təmasların mövcud strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafı, habelə müqavilə-hüquq bazasının genişləndirilməsinə təkan verdiyi diqqətə çatdırılıb.

Nazir xüsusilə parlamentlərarası müstəvidə ölkələrin bir-birinin mövqeyinə qarşılıqlı dəstək göstərməsinin vacibliyi qeyd edilib, parlamentlərarası əlaqələrin inkişafı üçün geniş perspektivlərin olduğunu vurğulayıb.

Bununla yanaşı, regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində münasibətlərin inkişafının önəmi qeyd olu-

nub. Xüsusilə Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çərçivəsində əməkdaşlığın geniş perspektivlərinin mövcudluğu, habelə mövcud potensialdan istifadə olunması istiqamətində TDT-yə üzv dövlətlər arasında intensiv təmasların vacibliyi diqqətə çatdırılıb. Bu xüsusda, TDT-nin iyulda Şuşada keçiriləcək növbədənkonar zirvə görüşünün və oktyabrda Bişkekədə təşkil ediləcək rəsmi sammitin təşkilatın inkişafına xidmət edəcək təmaslardan biri olacağına dair inam bildirilib.

Qırğızıstan parlamentinin sədri həmçinin COP29-a hazırlıq işləri, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında normalaşma prosesi barədə məlumat verilib.

Nurlanbek Şakiyev ölkəsinin Azərbaycanla qədim tarixi bağlara əsaslanan qardaşlıq münasibətlərinə önəm verdiyini və yuxarıda qeyd olunan sahələrdə əməkdaşlığın təkmilləşdirilməsi perspektivlərinin mövcudluğunu qeyd edib. Ötən il Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı tədbirdə iştirak məqsədilə ölkəmizə səfərinin məmnunluqla xatırlayan spiker iki ölkənin parlamentləri arasında əməkdaşlığın gündən-günə dərinləşdiyini vurğulayıb.

Görüşdə həmçinin digər qarşılıqlı maraq doğuran ikitərəfli və çoxtərəfli məsələlər müzakirə edilib.

Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında müxtəlif sahələr üzrə ikitərəfli əməkdaşlıq çoxşaxəli xarakter daşıyır

Aprəlin 9-da Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Qırğızıstanın xarici işlər naziri Ceenbek Kulubayev ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, nazirlər arasında keçirilən təkbətək görüş daha sonra hər iki tərəfin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniştərəfli formatda davam edib.

Geniştərəfli görüşdə Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəyindən irəli gələn məsələlər, COP29-a hazırlıq işləri, habelə regionda mövcud vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov ölkələrimiz arasında tarixi dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin ölkə liderləri arasında mövcud qarşılıqlı etimad, siyasi dialoq nəticəsində daha da möhkəmlənərək "Azərbaycan Respublikası və Qırğız Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə" ilə təsbitini tapdığını məmnunluqla qeyd edib.

Qarşılıqlı səfər və təmasların mövcud strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafı, habelə müqavilə-hüquq bazasının genişləndirilməsinə təkan verdiyi diqqətə çatdırılıb.

İki ölkənin strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin Azərbaycanla Qırğızıstan arasında Dövlətlərarası Şuranın, iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə birgə hökumətlərə komissiyaların işi ilə daha da təkmilləşdiyini, həmçinin inkişaf etdiyi vurğulanıb.

Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında müxtəlif sahələr üzrə ikitərəfli əməkdaşlığın çoxşaxəli xarakter daşdığı vurğulanıb. Orta dahliz çərçivəsində iki ölkə arasında geniş əməkdaşlıq potensialı olduğu diqqətə çatdırılıb. İki ölkənin qarşılıqlı əməkdaşlıq potensialı olduğu diqqətə çatdırılıb. İki ölkənin qarşılıqlı əməkdaşlıq potensialı olduğu diqqətə çatdırılıb.

Bununla yanaşı, regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində münasibətlərin inkişafının önəmi vurğulanıb.

Ceyhun Bayramov həmçinin qarşı tərəfi ölkəmizin COP29-a sədrliyi, aparılan danışıqlar və hazırlıq işləri barədə ətraflı məlumatlandıraraq bu mötəbər tədbirin əməkdaşlıq üçün yeni perspektivlər yaratdığını diqqətə çatdırıb.

Postmünaqişə dövründə bölgədə mövcud vəziyyət, habelə regional sülh quruculuğuna təhdid törədən

çağırışlardan danışan nazir sülh üçün yaranmış imkanlara qarşı yönəldilmiş birtərəfli addım və təşəbbüslərin qəbul edilməz olduğunu vurğulayıb.

Qırğızıstanın sülh və quruculuq prosesinə dəstəyinin yüksək qiymətə çatdırılıb, habelə Qırğız Respublikasının təşəbbüsü ilə Ağdamın Xıdırılı kəndində inşa ediləcək orta məktəbin bu dəstəyin bariz nümunəsi olduğu vurğulanıb.

Nazir Ceenbek Kulubayev ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişaf dinamikasının məmnunluqla doğurduğunu, əməkdaşlığın daha da irəliləndirilməsi istiqamətində qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətli rol oynadığını qeyd edib.

Qırğızıstanın Azərbaycan tərəfindən göstərilən regional sülh və quruculuq səylərini daim dəstəklədiyini diqqətə çatdırılıb.

Görüş zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra nazirlər görüşün nəticələri ilə bağlı mətbuat konfransında bəyanatla çıxış ediblər.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Ermənistan xam xəyallarından əl çəkməlidir

"Azərbaycan-Ermənistan şərti sərəhdində ermənilər tərəfindən atəşkəsin pozulması halları artıb. Düşmən iriçaplı silahlardan istifadə etməklə hərbi təxribatlar törədir. Ermənistan siyasi rəhbərliyi bir tərəfdən tezliklə Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasında maraqlı olduqlarına dair fon yaradır, digər tərəfdən isə sülhün üstündən xətt çəkəcək təxribatlara əl atırlar".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov deyib. Deputat söyləyib ki, Ermənistanın təxribatları getdikcə intensiv xarakter alır: "Görünür, Ermənistan siyasi rəhbərliyinin, əslində, fiaskoya uğramış Brüssel görüşü onlar üçün dərs olmayıb. Paşinyan güman edirdi ki, Brüsseldə ABŞ-nin Dövlət katibi Entoni Blinken və Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Layen ilə görüşün nəticəsi olaraq hərbi pakt imzalanacaq. Və yaxud imzalanmasa belə, onun konturları cızılacaq və sonrakı mərhələlərdə reallaşdırılacaq. Bundan başqa, minimum bir milyard avro həcmində ilkin maliyyə dəstəyi alacaq. Lakin bu istəkləri ürəklerinde qaldı".

Deputatın sözlərinə görə, İrəvana qarşı sərgülənən bu münasibət bir erməni politoloqun təbircinə desək, konfet göstərib, kağızını verməyə bənzəyir. Acı olsa da, reallıq budur. Ermənistan xam xəyallarından əl çəkməli, Azərbaycanla sülh sazişi bağlayaraq inkişafa gedən yeganə yoluna işiq tutmalıdır. "Ermənistan "böyük bacı"sı Fransanın ona hər zaman dəstək verəcəyi ilə bağlı vədlərinə əlində, Fransa, Yunanıstan və Hindistan tərəfindən silahlandırıldıqlarına görə Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyində belə bir illüziya formalaşmış ki, revanşizmi yolu seçməklə öz istədiklərinə nail ola bilərlər. Ona görə bu günə qədər də Azərbaycana olan ərazi iddialarından əl çəkmir. Ermənistanın təxribatçı addımları nəticə etibarilə regionda onsuz da mürəkkəb olan vəziyyəti daha da kəskinləşdirir", - deyər müsahibimiz bildirib.

Elman Nəsirov deyib ki, Azərbaycan dövlətinin, onun ali siyasi rəhbərliyinin konkret, prinsipial və qətiyyətli mövqeyi var: "Bu mövqeyi Prezident İlham Əliyev ən yüksək beynəlxalq kürsülərdə dəfələrlə ifadə edib. Bizim dəyişməz mövqeyimiz ondan ibarətdir ki, sülh və əmin-amanlıq istəyirik. Onun fərqi deyildir ki, biz əbədi qonşular olduğumuz görə əbədiyyən düşmən kimi yaşaya bilmərik. Məhz bu səbəbdən Ermənistanla münasibətlərimizdə yeni səhifədən başlamaq niyyətindəyik. Lakin bir şərtlə, Ermənistanın Azərbaycanla qarşı tərəfdəki vəhşilikləri, soyqırımları heç zaman unutmayacağıq".

Deputat əlavə edib ki, Azərbaycanın regionda uzunmüddətli və dayanıqlı sülhün gəlməsi istiqamətində atdığı addımlar təəssüf ki, adekvat cavablandırılmır. "Ermənistan sözde sülhdən bəhs etsə də, realda heç bir iş görmür. Höyət keçirdiyi işlər isə fitnə-fəsaddan ibarətdir, təxribatları ilə ABŞ və Fransanın hərbi qüvvələrini sülhməramlı adı altında regiona götirmək istəyir. İrəvan Rusiya sülhməramlarını ABŞ və Fransanın silahlı qüvvələri ilə əvəz etmək niyyətindədir. Məhz bu məqsəddə sərəhdə gərginlik yaradır. Yaxşı başa düşür ki, gərginlik olmayan yerdə çirkin planlarını həyata keçirə bilməyəcəklər".

Elman Nəsirov yekunda vurğulayıb ki, baş verə biləcək istənilən siyasi və hərbi eskalasiya vəziyyətinə görə məsuliyyət Ermənistanın və ona havadarlıq edənlərin üzərinə düşəcəkdir.

Nəzirov QAFARZADƏ, "Azərbaycan"

Azərbaycanın qətiyyəti Cənubi Qafqazda sülhü də bərqərar edəcək

Qərbin regionla bağlı planları isə nəticəsiz qalacaq

Aprel 5-də Brüsseldə keçirilən ABŞ, Avropa İttifaqı və Ermənistan üçtərəfli görüşünün Cənubi Qafqazda ayrıcı xətlər formalaşdırmaq üçün rəsmi platforma rolunu oynadığı elə görüş barədə tərəflərin verdiyi yalan-yanlış məlumatlardan, məxfi saxlanılan detallardan da özünü açıq büruzə verdi.

Bu görüş hələ ötən il oktyabrın 5-də İspaniyanın Qranada şəhərində Avropa Siyasi Birliyinin sammiti çərçivəsində keçirilən və Azərbaycanın haqlı olaraq iştirakından imtina etdiyi görüş zamanı planlaşdırılmışdı. O vaxtdan ABŞ-Aİ cütliyünün məqsədi Azərbaycana qarşı hələ də ərazi iddiası regionda təcavüzkar Ermənistanı şimikləndirərək gərginləşdirməyə çalışmaqdır. Və 5 aprel görüşünə qədərki müddətdə bu istiqamətdə iş aparıldı. Fransa açıq şəkildə Ermənistanı silahlandırır, Avropa İttifaqının dırnaqarası sülh missiyası çərçivəsində, eləcə də Aİ-yə üzv ölkələr tərəfindən İrəvana hərbi dəstək verilməyə başlandı.

İştirak edən tərəflərin ısrarlı təkiqlərinə baxmayaraq, 5 aprel görüşünün hərbi komponentlər ehtiva etməsi isə Cənubi Qafqazda Qərbin "ikinci cəhət" planının reallaşdırılması üçün atdığı rəsmi addım oldu.

İttifaq quranlar görüşdə İrəvana ayırdıqları cüzi məbləği açıqlamaqla guya Ermənistanın iqtisadi inkişafına dəstək vermək niyyətində olduqları görüntüsünü yaratmağa çalışdılar, amma əsl hədəflərinin əl altından ona hələ də hərbi kömək göstərməkdən, yəni Azərbaycana qarşı revanşa qızışdırmaqdan ibarət olduğunu da gizlədə bilmədilər.

Siyasi şərhçilərin qənaətinə görə, Qərbin bölgə ilə bağlı planlarından biri isə həm də NATO qüvvələrinin Ermənistanı yerləşdirilməsindən ibarətdir.

Anti-Azərbaycan mahiyyətli daşıyan addımlar

ABŞ və Aİ-nin siyasi və hərbi dəstəyini qazanması isə təbii ki, İrəvanı sülh danışıq-

ların uzunlaşdırır, təxribatlara meyillənir, bir sözlə, münasibətlərin normallaşması prosesindən yayınır ki, bütün bunlar Azərbaycanı qətiyyətinə qane etmir.

Azərbaycan 44 günlük müharibədən və 23 saatlıq antiterror tədbirlərindən sonra ABŞ və Fransa başda olmaqla qərəzli Qərb təsisatlarının Ermənistanı hərbi dəstək vermələrini qətiyyətlə pislədiyini və buna qarşı olduğunu hər zaman rəsmi səviyyədə bəyan edib.

Eyni zamanda bu il aprelin 5-də keçirilən sözügedən görüşün də əleyhinə olduğunu açıq şəkildə bildirib. Elə görüşün bir-iki gün qalmış Prezident İlham Əliyevə bununla bağlı gələn hesabat zəngləri də Bakının sort reaksiyasına görə idi. Belə ki, aprelin 3-də ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken, aprelin 4-də isə Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Layen Azərbaycan Prezidentinə zəng edərək Brüssel görüşünün guya əsl mahiyyəti barədə danışmış, bu toplantının qətiyyətinə əlavə olaraq niyyətini söyləmişdilər. Amma təbii ki, bu izahatlar Azərbaycan Prezidentini qane etməmiş və İlham Əliyev bunu onların özlərinə də bildirmişdi.

Çünki bu zənglər gələcəkdə artıq görüşün əsl məramı və niyyətini, onun özündə hərbi komponentlər daşdığı bütün dünyaya bildirdi. Dövlət başçısı İlham Əliyev də ABŞ Dövlət katibi ilə telefon danışıq zamanı qeyd etdi ki, onda olan məlumata görə üçtərəfli görüşə hazırlıq prosesində Ermənistanı hərbi dəstək və birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi, Azərbaycan ilə sərəhdəki ərazilərdə hərbi infrastrukturun yaradılması, Avropa İttifaqının Avropa sülh mexanizmi xətti ilə və ABŞ büdcəsi hesabına Ermənistanın silahlandırılması kimi məsələlər də müzakirə olunub. Dövlət başçısı anti-Azərbaycan mahiyyətli daşıyan bu kimi addımları, o cümlədən Fransa tərəfindən də Ermənistanın silahlandırılması siyasətinin regionda silah yarışına rəvac verdiyini və təxribatlara gətirib çıxaraçağını vurğuladı.

Eyni zamanda Brüsseldə ABŞ-Aİ-Ermənistan üçtərəfli görüşünün keçirildiyi gün

Prezident İlham Əliyev Bakıda Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı və NATO Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu ilə görüşü zamanı da bildirdi ki, bununla Cənubi Qafqaz üçün növbəti təhlükə mənbəyi yaradılır: "Halbuki son günlər həm ABŞ-nin, həm də Avropa İttifaqının yüksək vəzifəli şəxsləri onların təşəbbüsü ilə baş tutan telefon danışıqları əsnasında bizi inandırmağa çalışmışdılar ki, bu görüş Azərbaycanın əleyhinə deyil".

Bütün bunların təxribatlara gətirib çıxaraçağı bəlli idi

Xatırladaq ki, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Brüssel görüşü ilə bağlı 27 mart şərhində də xəbərdarlıq edilirdi ki, Ermənistanın revanşist əhvali-ruhiyyə fonunda Vaşinqton və Brüssel tərəfindən bu kimi açıq erməniperəst ictimai təzahür Ermənistanın Azərbaycana qarşı yenidən mümkün təxribatlarında Aİ və ABŞ-nin Ermənistanı dəstəkləyəcəyinə dair bu ölkədə təhlükəli illüziya yarada bilər. Bu halda Aİ və ABŞ Ermənistanın sabitliyi pozan hər hansı mümkün hərəkətinə görə məsuliyyəti bölüşəcəklər.

Sözügedən görüşün baş tutacağı ərəfədən etibarən hazırkı günümüzdə qədr İrəvanın Azərbaycana qarşı hərbi təxribatlara start verməsi də ABŞ-Aİ-Ermənistanın təşəbbüsü ilə "içlər ittiqaqı"nın əsl çirkin niyyətini ortaya qoyur. Belə ki, bir neçə müddətlik sakitliyin ardından, konkret olaraq aprelin 1-dən etibarən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən sərəhdə mütəmadi olaraq atəşə tutulur. Bölgədən uzaqdakı Qərb ağalarının dəstəyinə güvənərək Vətən müharibəsi və antiterror tədbirləri zamanı "dəmir yumruq" tərəfindən uğradıldığı bəzi məğlubiyyətlərini unudan Ermənistan hazırda Azərbaycana qarşı müharibə eyniforisiyadır. Sərəhdərimizi mütəmadi atəşə tutmaqla Bakını təxribətə çəkmək, sülh prosesinə kölgə salmaq istəyir.

Eyni anda bir neçə ölkəyə forpostluq edən Ermənistan, əslində, sülhdən yayınmaqla özünü fəlakətlərə sürükləyir. Belə deyək, onsuz da onilliklərdir dalan ölkə olan Ermənistan bu dəfə də məkrli Qərbə güvənərək onun ipi ilə özünü dərin və qaralıq quyuya salır. Belə halda isə Ermənistan vaxtilə bu yolla gedən Livan, Suriya, Ukrayna kimi ölkələrin aqibətinin gözlədiyi heç bir şübhə doğurmur.

Buna görə də İrəvan neçə ki, özü üçün gec deyil, Azərbaycanın ona təklif etdiyi təkmil sülh modelindən yararlanmaq kimi tarixi şansını əldən verməməlidir.

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Qərbin təxribatları Ermənistanı "cəsarət"ləndirir

Brüssel görüşünün Cənubi Qafqazda gərginliyə xidmət etməsi təsdiqini tapır

ABŞ-Aİ-Ermənistan arasında keçirilən Brüssel görüşü ilə bağlı Azərbaycan əvvəldən narahatlığını ifadə etmişdi. Bunu nəzərə alaraq Aİ və ABŞ rəsmiləri Prezident İlham Əliyevə zəng edərək görüşün məqsədinin ölkəmiz əleyhinə olmadığını bildirsələr də, daim ikili standartlara söykənən siyasət yürüdümlərini sözləri o qədər də inandırıcı görünmədi.

Çünki proseslər göstərir ki, artıq Qərb öz siyasi maraqları üçün Ermənistanı alət kimi istifadə edir, Hayastan isə bunun müqabilində Azərbaycana qarşı dəstək istəyir. Elə son günlər şərti sərəhdə müşahidə olunan fəallaşmalar, təxribatlar Ermənistanın çirkin niyyətindən daha aydın xəbər verir. Bununla Ermənistan Aİ və ABŞ-dən daha çox maliyyə və hərbi yardım almağa çalışır.

Milli Məclisin deputatı Jalə Əliyeva "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, aprelin 5-də ABŞ-Aİ-Ermənistan arasında keçirilən görüş birmənalı olaraq Azərbaycan hökumətini, ictimaiyyəti, həmçinin dünyanın sağlam düşüncəli, sülh tərəfdarı olan və ədalətli dairələrinin ciddi etirazları ilə qarşılaşdır. Bununla bərabər, regionda sülhün və sabitliyin qorunmasına mənfi təsir göstərən görüş olaraq qiymətləndirilib.

Deputatın sözlərinə görə, görüşün yekunlarına dair yayılmış məlumatlardan da bəlli olur ki, ABŞ və Aİ yenə ikiüzlü siyasətlərini həyata keçirir və Ermənistanı maliyyə yardımını ayırmaq qərarını verir: "Əlbəttə ki, bu qərarın arxasında dayanan planlar hələ ki, ictimaiyyətə bəlli deyil. Görüş barədə deyilənlər tam həqiqi mənzərəni özündə əks etdirmir. Təəssüf ki, müharibədən əziyyət çəkmiş Azərbaycana deyil, Ermənistanı maliyyə yardımını tutan Aİ və ABŞ ölkələrinin orazilərini yerlə yekən edən, minalarla çirkləndirən Hayastanı belə bir addımla mükafatlandırır. Onu həmçinin Azərbaycanın qarşı yeni təxribatları təhrik edir. Bu addımlar da Ermənistanı "cəsarət"ləndirir. Eyni zamanda bu yardım Ermənistanın həyata keçirdiyi irimiqaylı silahlanma proqramını da maliyyələşdirir".

J.Əliyeva bildirib ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu üçtərəfli görüşün nəticəsindən narazıdır. Əslində, bu addım ABŞ və Aİ-nin insan hüquqları məsələsində ikiüzlü siyasətinin növbəti təzahürüdür. Konfrans Cənubi Qafqazda gərginliyə xidmət edən görüş olaraq dəyərləndirilməlidir. Özünü dünyada demokratiya dəyərlərinin qoruyucusu sayan Avropa İttifaqını və ABŞ-ni ikiüzlü, riyakar siyasətə son qoymağa dəvət edir, regionda vəziyyəti gərginləşdirməyə çağırır.

Deputat vurğulayıb ki, Azərbaycan öz mövqeyində qətiyyətlidir, dəmir iradəsi, yumruğu ilə bu kimi ölkələrin iddialarını, düşmən, qərəzli mövqeyini yarıb keçməyə, öz haqqını qorumağa, ədalətli təmin etməyə hər zaman hazırdır.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

500 illik müstəmləkəçilik siyasəti yürüdən Fransanın II Dünya müharibəsindən əvvəl işğal etdiyi ərazilər 13,5 milyon kvadratkilometr olub. Öz ərazisindən 20 dəfə böyük bir coğrafiyada talançılıq və qətl-törədən bu dövlətin imperiyasını bərpa etmək xəyalları isə hələ də qalır.

Uzun əsrlər boyu Afrikanın 20-dən artıq ölkəsində öz hakimiyyətini quran fransızların müstəmləkə siyasəti II Dünya müharibəsindən sonra iflasa uğrayıb. Həmin dövlətlərə müstəqillik verməyə məcbur olan Fransa neokolonializm üsul-idarəsini seçib.

Heç kəsə sirr deyil ki, Fransa müstəmləkə ölkələrinin hamısına səfalət və faciə gətirib. Belə ki, Afrika ölkələrində müstəqillik uğrunda gedən müharibələrdə 2 milyondan çox insan həlak olub. Təkcə Əlcəzairdə fransız ordusu 1 milyondan çox insanı qətlə yetirib.

Fransanın daha bir qanlı izi Ruandadadır. 1994-cü ildə fransızlar bu ölkədə "təhlükəsiz zona yaratmaq" adı altında hərbi əməliyyatları həyata keçiriblər. Bundan cəsarətlənən digər yerli münafiqə tərəfinə də iştirakı ilə tutsi qəbiləsinin 800 mindən çox üzvü qətlə yetirilib.

Fransa qoşunlarının Çadda keçirdikləri "Epervier", Kot-d'İvuarda "Licorne" hərbi əməliyyatları

da çoxlu sayda insan tələfatı ilə nəticələnib. 2011-ci ildə isə mülki insanları qorumaq bəhanəsi ilə Liviyada keçirilən "Harmattan" və iki il sonra Malidəki "Serval" hərbi əməliyyatları da böyük dağıntılar və qətlərə səbəb olub.

Hazırda Emmanuel Makron hökumətinin yürütdüyü irqçi siyasətlə islamofobiya daha geniş vüsət alıb. Ermənistanı siyasi, hərbi dəstəyini əsirgəməyən Fransa ilə ölkəni birləşdirən bağlar da işğalçılıq, separatçılıq, ksenofobiya, terrorçuluq, başqa xalqlara məxsus sərvətlərin mənimlənməsidir. Bununla Fransa Ermənistanı müdafiə etməklə yanaşı, həm də özünün müstəmləkəçilik siyasətinə haqq qazandırmış olur.

Başqa dinlərə nifrət zəminində törədilən cinayətlərin rəsmi statistika aparılmaması da, Fransada müsəlman əhalisi, qaradərili fransızlar, digər etnik və dini qruplara, xüsusilə müsəlmanlara qarşı qadağalar artır, dini məktəblər bağlanır,

"Makron terroru maliyyələşdirir"

Rusiya Fransanı rəsmən ittiham etdi

dərnəklər ləğv edilir, məscid tikintisinə icazə verilmir, imamlar məscidlərdən qovulur, hicab qadağası

genişlənir, ifadə azadlığı adı altında müsəlmanların müqəddəs saydıqları inanclar təhqir edilir. Təhsil

müəssisələrində müsəlman uşaqları zorakılığa məruz qalır və hətta qətlə yetirilirlər.

Ekspertlərin fikrincə, Fransanın tarixboyu həyata keçirdiyi qətləmlər və siyasi münasibətlər sistemini çirkləndirməsi artıq həmi tərəfindən qəbul edilən reallıqdır. Rəsmi Paris dayanmadan global proseslərə neqativ tendensiyalar ixrac edir. Bu səbəblərdən təəcüblü deyil ki, Fransa və şəxson Emmanuel Makron nöinki siyasi rəqibləri, hətta bir sıra müttəfiqləri arasında da olanaqlan nüfuzunu itirib və insanlığa qarşı müxtəlif ağır cinayətlərdə ittiham olunur.

Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının sədri müavini Dmitri Medvedev "Telegram" kanalında yazdığı kimi, "Crocus City Hall" da törədilən və çoxsaylı insan ölümünə səbəb olan terror aktını Fransa Prezidenti Emmanuel Makron maliyyələşdirib. Makronun sözləri və hərəkətləri onun faciədə iştirakını sübut edir.

Medvedevin sözlərinə görə, Makron o qədər qorxuya düşüb ki, tabeliyində olanlar vasitəsilə Pari-

sin terror aktında iştirakını inkar etməli olub.

O əlavə edib ki, Fransa Prezidenti ilə yanaşı, daha bir neçə Qərb lideri faciənin sponsorları olub: "Aydındır ki, Makron və bir sıra digər Qərb liderləri bu dəhşətli terror aktının sponsorlarıdır. Bunun əfvi yoxdur".

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin MDB ölkələri üzrə ikinci departamentinin rəhbəri Aleksey Polışşuk isə deyib ki, Fransa Prezidenti Emmanuel Makron Ukraynaya hərbi kontingentin mümkün göndərilməsi ilə bağlı müzakirələrə başlamayla odla oynayıb.

Fransa liderinin müvafiq bəyanatlarını şərh edən diplomat bildirib ki, belə sözlər narahatlıq doğurmaya bilməz. Diplomatın dediyinə görə, bir çox Qərb siyasətçiləri öz ölkələrinin milli maraqlarını siyasi vəziyyətə və seçki maraqlarına qurban verirlər.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Antiazərbaycançı şəbəkənin qəsd planı iflasa məhkumdur

Qərbin planları sülh prosesinə zərbə vurur

"Qərb dairələrinin uzun müddətdir ki, Cənubi Qafqaza daxil olmağa və burada möhkəmlənməyə çalışmaları region üçün çox təhlükəlidir. Bəzi postsovet ölkələrinin təcrübəsinə nəzər yetirdik, Qərbin vadilərinə inananların aqibətinin fəlakətli sonluqla nəticələndiyini görürük. İndi sə Qərb Cənubi Qafqazda bu fəlakətli vəziyyəti Ermənistanın əli ilə yaratmağa çalışır".

Bu fikirləri qəzetimizə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Səvinc Fətəliyeva deyib. Deputat bildirib ki, Qərbin bu addımları son zamanlar intensivləşib: "Rəsmi İrəvanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT), Avropa İqtisadi İttifaqından (Aİİ) uzaqlaşdırılması üçün müxtəlif layihələr həyata keçirilir. Avropa İttifaqının Müsahidə Missiyası adı altında Qərbin köşfiyyət qrupunun Ermənistanla yerişdirilməsi bu layihələrdən sadəcə biridir. ABŞ-nin və Aİ-nin hədəfləri arasında Ermənistanı Rusiyadan uzaqlaşdırılması sülh sazişini imzalamamağa təşviq edir. Elə Fransanın İrəvanı silahlandırması da bu çirkin niyyətə xidmət edir".

Deputatın sözlərinə görə, aprelin 5-də Brüsseldə keçirilən ABŞ-Ermənistan-Aİ görüşü İrəvan vasitəsilə Cənubi Qafqazda yeni məkrli planların reallaşdırılması cəhdidir. Rəsmi açıqlamalarda görüşün Ermənistan iqtisadiyyatına və demokratiyanın inkişafına dəstək məqsədi daşdığı bildirilsə də, əslində, bu "platforma"nın Qərbin geosiyasi məqsədlərinə xidmət etməsi şübhə doğurur.

Ona görə də Brüssel görüşünün məqsədlərini regionumuzda sülh quruculuğu saylarına böyük təhdid də adlandırmaq olar.

"Qərbin öz geosiyasi maraqları naminə sərgilədiyi bu təhlükəli davranışı regionda sülh və əmin-amanlığa xidmət etmir. Təsədüfi deyil ki, Türkiyə və Rusiya rəsmi bəyanat verərək Brüssel görüşü fonunda Qərbin addımlarına koskin etiraz edib, bu planların bölgədə sülhə və əməkdaşlığa xidmət etmədiyini və pozuculuq məqsədi daşdığına bildiriblər. Doğrudur, ABŞ və Avropa Komissiyası rəsmiləri dövlətimizin başçısı ilə telefon danışqlarında bu görüşün ölkəmizə qarşı olmadığını, Ermənistanla iqtisadi əlaqələrin inkişafına həsr olunduğu barədə məlumat veriblər. Lakin aydın məsələdir ki, Qərb Azərbaycan və Türkiyə kimi dövlətlərlə sərhədləri bağlı olan Ermənistanı iqtisadi böhrandan xilas edə bilməz. Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı düşmən münasibətdə olan, Rusiyadan uzaqlaşma xətti tutan Ermənistan regiona necə inteqrasiya oluna bilər?", - deyərək müsahibimiz söyləyib.

Səvinc Fətəliyeva həmçinin vurğulayıb ki, ABŞ-nin Ermənistandakı iqtisadi islahatları

Nəzir QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Ermənistanın şərti sərhəddə fəallaşması təhlükəni artırır

Bütün bu məkrli oyunların məqsədi Azərbaycanı tərribata çəkməkdir

"ABŞ və Qərbin Ermənistanla dostluğu Azərbaycanla bu ölkə arasında sülh prosesinə böyük zərbədir. Azərbaycan müharibənin başa çatdığından bəhs etməyə başlamışdır. Ermənistanla ölkələr arasında münasibətlərin normallaşması üçün 5 baza prinsipinə əsaslanmış sülh təklifini irəli sürüb. Amma Ermənistan müharibənin başa çatdığı zaman sülh danışıqlarını dəstəklədiyini bildirsə də, sonradan Qərbdən dəstək aldığını sülh prosesindən uzaqlaşmağa başladı".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib. Deputat bildirib ki, hətta 2022-ci ilin oktyabrında Praqada keçirilmiş görüşdə tərəflər bir-birinin ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini də bəyan etdilər. Amma Avropa İttifaqı ilk dövrdə Ermənistanla 40 nəfərlik bir qrupdan ibarət monitorinq missiyasının yerləşdirilməsinə razılıq alsada, sonradan Azərbaycanla razılaşdırılmadan bu missiyayı uzunmüddətli edərək tərkibini 5 dəfədən çox artırdı. Aprelin 5-də Brüsseldə keçirilmiş ABŞ-Aİ-Ermənistan görüşü də Hayastana rühtənə üçün yeni stimula verdi. Odur ki, həm görüş ətrafında, həm də görüşdən sonra Ermənistan şərti sərhəddə tərribatları intensivləşdirib. "Son tərribatlar ABŞ, Aİ ilə Ermənistanın razılaşdırıldığı ssenarinin tərkib hissəsidir. Qərb Ermənistanı atəşkəsi pozmaqla Azərbaycanı tərribata çəkməyi tapşırıb. Çünki uzun müddət binokldan Azərbaycana baxaraq səlf çəkən Aİ-nin monitorinq qrupu fəaliyyət göstərdiyi ilk gündən ölkəmizə qarşı hər hansı bir faktı ortaya çıxara bilmədi. İndi Ermənistan Qərbdən aldığı tapşırıqla əsasən, Azərbaycan tərəfini atəşə tutaraq cavab verməyimizi gözləyir ki, Aİ-nin missiyası həmin prosesi qeydiyyata alsın. Azərbaycan isə hələ ki, səbir nümayiş et-

dirir", - deyərək Azər Badamov əlavə edib.

Deputat bildirib ki, Azərbaycan hər zaman olduğu kimi müharibənin tərəfdarı olmadığını bildirir. 5 aprel görüşü ətrafında ABŞ-nin Dövlət katibi Entoni Blinken və Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lyayenin dövlət başçımızla telefon zəngi zamanı da onlara Azərbaycanın Ermənistanla hücum etmək planı olmadığını bildirib. Amma ölkəmizin bu mövqeyi onlara sərf etmir. Ona görə də Ermənistanla atəşkəsi pozmaq tapşırığı verilib. Yəni ABŞ və Aİ hər vaxt da Ermənistanla hərbi mövqəduqlarını reallaşdırmağa çalışırlar. Təbii ki, Azərbaycanın da səbir tükəni bilər. Əgər Ermənistan şərti sərhəddə atəşkəsi pozmaqla davam edərsə və bu, ölkəmiz üçün təhlükə yaradarsa, cavabımız çox ağır olacaq. Onda Azərbaycan Ermənistanın arxasında kimlərin dayandığını baxmırıcaq. "Dəmir yumruq" yəni işə düşsə, Ermənistanın faciəli günləri başlayacaq. Ona görə də Ermənistan hakimiyyəti yadıqları son bir neçə ilin tarixinə nəzər salmalı və notice çıxarmalıdır.

A.Badamov vurğulayıb ki, Ermənistan işğal altında saxladığı Azərbaycan kəndlərini qaytarmaqla və sərhədlərin delimitasiyası prosesinin sürətlənməsinə töhfə verməlidir: "Ermənistan bürdəfəlik başa düşməlidir ki, Azərbaycan dövləti öz ərazisinin bir qismini belə onlara güzəştə getməyəcək. Ermənistan ABŞ və Aİ-yə arxalanaaraq atəşkəsi pozaraq kəndlərimizi işğal altında saxlaya biləcəyini düşünürsə, böyük səhvə yol verir. Biz sülh və əmin-amanlıq istəyirik. Amma bu sülh və əməkdaşlığı ərazilərimizin bütövlüyü çərçivəsində istədiyimizi Ermənistan və havadarları unutmamalıdır".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Xankəndi ofisinin fəaliyyətinə ehtiyac qalmayıb

Onlar əşyalarını yığıb ölkəmizin ərazisini tərk edə bilərlər

Elə beynəlxalq təşkilatlar var ki, öz üzvlərinə düşən vəzifəni yerinə yetirmir, obyektiv mövqə nümayiş etdirmirlər. Təsdiq olunmuş beynəlxalq nizamnamələrə uyğun addımlar atmırlar. Sadəcə olaraq, kimlərsə, yaxud hansısa dövlətin maraqlarına xidmət edirlər. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin (BQXX) ölkəmizdəki yarıtılmaz fəaliyyətinə əsaslanıb deyərək bilirik ki, o da belə təşkilatlardan biridir.

Bu təşkilat həm Birinci Qarabağ savaşı zamanı, həm Azərbaycan torpaqlarının işğal altında olduğu dövrdə, həm də İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanla münasibətdə obyektiv mövqə nümayiş etdirməyib. 1990-cı illərdə qaçqınlara yardım, itkin düşmüş şəxslərin axtarılıb tapılması adı altında Azərbaycan ərazisinə daxil olan BQXX bu istiqamətdə müəyyən addımlar atsa da, təəssüflərlə olsun ki, üzünə düşən misisyanı tam yerinə yetirməyib.

Xüsusən azərbaycanlı əsir və girovlarla bağlı BQXX-nin fəaliyyətsizliyi, öz işinin öhdəsindən gələ bilməməsi səbəbindən həmin insanların taleyi faciəli sonluqla nəticələndi. Qarabağ münaqişəsində əsir və girov götürülmüş 4 minə qədər azərbaycanlının aqibəti Ermənistanla yanaşı, məhz BQXX-nin yarıtmaz, məsuliyyətsiz, qeyri-şəffaf fəaliyyəti nəticəsində bu günə qədər də məlum deyil. Təəssüf ki, bu beynəlxalq təşkilat onlarla bağlı iş aparmadı, zamanında lazımı addımlar atmadı. Azərbaycanlı əsirlərin Ermənistanla aparıldığı və müxtəlif düşürgələrdə əsir saxlandığı barədə məlumatı olsa da, BQXX üzünə düşən vəzifələri yerinə yetirmədi. İnsanların xilasına çalışmadı, Ermənistanla qarşı sət mövqə nümayiş etdirmədi. Müxtəlif bəhanələrlə cavabdeh olduğu proseslərdən yayınadı.

Amma Ermənistanın kapitulyasiyası ilə başa çatan İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra BQXX qısa vaxt ərzində 1700 nəfər erməni hərbiçisinin cəsədini tapılıb düşmən tərəfə verdi. Ermənilərin yolunda özünü oda-közə vurdu. Onu da xatırladıq ki, BQXX 1995-ci ildə 54 nəfər Azərbaycan vətəndaşının

əsirlikdə saxlanıldığını müəyyənəndir-mişdi, onların məktublarını da təqdim etmişdi. Lakin təşkilat işini axıra qədər görmədi, həmin şəxslərin sonrakı taleyi ilə maraqlanmadı.

44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə BQXX-nin Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi ərazidə yaşayan erməni əhalisi üçün qaçqınçılıqla məşğul olduğu barədə də çoxsaylı təkzibolunmaz faktlar mövcuddur. BQXX-nin həmin dövrdə separatçı rejimlə gizli əlaqələri, qanunsuz yüklər və adamlar daşması da itimayətə yaxşı məlumdur. Ekoloji məsələlərlə bağlı ekoaktivistlər Laçın yolunda etiraz aksiyası təşkil etdiyi ərzəfdə bu təşkilatın iki əməkdaşı belə çirkin əməllərinə görə "persona non grata" elan edilərək Azərbaycanından çıxarıldı.

Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi 2000-ci illərin əvvəllərində nöinki Azərbaycanla razılaşdırılmadan, heç ona xəbər verilmədən Xankəndidə ofisin açılmasını artıq Qarabağda tamamilə yox edilmiş, həbs olunmuş separatçı rejimlə əməkdaşlıq etməsinə əsaslandırdı. Bu illər ərzində Xankəndi ofisi Bakı ofisinə yox, İrəvan və Cenevrə ofislərinə tabe olmuşdu, onlara hesabat vermişdi.

Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan tərəfi dəfələrlə BQXX qarşısında Xankəndi ofisinin Bakı ofisinə tabe edilməsi məsələsini qaldırmamasını baxmayaraq, "Biz müstəqil, qərəzsiz, bitərəf təşkilatıq" iddiası və bəhanəsi ilə Azərbaycanın haqlı tələbini yerinə yetirməkdən boyun qaçırıldı.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycanın Ağdam yolunun açılmasına və Xankəndidə yaşayan er-

məni əhalisinə yardımlarının bu yolla daşınmasına şərait yaratmasına baxmayaraq, bu təşkilat ciddi cəhədlə yardımların Laçın yolu ilə nəqlini istəmişdi.

Azərbaycan BQXX-ya müraciət edərək Xankəndi ofisinin statusunun dəyişdirilməsini tələb etsə də, bütün müraciətlər qulaqardına vurulmuşdu. BQXX-nin qəbul edilmiş yanassması görün Azərbaycan 2023-cü ilin fevral ayında BQXX-ya rəsmi nota ünvanlamaq məcburiyyətində qalmışdı. BQXX-nin Xankəndi ofisinin birbaşa Bakı ofisinə tabe edilməsi və bu məqsədlə konkret vaxt cədvəlinin təqdim olunması tələb edilmişdi.

Artıq işğal dövrü keçmişdə qalıb. Bütün ərazilərimizdə dövlət suverenliyimiz bərpa olunub. Bu gün işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərimizdə Azərbaycanın üçrəngli bayrağı özəmətlə dalğalanır. Fevralın 7-də işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə daxil, bütün ölkə hüduqlarında növbədənkonra prezident seçkisi keçirildi. Prezidentliyə namizəd, Qalib xalqın Qalib lideri, dövlət başçısı İlham Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə məhz Xankəndidə səfər verdi. Bütün bunlardan sonra Azərbaycanın icazəsi olmadan hansısa beynəlxalq qurumun ofisinin burada fə-

aliyyət göstərməsi əcaib görünürmü? BQXX-nin Xankəndi ofisinin bağlanması vaxtı çoxdan çatmışdı. Faktiki olaraq BQXX-nin mərkəzi hakimiyyətə anlaşıması olmayan Xankəndi ofisi Azərbaycanın suverenliyinə hörmətsiz münasibətin elementi idi. Bakı ofisi Azərbaycanın bütün ərazilərində mandatını yerinə yetirə bilər və bu baxımdan Xankəndidə hər hansı ofisin fəaliyyətinə ehtiyac qalmayıb.

Bir müddət öncə BQXX-nin Xankəndi ofisinin fəaliyyətinin dayandırılması qərara alınıb. Qorubədir ki, bu barədə məlumat qurumun Bakı ofisi deyil, İrəvan ofisi yayıb.

Hazırda Xankəndi ofisi Bərdəyə köçürək orada fəaliyyət göstərdiyini bəyan edib. Amma bu da məsələnin bürdəfəlik həlli demək deyil. Çünki bu beynəlxalq təşkilatın eyni vaxtda Azərbaycanda iki ofisi fəaliyyət göstərir. Yəni ki, bu, məntiqsizliyin son həddidir. Artıq BQXX-nin ölkəmizdə belə bir ofisinin fəaliyyətinə ehtiyac qalmayıb. Deməli, artıq bu təşkilatın nümayəndələrinin əşyalarını yığıb Azərbaycanı tərk etməsi zərurətə çevrilib. Zərurətdən isə qaçmaq mümkün deyil.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Qərbin regionda əsl niyyəti nədir?

Onlar üçün prioritet məsələ Ermənistanın qələbəsi yox, regionda qeyri-sabit vəziyyət yaratmaqdır

Bəzi Qərb dövlətlərinin, xüsusilə də Fransanın Ermənistanla siyasi və hərbi dəstək verərək yeni münaqişəyə cəlb etmək istəyinin arxasında geosiyasi məqsətlərin dayandığı şübhəsizdir. Lakin bu gün Ermənistanın iqtisadi və hərbi gücü yeni müharibə etməyə çatarmı?

Almaniyanın Kil Universiteti yanında fəaliyyət göstərən Təhlükəsizlik İnstitutunun direktoru Ştefan Hansen qeyd edib ki, 2020-ci ildə baş verən 44 günlük müharibədən sonra Ermənistanın məğlubiyyəti onun ordusunun dağılmasına və iqtisadiyyatının çökməsinə səbəb olub. Bu səbəbdən də Ermənistan yenidən müharibəyə başlamaq imkanında deyil.

Stokholm Beynəlxalq Sülh Araşdırmaları İnstitutunun 2023-cü il üçün hazırladığı hesabatda deyilir ki, Ermənistanın 2021-2023-cü illər ərzində hərbi büdcəsi 600 milyondan 1 milyard 200 milyon dollara çatıb. Həmin dövrdə Azərbaycanın hərbi büdcəsi isə 2 milyard 700 milyondan 3 milyard 560 milyon dollara kimi artıb.

ABŞ-nin Global Firepower (GFP) Analitik Mərkəzi 2023-cü il üçün dünya dövlətlərinin hərbi gücünü qiymətləndirmək üçün hazırladığı hesabatda göstərilir ki, hərbi gücünə görə 145 dövlət arasında Ermənistan 102-ci, Azərbaycan isə 59-cu yerdə qərarlaşıb. İnsan resursları və iqtisadi imkanları Ermənistanla müasir ordu qurmaq imkanı vermir. Ermənistanın 3 milyon əhalisinin təxminən yarısı, Azərbaycanın isə 10 milyon əhalisinin 38 faizi hərbi xidmətə yararlıdır ki, bu da çox böyük rəqəmdir.

Lakin bütün bunlara baxmayaraq bir sıra Qərb dövlətlərinin, xüsusilə də Fransanın Ermənistanı yenidən hərbi münaqişəyə cəlb etməsinin arxasında heç də ermənilərə olan sevgisi deyil, özünün geosiyasi maraqları dayanır. Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, rəsmi Paris üçün prioritet məsələ Ermənistanın qələbəsi yox, regionda vəziyyəti qeyri-sabit vəziyyətə gətirib, sonra "sülh yaratmaq missiyası" adı altında müdaxilə etməkdən ibarətdir.

Rusiyanın hərbi ekspert İqor Nikulin "İzvestiya" qəzetinə verdiyi müsahibədə bildirib ki, Qərbin məqsədi Rusiyaya qarşı ikinci cəbhə xəttini açmaqdır. Buna görə də Ermənistanı silahlandıraraq özünün geosiyasi oyunlarında istifadə etməyə cəhd edir.

Fransanın məqsədi regionda sabitlik yaratmaqdırsa, Azərbaycanın dəfələrlə beynəlxalq tribunalardan hərbi münaqişəyə başlamaq niyyətinin olmadığını bəyan etməsinə baxmayaraq Ermənistanı hansı məqsədlə silahlandırır? Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad edib və bu gün əsas məqsədi həmin rayonları bərpa edib, məcburi köçkün düşmüş əhalini öz evlərinə yerləşdirməkdən ibarətdir. Buna baxmayaraq cari ilin fevralında Fransanın müdafiə naziri Ermənistanla səfər edib və iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında sənəd imzalandı. Yərvəvə fəaliyyət göstərən Regional Demokratiya və Təhlükəsizlik Mərkəzinin məlumatına görə, imzalanmış sənədə əsasən Fransa Ermənistanla əlavə olaraq "Bastion" zirehli maşınları, GM200 radar sistemləri, "Mistral" zenit-raket və hava hücumundan müdafiə kompleksləri, snayper tüfəngləri və geocə görmə cihazları, artilleriya qurğuları verəcək. Bununla yanaşı, Fransa Ermənistanla hərbi məsləhətçilər göndərəcək və erməni hərbiçiləri Fransanın Sen-Sir ümumqoşun hərbi məktəbində təhsil alacaqlar.

Aprelin 5-də Brüsseldə baş nazir Nikol Paşinyanın ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken və Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lyayen ilə görüşünün notəsi olaraq Ermənistanla 335 milyon dollar həcmində maliyyə dəstəyinin göstərilməsi regionda Azərbaycanın apardığı sülh prosesinə maneə olan amildir. Bu günə kimi Ermənistanın həmişə maliyyə dəstəyinə ehtiyacı olub. Lakin Azərbaycan Ordusunun öz torpaqlarını Ermənistanın işğalından azad etdikdən sonra Qərbin bu ölkəyə hərbi və maliyyə yardımı göstərməsi faktı onların regionda sülhün hökm sürməsinə maraqlı olmadıqlarının sübutudur.

Cənubi Qafqaz Tədqiqatlar Mərkəzinin rəhbəri Fərhad Məmmədov Brüssel görüşünə münasibət bildirərək qeyd edib ki, Ermənistanın separatçı rejimin Yerevanda "nümayəndəliyi"ni bağlamaması, işğaldan qalan sərhədləri kəndləri azad etməyə tələsməməsi, qanunvericiliyindən Azərbaycana qarşı ərazi iddialarını əks etdirən maddələri çıxarmaması, üstəlik Qərbdən hərbi və maliyyə yardımları almamaq açıq-aşkar tələbdir və Azərbaycan buna biganə qala bilməz.

Beləliklə, Qərbin Ermənistanla himayədarlığı rəsmi Yerevanı revans etməyə ruhlandırmaqdan başqa bir şey deyil. Lakin hərbi qüvvələr nisbətində baxanda Azərbaycanın hər sahədə güclü olduğu aydın şəkildə özünü göstərir. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan öz milli maraqlarını müdafiə etməkdən bir addım da olsun geri çəkilməyəcək və baş verə biləcək hər hansı bir neqativ nəticəyə görə məsuliyyət Ermənistan və "mütəlifçiləri"nin üzünə düşəcək.

Fransada erməni lobbisinin fəaliyyətini ifşa edən film təqdim olunub

CBC telekanalının çəkiliş qrupu Parisdə olub və Azərbaycana qarşı yönələn 700 minlik diasporun destruktiv fəaliyyətini ifşa edən "Fransada erməni lobbisiçiliyi necə işləyir?" adlı film hazırlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, filmin müəllifi Anastasiya Lavrina Bəşinci respublikada erməni lobbisinin, nəzərə alınmayan media qurumları və təşkilatlarının iş prinsiplərindən danışan keçmiş və fəaliyyətdə olan siyasi xadimlərlə, rəsmi şəxslərlə söhbətləşib.

Film artıq Fransa Prezidentinin ən böyük ifşası adlandırılır, çünki burada Emmanuel Makronun Yelisey sarayının xarici siyasət kursunu dikte edən müəyyən şəxslərlə əlaqəsinə dair təkzibedilməz sübutlar da təqdim olunur.

Kinolent həmçinin erməni diasporunun fəaliyyətinin Fransanın özünün maraqlarına necə zidd olduğunu bəhs edir və Parisin Ermənistanla necə üçün silah tedarik etdiyini və baş nazir Paşinyanı Rusiyaya qarşı çevirdiyini izah edir.

Ramazın insanın mənəvi saflıq ayıdır

İnsan böyük Yaradann bir zərrəsidir. Deyirlər ki, Tanrı sevmədiyini yaratmaz. Yaradan insanı saf yaradır. Günahsız yaradır. Görmək üçün göz, düşünmək üçün ağıl, işləmək, çalışmaq üçün əl-ayaq verir. Bir sözlə, yaşamaq üçün insana təmənənsiz olaraq lazım olanları öta edir. Həyatda layiqli yer tutması isə insanın özünə qalır.

Yaradan bəşər övladını o qədər sevdi ki, ona günahlarını bağışlamaq, pis əməllərindən geri dönmək, ətrafındakıları görmək, qazandığını bölmək, günahla savabı ayırmaq üçün Ramazan ayını nazil etdi. Ramazan mənəvi saflıq ayıdır.

Rəbbani deyib: "Mübarək Ramazan çox şərəfli bir aydır. Bu ayda yerinə yetirilən nafilə namazlar, zikr, sədəqə və bütün nafilə ibadətlərə verilən əcr başqa aylarda yerinə yetirilən fəzələr kimidir. Bu ayda yerinə yetirilən bir fəzə başqa aylardakı yetmiş fəzə kimidir. Bu ayda bir orucuya iftar verənin günahları bağışlanar və o, cəhənnəmdən qurtulur".

Ramazın Allahın sevdiyi ən mübarək aydır. Tanrı bəndələrinə insanlığın yolunu göstərən müqəddəs kitabları, "Zəbur"u, "Tövrat"ı "İncil"i və "Qurani" bu müqəddəs ayda göndərdi. İnsanlara Ramazan ayını fəzə etdi. Orucun insanın fiziki cəhətdən acaqlıma ayı deyil. Ramazanda ilahi buyruqlar və ibadətlər, lütf, mərhəmət qapıları açılır, cəhənnəm qapıları bağlanar, şeytanlar zəncirə vurular.

Abidlər buyurublar ki, bu ayda bir gecə var ki, min aydan daha xeyirlidir. O gecənin xeyrin-

dən məhrum olan bütün xeyirlərdən məhrum olar. Oruc insanın özünü dərk etmə ayıdır. Oruc insanın öz mənəvi dəyərlərini qoruması üçün sığmaqdır.

Ramazın sınaq ayıdır. İnsanlığa dönüş ayıdır. Orucun faniyyətinin maddi aləmin qaranlıq zindanına qapayan insanlar müvəqqəti də olsa, aqlığı, susuzluğu, yoxsulluğu görüb imkansızın, yoxsulun sınıxıntısını, çəkdiyi acısını dərk edərək ruhunu dünya malının əsirliyindən xilas etməyə çalışır. Ruhunu var-dövlətə təslim edənlər, nəhayət, dərk edirlər ki, fiziki həzlərə və maddi nemətlərə qoyulan sərmayəni bir gün itirə bilərlər. Xeyirxahlığa, mərhəmətə, mənəvi dəyərlərə qoyulan sərmayə insanla hörmət, sevgi, qazanc götürərək əbədi dünyaya üz tutanların yoluna işıq saçır.

Oruc bütün dinlərdə, o cümlədən brahmanizm, yəhudilik və xristianlıqda da mövcuddur. Brahmanlar nəfslərinin tərbiyəsi üçün ilin müəyyən günlərində və bayramlarda oruc tuturlar. "Tövrat"da Musa peyğəmbərin (ə), "İncil"də İsa peyğəmbərin (ə) oruc tutduğunu bildirilir: "Mən Xudavənd Allaha üz tutdum, çul geyib küle oturdum, oruc tutaraq

dua və yalvarışla Onu axtardım" (Daniel 9:3).

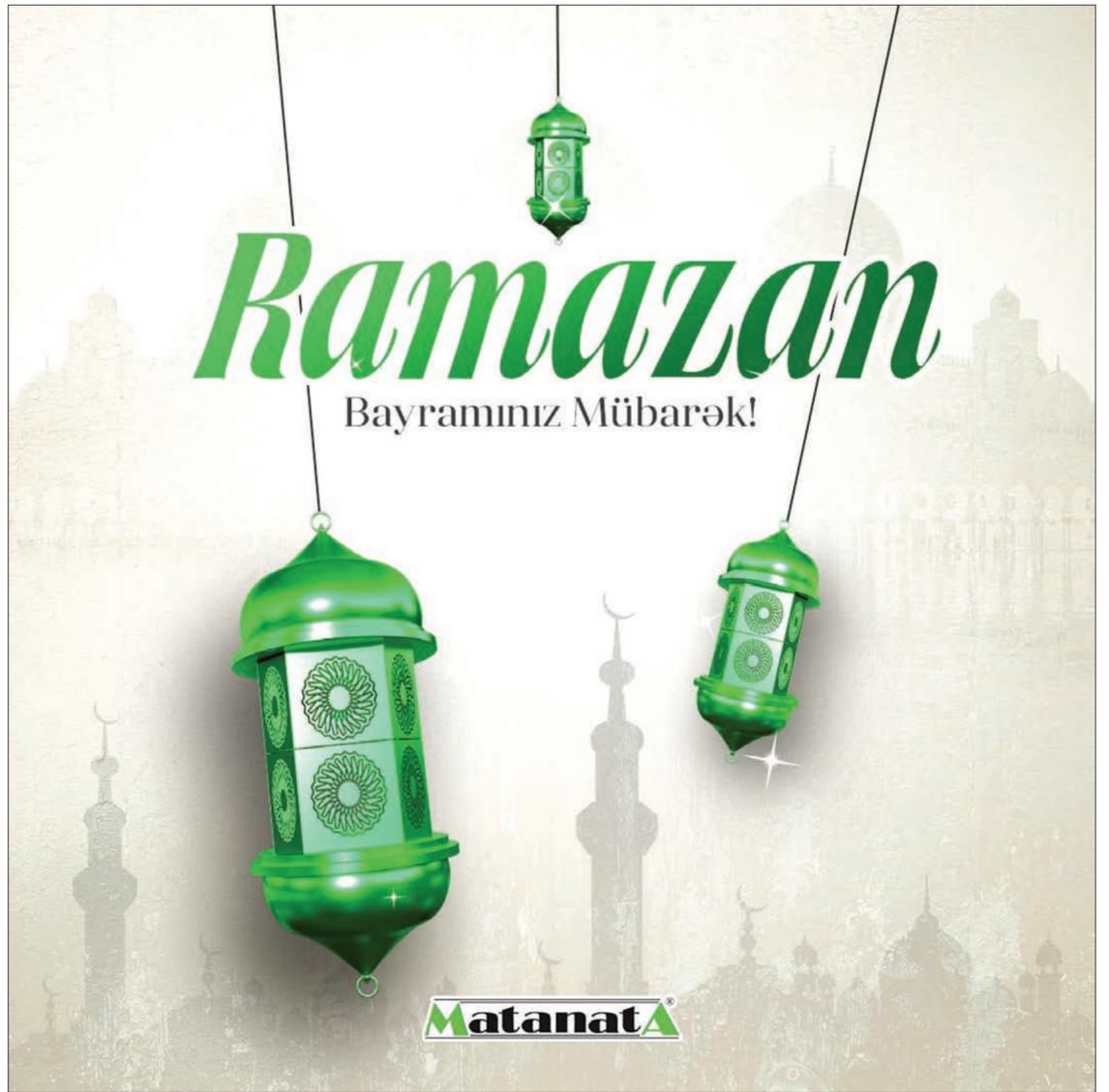
İsa peyğəmbər İncildə ardıcılıqlarına orucu Allah üçün tutmağı tövsiyə edir.

Tanrı Ramazan ayını insanlara günah əməllərdən çəkindirmək üçün yaradıb. "Qurani-Kərim"də buyrulur: "Ey iman gətirənlər! Oruc tutmaq sizdən əvvəlki ümmətlərə vacib edildiyi kimi, sizə də vacib edildi ki, (bunun vasitəsilə) siz pis əməllərdən çəkinəsiniz! (Oruc tutmaq) sayı müəyyən olan (bir ay) günlərdir. (Bu günlərdə) sizdən xəstə və ya səfərdə olanlar tutmadığı günlər qədər başqa günlərdə oruc tutmalıdırlar. Oruc tutmağa taqəti olmayanlar isə (hər günün əvəzində) bir yoxsuldu doyuracaq qədər fidyə verməlidirlər. Hər kəs könüllü xeyir iş görərsə (həm oruc tutub, həm də fidyə verərsə), bu onun üçün daha yaxşı olar. Bilsəniz oruc tutmaq sizin üçün nə qədər xeyirlidir!" (Əl-Bəqərə, 183-184).

Məhəmməd peyğəmbər (s) Allah-Təalanın oruc haqqında buyurduğunu belə bildirdi: "Oruc istisna olunmaqla digər ibadətlər Adəm övladındır. Oruc mənimdir, onun mükafatını mən verəcəm..."

Bu müqəddəs ayda dua edək ki, hər birimiz Allahdan mükafat alan əməlisaleh bəndələrdən olaq.

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Tərtərdə şəhid ailələri və qazilər üçün iftar süfrəsi açılıb

Tərtər rayonunda şəhid ailələrinin üzvləri və qazilər üçün iftar süfrəsi açılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə şəhidlərin xatirəsi bircəqəlik sükutla yad edilib.

Mərasimdə şəhidlərin ruhuna dualar oxunub, on bir ayın sultanı olan Ramazanın fəzilətlərindən, bu ayda görülməsi vacib sayılan xeyirxah əməllərdən, savab işlərdən söz açılıb.

Çıxışlarda 44 günlük Vətən müharibəsindən, Azərbaycan Ordusunun qazandığı şanlı Qələbədən, şəhidlərin gənclərə nümunə olan qsa, lakin şərəfli ömür yolundan danışılıb. Bildirilib ki, torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanlar heç zaman

unudulmayacaq, onların öz xatirəsi qəlbimizdə daim yaşayacaq.

İftar süfrəsində şəhid valideynləri, qazilər çıxış edərək onlara göstərilən diqqət və qayğıdan razılıqlarını, rastlaşdıqları problemlərin yerində həll olduğunu bildirdi, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Polşada da iftar süfrəsi təşkil edilib

Azərbaycanın Polşadakı səfirliyinin təşkilatçılığı və Polşa Müsəlmanları İttifaqının dəstəyi ilə Polşanın Belostok şəhərində iftar süfrəsi təşkil olunub.

Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iftar süfrəsində Polşa müftisi Tomaş Miskeviç başda olmaqla, Polşa Müsəlmanları İttifaqı, diplomatik missiyaların nümayəndələri, mədəniyyət qurumlarının rəhbərləri, yerli tatar icması təmsilçiləri, o cümlədən şəhərin müsəlman sakinləri və müxtəlif ölkələrdən tələbələr iştirak ediblər.

Polşanın müftisi T.Miskeviç çıxışında həmrəylik, dostluq, qarşılıq və xeyirxahlıq baxımından iftar təşəbbüsünün əhəmiyyətini qeyd edib. O, Polşanın müsəlman əhəli arasında Azərbaycana münasibətdə rəğbət yarandığını vurğulayıb.

Azərbaycanda və Polşada, eləcə də bütün dünyada müsəlmanların sülh, xeyriyyəçilik və tolerantlıq kimi ümumbəşəri dəyərləri qeyd etmək məqsədilə

dilə digər dinlərlə birlikdə iftar süfrələri açdığını bildiren səfir Nərgiz Qurbanova Ramazan ayının islam ələmi, o cümlədən Azərbaycan xalqı üçün önəmini vurğulayıb. Diplomatiya islam sivilizasiyasının tarixi-mədəni mərkəzlərindən biri olan ölkəmizdə Ramazan bayramının hər il qururla qeyd edildiyini diqqətə çatdırıb. Azərbaycanın çoxmillətli və çoxkonfessiyalı ölkə, mədəniyyətlərarası dialoq məkanı kimi tanındığı, milli mənsubiyyətindən, dilindən və dinindən asılı olmayaraq, multikulturalizm və tolerantlığın xalqımızın gündəlik həyatının ayrılmaz hissəsi olduğu vurğulanıb. Bu xüsusda mayın 1-3-də Bakıda VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun keçiriləcəyi xatırlanıb, milli sərhədləri aşan qlobal problemləri müzakirə etmək üçün dünya liderlərinin, beynəlxalq təşkilatların və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin Azərbaycanda bir araya gələcəkləri bildirilib.

N.Qurbanova Azərbaycan ərazilərinin 30 illik işğalı nəticəsində 67 məscid və islam mədəni irsinin dağıdıldığını xatırladı. Deyib ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etməsindən sonra Şuşanın tarixi Yuxarı Gövhər ağa məscidindən yenidən ozan sədaları yüksəlib. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Şuşa şəhərini 2024-cü ildə islam dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan etdiyini vurğulayan diplomat qonaqları iftar süfrəsindən sonra səfirlik tərəfindən bu münasibətdə təşkil olunan fotosərgiyə baxmağa dəvət edib. Belostok məscidində keçirilən iftar məclisində qonaqlara yerli toaqlarla yanaşı, Azərbaycan şirniyyatları ilə çay süfrəsi də təqdim olunub.

Ağdamda Milli Qəhrəman Yelmar Edilovun xatirəsi anılıb

Ağdam rayonundakı Şəhidlər Abidə Kompleksinin önündə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Yelmar Edilovun xatirəsi anılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Milli Qəhrəmanın ailə üzvləri, döyüş yoldaşları, şəhid ailələri, qazilər, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri abidə önünə gül-çiçək qoyub, şəhidlərin xatirəsini bircəqəlik sükutla yad ediblər.

Mərasimdə çıxış edən Milli Qəhrəman Yelmar Edilovun mənalı həyat və qəhrəmanlıqla dolu döyüş yolundan danışdı. Məlumat verilib ki, Yelmar Edilov 1991-ci ildə Ağdamda özünümüdafiə batalyonu yaradaraq Vətənimizin erməni iş-

ğalçılığın qarınmasında fədakarlıq göstərmiş. 1994-cü il aprelin 11-də Çölik-Kökəltmə məntəqəsi uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrə-

manasına həlak olub. Bakı şəhərindəki İkinci Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib. İgid komandir Yelmar Edilov Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin 1994-cü il 16 sentyabr tarixli Fərmanı ilə ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adına layiq görülmüşdür.

"Dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin iştirakçıları arasında dövlət qurumlarında çalışanlar üstünlük təşkil edir"

Dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin iştirakçıları arasında dövlət qurumlarında çalışanlar üstünlük təşkil edir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında gənclər və idman nazirinin müavini, "Yüksəliş" müsabiqəsinin işçi qrupunun rəhbəri Fərhad Hacıyev söyləyib.

O bildirib ki, müsabiqəyə 8 min 961 nəfər (56,08 faiz) dövlət qurumlarında çalışan iştirakçı qoşulub: "İştirakçılardan 6 min 665 nəfəri (41,71 faiz) özəl sektorda, 204 nəfəri (1,28 faiz) qeyri-hökumət təşkilatlarında, 148 nəfəri (0,93 faiz) beynəlxalq qurumlarda çalışır".

Qeyd edək ki, dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinə 15 min 877 nəfər müraciət edib.

"Yüksəliş" müsabiqəsi Azərbaycan Prezidentinin 2019-cu il 26 iyul tarixli Sərəncamına əsasən təsis olunub. Müsabiqənin məqsədi 21-51 yaş aralığında olan, intellektual səviyyəsi yüksək və azı iki il idarəçilik təcrübəsi olan perspektivli rəhbər şəxslərin müəyyənləşdirilməsini, dəstəklənməsini və ölkədə kadr ehtiyatı bankının yaradılmasını təmin etməkdir.

Müsabiqənin qalibini bir il ərzində idarəçi rəhbərlərdən - böyük şirkətlərin top-menejərlərindən və dövlət orqanlarının rəhbərlərindən fərdi karyera məsləhətləri almaq imkanı və 20 min manat məbləğində pul mükafatı gözləyir.

Növbəti - dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti tərəfindən 2023-cü il dekabrın 25-də sərəncam imzalanıb.

Türkiyəli alimin elmi seminarları dinlənilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu (Aİİ) və "İdrak" İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə tələbələr üçün təşkil olunan silsilə seminarlar yekunlaşıb. Aİİ-də keçirilən seminarlarda Mərmərə Universiteti Yaxın Şorq və İslam Ölkələri İnstitutunun müəllimi Ravza Altuntaş Çakır məruzə edib.

Beş gün müddətində davam edən seminarlarda Mərmərə Universiteti Yaxın Şorq və İslam Ölkələri İnstitutunun müəllimi Ravza Altuntaş Çakır "Plüralizm, müxtəliflik və birgəyaşayış zərurəti: müasir problemlərə dair müzakirə", "Postislamizm doğru? Qloballaşma və müsəlman siyasəti", "İslam və müasirlik", "Dünyəvilik və İslam təsni-fatları: İslam filosoflarının sekulyarizasiyaya dair fikirləri", "İslam ənənəsi və siyasi fəlsəfə" və "Müasir müsəlman düşüncəsində əsas tendensiyalar" mövzularında məruzələr edib.

İnteraktiv şəkildə təşkil olunan seminarlarda islam siyasi düşüncə tarixinin inkişaf prosesi, müasir dövrdəki vəziyyəti və müxtəlif tendensiyalarla bağlı Aİİ tələbələrindən sualları cavablandırılıb. Sonda məruzəçi Ravza Altuntaş Çakır təşəkkürnamə və hədiyyələr təqdim olunub.

Qeyd edək ki, ali təhsil müəssisəsi tələbələr üçün dünyagörüşlərinin zənginləşdirilməsi, yüksəkixtisaslı kadrlar kimi yetişmələri üçün biliklərinin artırılması məqsədilə müxtəlif mövzularda elmi seminarların təşkilinə önəm verir.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 204

QƏRAR

Bakı şəhəri, 6 aprel 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 26 fevral tarixli 54 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (Azərkosmos)" publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 16 iyun tarixli 917-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 9 dekabr tarixli 672-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 30 dekabr tarixli 1947 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 iyun tarixli 2195 nömrəli Fər-

manına əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 26 fevral tarixli 54 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 2, maddə 178 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (Azərkosmos)" publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi"nin 5.1-ci bəndində "295605880 (iki yüz doxsan beş milyon altı yüz beş min sekiz yüz səksən)" sözləri "398605880 (üç yüz doxsan səkkiz milyon altı yüz beş min səkkiz yüz səksən)" sözləri ilə əvəz edilsin.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

BMT QAK-ın nümayəndələri Böyük Qayıdış Proqramı çərçivəsində görülən tədbirlər barədə məlumatlandırılıb

Aprel 9-da Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində (QMKİDK) BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarının (QAK) ölkəmizdəki nümayəndəsi xanım Bik Lum və nümayəndəliyinin məsul əməkdaşları ilə görüş keçirilib.

QMKİDK-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, komitə sədri Rövşən Rzaev ölkə Prezidentinin tapşırıqları əsasında işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramında keçmiş məcburi köç-

künlərin doğma yurda geri dönməsinin səmərəli təşkili ilə bağlı müəyyən edilmiş tədbirlərin uğurla icra olunduğunu deyib.

Qonaqlara qurumun bu sahədəki fəaliyyət istiqamətləri

barədə məlumat verən R.Rzaev diqqətə çatdırıb ki, Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva həmin kateqoriyadan olan vətəndaşların problemlərinin həlli istiqamətində görülən işləri daim diqqətə saxlayır, onlara qayğı göstərir.

Görüş zamanı qaçqınlarla və məcburi köçkünlərə BMT QAK-ın dəstəyi minnətdarlıq hissi ilə xatırlanıb.

Xanım Bik Lum təmsil etdiyi beynəlxalq təşkilatın fəaliyyəti, qarşdakı dövrdə Böyük Qayıdış Proqramına dəstək niyyətləri və bu istiqamətdə görülən işlər barədə məlumat verib.

Görüşdə BMT QAK-ın Dövlət Komitəsi ilə əməkdaşlıq perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb, qonaqları maraqlandıran məsələlərə münasibət bildirilib.

Qazaxıstan Prezidentinin müşaviri ilə COP29-a hazırlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb

Qazaxıstan Respublikasının Prezidentinin müşaviri, beynəlxalq ekoloji əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəsi Zülfiyyə Süleymanova ilə Azərbaycanın ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev arasında görüş keçirilib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüşdə ölkəmizin bu il evsahibliyi edəcəyi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

FHN-in əməkdaşları "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində 200-dən çox ağac əkilib

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Sənaye İşlərinin Təhlükəsiz Görülməsi və Dağ-Mədən Nəzarəti Dövlət Agentliyi tərəfindən "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində ağacəkilmə aksiyası keçirilib.

sına dəstək olmaq, eləcə də insanları arasında ekoloji mədəniyyəti və təbii sərvətlərin qorunmasını təbliğ etmək olub.

Bakı-Şamaxı magistral avtomobil yolunun 28-ci kilometrində təşkil olunan ağacəkilmə aksiyasında agentliyin, o cümlədən Azərbaycan Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elmi-Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşları iştirak ediblər.

Aksiyada müxtəlif növdə 200-dən çox ağac ekilib, onlara aqrotexniki qulluq göstərilib.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, aksiyanın keçirilməsində məqsəd Prezidentin

müvafiq sərəncamı ilə ölkəmizdə 2024-cü ilin elan olunduğu "Yaşıl dünya naminə

həmrəylik ili" çərçivəsində ekologiyanın qorunması və ətraf mühitin sağlamlaşdırılma-

"Dəyişən iqlim şəraitində əməyin mühafizəsinin təşkili" kampaniyası çərçivəsində maarifləndirmə tədbirlərinə başlanılıb

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən "Dəyişən iqlim şəraitində əməyin mühafizəsinin təşkili" kampaniyası çərçivəsində maarifləndirmə tədbirlərinə başlanılıb.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, ilk belə tədbir Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonunda fəaliyyət göstərən və işçi sayı çox olan işçilərin iştirakı ilə Şəki şəhərində təşkil edilib.

Tədbirdə nazirliyin və nazirlik yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən işçilərə əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi ilə bağlı qanunvericilikdə nəzərdə tutulan standartlar, norma və qaydalar barədə məlumat verilib.

Eyni zamanda iqlim dəyişikliyi fonunda əməyin mühafizəsi şəraitinin təmin edilməsi, iş yerlərinin attestasiyası qaydaları və əmək qanunvericiliyində son dəyi-

şikliklər diqqətə çatdırılıb. İştirakçılar əməyin təhlükəsizliyi sahəsində işçilərə fəal metodiki dəstək məqsədinə xidmət edən Əməyin Mühafizəsi Mərkəzinin fəaliyyəti barədə də ətraflı məlumatlandırılıb.

Maarifləndirmə tədbirlərinə başlanılmasında məqsəd qeyd olunan mövzularda işçilərin məlumatlılığının, əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi sahəsində bilik və bacarıqlarının artırılmasıdır.

ABŞ mətbuatı BMT-də qərbi azərbaycanlıların problemlərinin qaldırılmasından yazıb

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri müavini, Milli Məclisin deputatı Ramil Həsən bu yaxınlarda BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının Davamlı İnkişaf üzrə Forumundakı çıxışında bəyan edib ki, Ermənistanın bir milyondan çox azərbaycanlı, o cümlədən 300 min insanı öz ərazisində etnik təmizləməyə məruz qoyması bu ölkənin qeyri-sülhsevər və inklüziv cəmiyyət quruculuğundan uzaq olduğunu isbatlayır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Xarici Siyasət Assosiasiyasının xəbər saytında dərc olunmuş məqalədə yazılıb.

"Beynəlxalq ictimaiyyət Qərbi Azərbaycan ictimaiyyəti acınacaqlı vəziyyətini işıqlandırır" sərəlvhəli məqalədə qeyd olunub ki, qərbi azərbaycanlıların nümayəndəsi əhəlinin məcburi yerdeyişməsi BMT-nin inkişaf məqsədlərinə nail olmasına mane olan əsas problemlərdəndir. Qərbi azərbaycanlıların öz evlərinə qayıtmaq hüququnu dəstəkləməyə dair beynəlxalq ictimaiyyətə çağırışın edildiyi yazıda vurğulan ki, soydaşlarımızın indiki Ermənistan ərazisində öz evlərinə qayıtmasına imkan verəcək şəraitin yaradılması region xalqlarının insan haqları baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Məqalədə həmçinin diqqətə çatdırılıb ki, beynəlxalq öhdəliklərinə məhəl qoymayan Ermənistan irqçi siyasətini davam etdirir. Bu ölkə azərbaycanlıların təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə öz evlərinə qayıtmasının qarşısını alır, bəşəriyyətə qarşı cinayətlər, o cümlədən azərbaycanlılara qarşı terror aktları törətməyi Qaregin Njde, Andranik Ozanyan, Drastamat Kanayan, Monte Melkonyan kimi ünsürləri dövlət səviyyəsində vəsif, njeizim kimi irqçi ideologiyaya təbliğ edir.

Tanınmış politoloq yazısında Ermənistan azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırımı cinayətlərinə görə məsuliyyəti etiraf etməyi və bəşəriyyət üçün zəruri addımlar atmağı, doğma torpaqlarından qovulmuş soydaşlarımızın təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri qayıtması üçün şərait yaratmağı və məhv olmuş Azərbaycan mədəni irsinin bərpasını tələb edib.

Hərbi pilotlar təlim-məşq uçuşlarını icra ediblər

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2024-cü ilin döyüş hazırlığı planına əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) helikopter bölmələri ilə təlim-məşq uçuşları həyata keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə,

uçqundan əvvəl şəxsi heyətin nəzəri bilikləri yoxlanılıb, hərbi pilotlara təhlükəsizlik

qaydaları çatdırılıb. Baza-

lanma aerodromlarından müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə uçuşlar edən helikopterlər gündüz və gecə vaxtı havaya qalxma və yerə enmə, hava kəşfiyyatının aparılması, eləcə də digər fəaliyyətlər üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Uçuş heyətinin döyüş hazırlığı və praktiki vərdişlərinin daha da artırılması məqsədilə keçirilən təlimdə qarşıya qoyulan tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə icra olunub.

Ağal və Cocuq Mərcanlı kəndlərində sakinlərə tərəvəz şitilləri paylanılıb

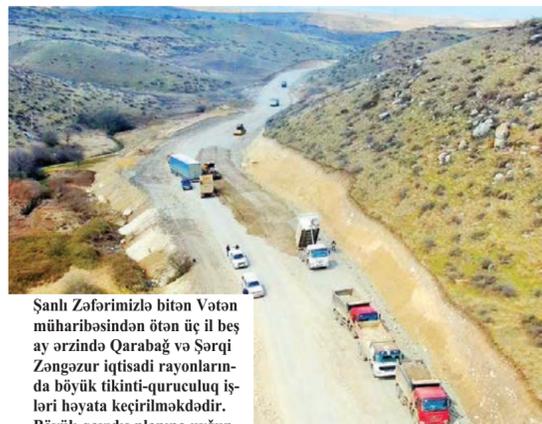
Zəngilanın Ağal və Cöbrayılın Cocuq Mərcanlı kəndlərində sakinlərə həyatı sahələrdə yetişdirmək üçün yazlıq tərəvəz şitilləri paylanılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ağal kəndində ümumilikdə 100 mindən çox, Cocuq Mərcanlıda isə 94 mindən artıq şitil "Green-Tech" MMC tərəfindən sakinlərə hədiyyə edilib.

Xatırladaq ki, pomidor, xiyar, bibər, qarpız, yemək, badmican, kağı, kələm şitilləri sözügedən şirkət tərəfindən ötən il də sakinlərə təqdim edilmişdi və bu aksiyanın davamlı olması nəzərdə tutulur.

Suqovuşandan Kəlbəcərə

Uzunluğu 80 kilometr olan 2 zolaqlı yolda 6 körpü və istinad divarları da çəkiləcək

Şanlı Zəfərimizlə bitən Vətən müharibəsindən ötən üç il beş ay ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında böyük tikinti-quruculuq işləri həyata keçirilməkdədir. Böyük qayıdış planına uyğun olaraq keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurda qayıdış prosesini davam edir.

Əlbəttə ki, bu ərazilərdə hərəkətin tənzimlənməsi üçün ilk növbədə yolların yenidən qurulması, körpü və tunellərin tikintisi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Həm bərpa-quruculuq işlərinin intensivləşdirilməsi, həm də tranzit-logistik baxımından yolların inşası təxirə salınmadan həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş şəhər və rayonla-

rımıza səfərləri çərçivəsində yeni yolların açılışlarını edir və tikinti işlərinin sürətlə aparılması ilə bağlı ciddi tapşırıqlarını verir. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yol infrastrukturuna layihələrinin icrası fasilə verilmədən davam etdirilir.

Ümumiyyətlə, azadlığa qovuşmuş ərazilərimizdə 2026-cı ilədək 2300 kilometrə yaxın 20 avtomobil yolu layihəsinin icrası nəzərdə tutulur. Bu çərçivədə Suqovuşan-

Sərsəng su anbarı-Qozlukörpü-Kəlbəcər avtomobil yolunun inşasına da başlanılıb.

Uzunluğu 80 kilometr, hərəkət hissəsinin eni 9 metr, torpaq yatağının eni 15 metr təşkil edəcək yol 2 hərəkət zolaqlı II texniki dərəcəyə uyğun olaraq inşa edilir.

Hazırda avtomobil yolunda layihə üzrə torpaq işləri görülür. Belə ki, xüsusi texnikalardan istifadə olunmaqla yararsız quruntun çıxarılması və əvəzində yararlı material verilməklə hündürüliyə çatdırılma-

sı, yolun genişləndirilərək profilə salınması işləri həyata keçirilir. Layihənin çətin relyefə malik dağlıq ərazidən keçən hissələrində torpaq yatağının genişləndirilməsi üçün qaya tipli süxurların mexanizmlə kəsilməsi, layihənin eninin alınması üçün qayaların partladılması üsullarından istifadə olunacaq.

Yolboyu layihəyə uyğun suların ötürülməsini təmin etmək məqsədilə müxtəlif diametrlərə malik dairəvi boru, düzbucaqlı su keçiricilərinin tikintisi aparılır. Bundan baş-

qa yolboyu 6 körpünün, lazımı yerlərdə istinad divarının inşası da nəzərdə tutulub.

"İnşaat Norma və Qaydaları"na uyğun, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəhbərliyinin nəzarəti altında həyata keçirilən layihənin icrası tərtib olunmuş grafikə uyğun və texnoloji ardıcılığa riayət edilməklə aparılır. Tikinti işlərinin vaxtında yerinə yetirilməsi üçün əraziyə lazımı sayda işçi qüvvəsi və texnika cəlb olunub.

Suqovuşan-Sərsəng su anbarı-Qozlukörpü-Kəlbəcər avtomobil yolu Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində icra olunan və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin sosial-iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayacaq infrastrukturuna layihələrdən biridir.

Əminliklə deyə bilərik ki, tezliklə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının yol-nəqliyyat infrastrukturunu tamamilə yenidən qurulub istifadəyə verilməklə.

Bir sözlə, İkinci Qarabağ müharibəsindəki şanlı qələbədə son yaranan yeni reallıq göz önündədir. Qarşıya qoyulan bir nömrəli prioritet məsələ işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləri aparmaq, yeni infrastrukturun yaradılmasına, sərma-yələrin cəlb edilməsinə nail olmaqdır. Tezliklə bu yollar Qarabağ və Şərqi Zəngəzura yeni həyat gətirəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

GCM
GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan"

şirkəti və onun törəmə şirkətləri

Azərbaycan xalqını

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

Ramazan bayramı

münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə sevinc,
səadət dolu günlər
arzulayır

Ramazan insanların həmrəyliyini nümayiş etdirir

Ramazan bayramı müsəlmanların ən əziz, ən müqəddəs bayramlarından biridir. İslamda ilin ayları arasında Ramazan ayı ən şəfqətli ay hesab edilir. Ona görə də onu "on bir ayın sultanı" da adlandırırlar. Çünki bu ayın gecələrinin birində müqəddəs kitabımız olan "Qurani-Kərim" nazil olub. Həmin gecəyə "qədr" və ya "əhya" gecəsi deyirlər.

Müsəlmanlar bu ayda böyük mənəvi zəfər bayramının sevincini bir-biri ilə bölüşür və birlikdə namaz qılaraq Uca Yaradana şükrlərini bildirirlər. Pak qəlbləri ilə əllərini Tanrıya açıb Ondən istəklərini diləyirlər. Bayram namazı Ramazan ayı boyunca mənəvi olaraq ilahi zirvəyə çatmışların Allahla birbaşa ünsiyyətidir. Namaz qıldıqca insan üroyündəki bütün saf diləklərini dilə götürür, sömimi-qəlbədən Allaha dua edir. Sonra ailə üzvləri ilə birlikdə açılan bayram süfrəsi arxasında oturub bu müqəddəs günü qeyd edirlər...

Ramazan ayı insan nəfsinin paklığı, eyblərin və naqisliyin islah olunması, ağıl, iman və iradənin saflaşması dövrüdür. İnsan bu ayın dua və ibadətli ilə eyblərdən saflığa, saflıqdan kamilliyə, mənəvi təmizliyə doğru gedir. Bu ay ruhun tərəqqisi, Allaha pərvas etməsidir. Ramazan ayında fani varlıqlar sanki savaş meydanına atılırlar. İmanla nəfs bu meydana qayıdır. Nəfs bütün imanlı işləri üstələməyə çalışır, onun davamlı olmasını istəyir. İnanclar isə mənəvi dəyərlərə buna qarşı çıxır. Zaman keçdikcə dil yalandan, göz və könül haramdan uzaqlaşır. Orucluğu insanlara iradələrini, dözümlülərini yoxlamağa şərait yaradır, addım-addım onları paklığa, mənəvi təmizliyə dəvət edir.

Təəssüflər ki, keçmiş sovet hakimiyyəti illərində islamı başqa ayınları və ibadətli kimi, orucluğu da qadağan olunmuşdu. Lakin imanlı adamlar gizli de olsa, dini ritualları icra edirdilər. Oruc tutmaqlarından, namaz qılmaqlarından, uca Tanrıya ibadətliindən qalmırdılar.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra insanların vicdan azadlığı bərpa olundu. İslam dininə, onun ibadət və ayinlərinə olan münasibət kökündən dəyişdi. Artıq insanlar azad şəkildə müqəddəs bayramları qeyd etməyə başladılar, namaz qıldılar, oruc tutdular. "Azərbaycan Respublikasının bayramları haqqında" qanuna əsasən, Ramazan bayramı da, başqa bayramlar kimi, ölkəmizdə dövlət səviyyəsində qeyd olunmağa başladı.

Tədqiqatçıların fikrincə, "Ramazan" yay aylarının sonunda və payızın əvvəlində yağın və yerdəki tozları təmizləyən yağış mənəvi dəyərləri verir. Yəni bu yağış Yer üzünü necə yuyub təmizləyirsə, Ramazan ayı da möminləri günahlardan eləcə təmizləyir. Ramazan ayı - mənəvi təbiiyə ayaqdır. Ramazanın başqa bir mənəvi isə yanmaqdır. Buna görə Ramazan ayı orucunun günahlarını yandıraraq yox edir. Hər iki mənəvin birləşdiyi nöqtə orucunun bu ayda günahlardan təmizlənməsidir.

Ramazan bütün müsəlmanlar üçün əzizdir, müqəddəsdür. Bu bayramı islam dininə qəlbən bağlı olan Azərbaycan xalqı neçə əsrdir ki, yüksək inam və ruh yüksəkliyi ilə qeyd edir. İslam dininə görə, oruc tutanlar axirətdə və dünyada Allahın sevgisini qazanırlar. Bir sözlə, Ramazan ayı Allahı dərk etmək, mənəvi təmizlənmə və Uca Yaradana yaxınlaşma ayağıdır. On bir ayın sultanı olan Ramazanda həm də müsəlmanlara həmrəyliklərini nümayiş etdirməyə fürsət verilir.

Azərbaycan dünyanın ən tolerant ölkəsidir. Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyev ölkəmizdə mənəvi dəyərlərin qorunmasına xüsusi diqqət göstərdiyini vurğulayaq deməkdir: "Azərbaycan müasir dövlətdir, dünyəvi dövlətdir. Eyni zamanda öz milli və dini ənənələrinə sadıq olan dövlətdir. İslam dəyərləri bizim milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsidir və müqəddəs Ramazan ayı bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayışdır... Azərbaycan ölkədir ki, burada bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayır və bu, bizim böyük sərvətimizdir".

Prezident İlham Əliyev hər il Ramazan bayramında xalqımızı təbrik edir. Dövlət başçımız bu il də Ramazan bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik ünvanlamışdı: "Ramazan ayı insanların qəlbini və fəkkürünü nurlandıran, onları əmin-amanlığa, vəhdətə, əxlaqi saflığa dəvət edən mübarək aylardandır. Müqəddəs kitabımız "Qurani-Kərim" in nazil olduğu bu ayda müsəlmanlar Uca Yaradana qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək, mənəvi-əxlaqi zənginliyin fərhəni yaşamaq fürsəti qazanırlar. Xalqımız taleyinin ən çətin dövrlərində belə öz tarixi köklərini, milli-mədəni dəyərlərini, adət-ənənələrini qoruyub saxlamışdır. İslam dünyasının ayrılmaz və mərasimlər hər il qeyd olunur və müsəlmanlərin mənəvi-əxlaqi həmrəyliyini təcəssüm etdirir. Builki Ramazan bayramı həm də otuzillik düşmənlər tapdığından azad edilmiş dədəbaba yurdlarımızda, Azərbaycanın bütün suveren ərazisində keçirilməsi ilə əlamətdardır".

Ramazan bayramı həm də insanların Vətən, torpaq, dövlətçilik kimi müqəddəs amallar ətrafında daha sıx birləşməsinə xidmət edir. Məhz bu birlik, həmrəylik dövlətimizin daha da güclənməsinə, düşmənlər tapdığından azad edilmiş dədəbaba yurdlarımızda, Azərbaycanın bütün suveren ərazisində keçirilməsi ilə əlamətdardır".

Təəssüflə yada salırıq ki, işğal olunmuş ərazilərimizdə maddi-mədəniyyət və dini abidələrimizin dağıdılması, talan edilməsi, mənimənilməsi, mənsəyi və təminatının dəyişdirilməsi kimi vandalizm siyasəti illərdir ki, Ermənistanın Azərbaycanı qarşı hərbi təcavüz və işğal siyasətinin tərkib hissəsidir. 1990-cı illərdə Azərbaycanın əzəli torpaqlarının iyirmi faizini zəbt edəndə də işğalçı ölkə eyni siyasəti yürütdü. Qəsbkarlar həmin ərazilərdən - Qarabağdan və Şərqi Zəngəzurdan tariximizin izlərini silmək üçün hər cür vəhşiliyə əl atmaqdan çəkinmədilər. Mədəni, dini abidələrimizi dağıtdılar, yandırdılar. Təvəzükər ermənilər işğal altında olan torpaqlarımızdakı məscidlərdən tövlə kimi istifadə etdilər. Nəzərə çatdırmaq ki, mənfur ermənilərin bu əməlləri yalnız Azərbaycan xalqı üçün deyil, bütün dünya müsəlmanları üçün heysiyyət məsələsi idi.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Builki bayram Azərbaycanın bütün suveren ərazisində keçirilməsi ilə əlamətdardır

İslam aləmində on bir ayın sultanı adlandırılan Ramazan ayı başa çatdı. Müsəlman dünyası hər il olduğu kimi, bu il də Ramazan bayramını qeyd edir.

Bu müqəddəs bayram münasibətilə Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqını təbrik edib. "Ramazan ayı insanların qəlbini və fəkkürünü nurlandıran, onları əmin-amanlığa, vəhdətə, əxlaqi saflığa dəvət edən mübarək aylardandır. Müqəddəs kitabımız "Qurani-Kərim" in nazil olduğu bu ayda müsəlmanlar Uca Yaradana qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək, mənəvi-əxlaqi zənginliyin fərhəni yaşamaq fürsəti qazanırlar". Bu fikirlər dövlət başçısının xalqa təbrikində yer alıb.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdiyi kimi, xalqımız taleyinin ən çətin dövrlərində belə öz tarixi köklərini, milli-mədəni dəyərlərini, adət-ənənələrini qoruyub saxlayıb.

Azərbaycan xalqı tarixinin müəyyən dövrlərində çox çətin sınaqlarla qarşılaşmışdır. Elə zamanlar olub ki, xalqımızı öz milli-mənəvi, dini düşüncələrindən ayırmağa, adət-ənənələrini unudurmağa çalışıblar. Çox da uzaq olmayan keçmişimizə nəzər salaq. Azərbaycan Respublikası ötən əsrin yetmiş ilini Sovet İttifaqının tərkibində keçirmişdir. Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqı (SSRI) adlandırılan o nəhəng imperiyanın qəsdilə Azərbaycan xalqına milli yaddaşın bir sıra məqamlarını, tarixinin bir çox səhifəsini, eləcə də dini dəyərlərini unudurmuşdu. Lakin bütün cəhdləri gözəldikləri nəticəni vermədi. Sovet ideologiyasının yetmiş ildə apardığı antitəblik və qadağalar soydaşlarımızın yaddaşından milli-mənəvi dəyərlərini, dini inanclarını silə bilmədi. Müsəlmanların öz bayramı - Ramazan bayramı ölkədə də bütün qadağalara rəğmən qeyd olunur.

Dini azadlıqların olmadığı Sovet İttifaqı dağıldıqdan sonra bu müqəddəs bayram müstəqil Azərbaycanı yenicən geniş şəkildə keçirilməyə başladı. Ramazan bayramı 1993-cü ildən Azərbaycanı dövlət səviyyəsində qeyd olunur. Azərbaycan xalqı bu gün haqlı olaraq, tarixin olduqca ağır imtahanlarından mənəvi-əxlaqi, ictimai, ictimai-şəxsi, milli-mənəvi, dini dəyərlərindən əl çəkmədiyi, adət-ənənələrini unutmamışdır. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, islam dünyasının ayrılmaz hissəsi olan Azərbaycanı da bayram və mərasimlər hər il qeyd olunur və müsəlmanlərin mənəvi-əxlaqi həmrəyliyini təcəssüm etdirir. "Builki Ramazan bayramı həm də otuzillik düşmənlər tapdığından azad edilmiş dədəbaba yurdlarımızda, Azərbaycanın bütün suveren ərazisində keçirilməsi ilə əlamətdardır".

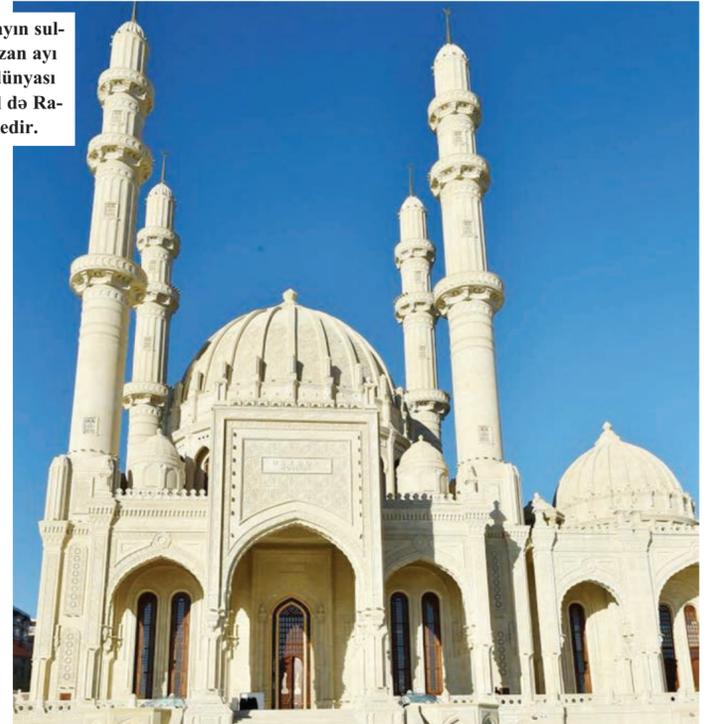
Təəssüflə yada salırıq ki, işğal olunmuş ərazilərimizdə maddi-mədəniyyət və dini abidələrimizin dağıdılması, talan edilməsi, mənimənilməsi, mənsəyi və təminatının dəyişdirilməsi kimi vandalizm siyasəti illərdir ki, Ermənistanın Azərbaycanı qarşı hərbi təcavüz və işğal siyasətinin tərkib hissəsidir. 1990-cı illərdə Azərbaycanın əzəli torpaqlarının iyirmi faizini zəbt edəndə də işğalçı ölkə eyni siyasəti yürütdü. Qəsbkarlar həmin ərazilərdən - Qarabağdan və Şərqi Zəngəzurdan tariximizin izlərini silmək üçün hər cür vəhşiliyə əl atmaqdan çəkinmədilər. Mədəni, dini abidələrimizi dağıtdılar, yandırdılar. Təvəzükər ermənilər işğal altında olan torpaqlarımızdakı məscidlərdən tövlə kimi istifadə etdilər. Nəzərə çatdırmaq ki, mənfur ermənilərin bu əməlləri yalnız Azərbaycan xalqı üçün deyil, bütün dünya müsəlmanları üçün heysiyyət məsələsi idi.

Rəsmi məlumat əsasən, işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarında təsbit olunan tarixi-dini abidələrin sayı 403-dür. Həmin abidələrdən 67-si məscid, 144-ü məbəddir, 192-si ziyarətgahdır. Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların ərazilərində rəsmi fəaliyyət göstərmiş 67 müsəlman məscidinin (Şuşada 13, Ağdamda 5, Füzulidə 16, Zəngilanda 12, Cəbrayılda 5, Qubadlıda 8, Laçında 8) 63-ü tamamilə, 4-ü isə qismən dağıdılaraq yarırsız hala salınıb.

Ermənistanın işğalçı otuz ilə yaxın davam etdi. Azərbaycanlılar öz dədəbaba yurdlarına, doğma ocaqlarına həsrət qaldılar. Otuz ilə yaxın Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdan azan səsi eşidilmədi.

2020-ci ilin payızında, Ermənistanın nəvbəti təcavüzü nəticəsində başlayan və 44 gün çəkən Vətən müharibəsində haqq, ədalət qalib gəldi. Azərbaycan Ordusu işğalçı Ermənistanın silahı güvvələrini məğlubiyətə uğradaraq Vətən torpaqlarını azad etdi.

Bu möhtəşəm Zəfərimizdən sonra Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdan həyata keçirilmə-

si illərdir ki, Ermənistanın Azərbaycanı qarşı hərbi təcavüz və işğal siyasətinin tərkib hissəsidir. 1990-cı illərdə Azərbaycanın əzəli torpaqlarının iyirmi faizini zəbt edəndə də işğalçı ölkə eyni siyasəti yürütdü. Qəsbkarlar həmin ərazilərdən - Qarabağdan və Şərqi Zəngəzurdan tariximizin izlərini silmək üçün hər cür vəhşiliyə əl atmaqdan çəkinmədilər. Mədəni, dini abidələrimizi dağıtdılar, yandırdılar. Təvəzükər ermənilər işğal altında olan torpaqlarımızdakı məscidlərdən tövlə kimi istifadə etdilər. Nəzərə çatdırmaq ki, mənfur ermənilərin bu əməlləri yalnız Azərbaycan xalqı üçün deyil, bütün dünya müsəlmanları üçün heysiyyət məsələsi idi.

Rəsmi məlumat əsasən, işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarında təsbit olunan tarixi-dini abidələrin sayı 403-dür. Həmin abidələrdən 67-si məscid, 144-ü məbəddir, 192-si ziyarətgahdır. Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların ərazilərində rəsmi fəaliyyət göstərmiş 67 müsəlman məscidinin (Şuşada 13, Ağdamda 5, Füzulidə 16, Zəngilanda 12, Cəbrayılda 5, Qubadlıda 8, Laçında 8) 63-ü tamamilə, 4-ü isə qismən dağıdılaraq yarırsız hala salınıb.

Ermənistanın işğalçı otuz ilə yaxın davam etdi. Azərbaycanlılar öz dədəbaba yurdlarına, doğma ocaqlarına həsrət qaldılar. Otuz ilə yaxın Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdan azan səsi eşidilmədi.

2020-ci ilin payızında, Ermənistanın nəvbəti təcavüzü nəticəsində başlayan və 44 gün çəkən Vətən müharibəsində haqq, ədalət qalib gəldi. Azərbaycan Ordusu işğalçı Ermənistanın silahı güvvələrini məğlubiyətə uğradaraq Vətən torpaqlarını azad etdi.

Bu möhtəşəm Zəfərimizdən sonra Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdan həyata keçirilmə-

yə başlayan geniş tikinti-bərpa, quruculuq işləri çərçivəsində erməni vandallarının işğal illərində dağıtdıqları məscidlərimiz, ziyarətgahlarımız, məbədlərimiz də təmir olunur, yenidən qurulur.

2023-cü ilin sentyabrında Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində ölkəmizin suverenliyi tam bərpa olundu. Artıq Azərbaycanın bütün bölgələrindən azan səsləri eşidilir. Bu il respublikamızın digər ərazilərini kimi, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdan da Ramazan bayramının qeyd olunması xalqımızın ən böyük sevincidir.

Oruc tutmaq müsəlmanlar üçün vacib ibadətdir. Ramazan ayını müsəlmanlar üçün digər aylardan fərqləndirən, müqəddəsleşdirən hadisələrdən biri islam dininin müqəddəs kitabı "Qurani-Kərim" in Məhəmməd Peyğəmbərə (s.a.v.) Ramazan ayının gecələrinin birində nazil olmağa başlamasıdır. Orucun müddəti Ramazan təqvimləri, sübh və şamda azan vaxtları ilə müəyyən olunur. Bir ay ərzində hər gün səhər dan yeri söküləndə başlayıb axşam günəşin qürub etdiyi anadək davam edir. "Qurani-Kərim" də buyrulur ki, sübh açılınca, ağ sap qara sapan fərqləncəyə qədər yeyib için; sonra gecəyə qədər orucunuzu tamamlayın...

Oruc ibadətində əməl edənlər üçün müəyyən saatlarında yeyib-içməkdən tamamilə imtina edilir. Lakin orucun dəyəri yalnız ac qalmaqla ölçülmür. Həzrət Məhəmmədin (s.a.v.) hədislərində də bu barədə vurğulanıb. Məhəmməd Peyğəmbər (s.a.v.) buyurub: "Kim yalan danışmayı və yalınla iş görməyi tərk etməzsə, Allah həmin şəxsin yemək-iç-

məyi buraxmasına (ac qalmasına) qiymət verməz".

Bu ibadətə mənəvi insanın mənəvi cəhətdən saflaşdırmaq, pisləklərdən arındırmaq, doğru yola, xeyirxah işlər görməyə sövq etməkdir. "Qurani-Kərim" in əl-Bəqərə surəsinin 183-cü ayəsində buyrulub: "Ey iman gətirənlər! Sizdən əvvəllərə vacib edildiyi kimi, sizə də oruc tutmaq vacib edildi ki, bəlkə (pis əməllərdən) çəkinəsiniz".

Ramazan ayı insanın öz mənəvi qüsurlarını, nöqsanlarını aradan qaldırması baxımından olduqca vacib və əhəmiyyətlidir. İnsan dərk edir ki, ağıl, iman, iradənin köməyi ilə nəfsinə hakim ola bilər. Oruc tutan yalnız qidalanmadan imtina etməli deyil, eyni zamanda qeybdən, yalandan uzaq olmalı, dilinə nalayiq söz gətirməməlidir.

Bu müqəddəs ay bəşər övladını əxlaqi paklığa, humanizmə, birliyə, bərabərliyə dəvət edir, ona böyük mənəvi zəvqə yerinə yetirdiyi savab, xeyirli əməllərinin sevincini yaşadır.

Dövlət başçısı İlham Əliyev qeyd etdiyi kimi, orucun saqlanmasında əhəmiyyətli rol oynayır. İnsan qürur və şükranlıq hissləri ilə yola salırlar: "Ölkəmizin hər yerində xalqımıza sax xeyriyyəçilik və yardımlaşma tədbirləri həyata keçirilir, şəhidlərimizin ölməz xatirəsi minnətdarlıqla yad edilir. Ümidvaram ki, dua və niyyətləriniz Tanrı dərgahında qəbul olunacaq, bu mübarək bayram xeyirxahlığı, şəfqət və mərhəmət duyğularının təntənəsinə çevrilərək cəmiyyətimizdə birliyi və həmrəyliyi daha da gücləndirəcək".

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Dövlət qurumları bayram günlərində gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaqlar

Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) Ramazan bayramı ilə əlaqədar gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaq. Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, fəvqəladə hallar naziri general-polkovnik Kəmaləddin Heydərovun bununla bağlı imzaladığı əmrə əsasən, Ramazan bayramı ilə əlaqədar qeyri-şəxsi günlərində vətəndaşların həyat və fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, insanların daha çox toplaşdığı məkanlarda, həyat təminatı və digər mühüm əhəmiyyətli obyektlərdə baş verə biləcək fəvqəladə hadisələrə çəvik reaksiya verilməsi, onların mümkün nəticələrinin operativ şəkildə aradan qaldırılması işinin təşkili məqsədilə nazirliyin aidiyyəti struktur bölmə və qurumlarına müvafiq tapşırıqlar verilib.

Ramazan bayramı günlərində əhalinin nəqliyyat, poçt, telekommunikasiya, o cümlədən internet, mobil rabitə xidmətləri və teleradio yayımı ilə keyfiyyətli və davamlı şəkildə təmin edilməsi üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirilib. Bu barədə AZƏRTAC-a Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyindən (RİNN) bildirilib. Bununla əlaqədar nazirliyin qurumlarına, eləcə də mobil və telekommunikasiya operatorlarına, internet xidmət provayderlərinə təlimat göndərilib. Müvafiq struktur bölmələri xidmətlər üzrə baş verə biləcək problemlərin aradan qaldırılması məqsədilə tam hazır vəziyyətə gətirilib.

Milli Aviasiya Akademiyası Kapadokya Universiteti ilə birgə AZAL üçün mütəxəssislər hazırlayacaq

"Azərbaycan Hava Yolları" (AZAL) QSC-nin nəzdində fəaliyyət göstərən Milli Aviasiya Akademiyası (MAA) Türkiyənin Kapadokya Universiteti ilə əməkdaşlıq memorandumu imzalayıb.

AZAL-dan bildirilib ki, sənədi MAA-nın birinci prorektoru professor Ədalət Səmədov və Kapadokya Universitetinin layihə üzrə məsul rəhbəri dosent Halil İbrahim Ünsər imzalayıblar.

Əməkdaşlıq çərçivəsində Kapadokya Universiteti beynəlxalq standartlara uyğun olaraq AZAL üçün təyيارələrin texniki istismarı üzrə "A" kateqoriyalı mütəxəssislərin hazırlanmasını həyata keçirəcək. Tərəflər arasında bağlanmış memorandumun əsas məqsədlərindən biri aviasiya sahəsində ölkənin kadr potensialı

nın gücləndirilməsinə töhfə verməkdir. Kapadokya Universiteti texniki xidmət üzrə təlim təşkilatı qismində təlimlərin keçirilməsi və imtahanların təşkili, həmçinin müvafiq tanınma sertifikatlarının verilməsi üçün Dövlət Mülki Aviasiya Agentliyi tərəfindən müvafiq təsdiq sertifikatı əldə edib.

AZAL-ın Milli Aviasiya Akademiyası Azərbaycanın strateji əhəmiyyətə malik aerokosmik sahəsini, o cümlədən mülki aviasiyayı və bir sıra digər sahələri beynəlxalq tələblərə cavab verən yüksəkixtisaslı mütəxəssislərlə təmin edən ali təhsil müəssisəsidir.

Azərbaycandan növbəti humanitar yardım Malatya əyalətinə çatdırılıb

Aprəlin 8-də Azərbaycandan növbəti humanitar yardım Türkiyənin Malatya əyalətinə çatdırılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, humanitar yükün qarşda Türkiyənin sakinlərinə təhvil verilməsi mərasimində Azərbaycanın Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Valeh Hacıyev, Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun icraçı direktoru Əkrəm Abdullayev, Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun icraçı direktorunun müavini Şahin Camalov iştirak ediblər. Türkiyənin Malatya əyalətinin administrasiyasının nümayəndələri adından yükü Battalgazi rayonunun administrasiyasının başçısı Erkan Savar qəbul edib. Jurnalistlərlə söhbətdə Valeh Hacıyev qeyd edib ki, aksiyanın məq-

sədi Ramazan bayramı ərəfəsində qarşda ölkədə zəlzələdən zərər çəkən bölgə sakinlərinə dəstəyin göstərilməsidir.

"Azərbaycan hər zaman Türkiyənin yanındadır. Biz bundan sonra da zəlzələnin baş verdiyi bölgənin əhəlisinin ehtiyaclarını araşdıracağıq və əlimizdən gələni etməyə çalışacağıq", - deyərək bildiriib.

Dəstəyə görə Azərbaycan hökuməti və xalqına təşəkkürünü bildirərək Malatyadakı Battalgazi rayon administrasiyasının başçısı Erkan Savar deyib: "Azərbaycan genişmiqyaslı təbii fəlakətin ilk günündən bizə yardım əlini uzadıb. Azərbaycan hökuməti tərəfindən zəlzələdə zərər çəkmiş insanlara yardım bu gün də davam etdirilir, buna görə də biz qarşda ölkəyə səmimi-qəlbədən təşəkkürümüzü bildiririk".

Ən uly hissələri, saf niyyətləri özündə təcəssüm etdirən, yardımsevərlik və paylaşmaq kimi yüksək mənəvi dəyərlər aşılayan Ramazan ayı artıq başa çatır və inancılı xalqımız böyük coşqu ilə bu müqəddəs bayramı qeyd edir. İslam dininin əsas təməllərindən olan oruc ibadətinin fəlsəfəsi insanları əxlaqi dəyərlərə, mənəvi saflığa, düzlüklüyə, sosial bərabərliyə, mərhəmətli olmağa və xeyirxah işlərə dəvət etməkdir.

Tanrı ilə bəndə arasında xüsusiyetli bir əlaqə yaradan oruc ibadətini kökləri qədim dövrlərə söykənir. Bu ibadət növünə demək olar ki, bütün böyük dinlərdə, hinduizm, buddizm, yəhudilik, xristianlıq, o cümlədən islam dinlərində əmr edilmiş və insanların mənəvi saflaşmasını təmin etmək üçün tövsiyə olunmuşdur. Dinlərə görə oruc ibadətini forma və məzmunu bir-birindən fərqlənsə də, mahiyyətə eynidir. Orucun mahiyyəti isə onun cahənşümül ideyaları tərənnüm etməsində və bəşəriyyəti düşünməyə dəvətindədir.

Yəhudilərin müqəddəs kitabı "Tövrat"da oruc ibadətini əhəmiyyətli haqqında qeyd edilir: "Mənəm istədiyim oruc haqsız yərə zəncir vurulanları, boyunduruq altına salınanları azad etmək, əzilənləri qurtarmaq, hər növ zülmü qırmaq deyilməyib?" (Yeşaya 58/48).

Göründüyü kimi, yəhudilikdə oruc ibadətini təslimiyət, Tanrıya yaxınlaşmaq, peşmanlıq, haqsızlığa üz çevirmək, nəfsi tərbiyə etmək və cəfa çəkməyi ifadə edir.

Oruc xristianlığın ibadət sistemində də böyük bir yer tutur. Bu haqda "İncil"də belə qeyd edilir: "Oruc tutduğunuz zaman ikiüzünü kimi üzünüzü tursutmayın. Onlar oruc tutduqlarını camaata elan etmək üçün özlərini əzgin və qüssəli göstərirlər. Siz oruc tutduğunuz zaman saçınıza yağ sürüb, üzünüzü yuyun. O cür ki, insanlara deyil, rəbbinizə orucun görünsün. Gizlin şəkildə

tutduğunuz orucun rəbbiniz sizi mükafatlandıracağıdır".

Xristianların müqəddəs kitabında qeyd edilənlərdən belə aydın olur ki, bu dində oruc ibadətində bəndə ilə Tanrı arasında xüsusi bir əlaqədir və yalnız Tanrının razılığını əldə etmək üçün icra edilir. Xristianlığa görə orucun üç əsas hədəfi vardır: nəfsi tərbiyələndirmək və onu ağıla məhkum etmək, dualara və müqəddəs düşüncələrə daha yaxşı hazırlaşdırmaq və Tanrının qarşısında günahları etiraf etmək. Oruc və dua xristianlığın iki əsas prinsipi olaraq insana aqlıq və yoxsulluğun nə olduğunu başa düşməyə imkan verir və e-qo kimi mənəvi xüsusiyyətlərdən uzaq durmağa yardımçı olur. Başqa bir ifadə ilə insan oruc tutmaqla pis işlərdən çəkinir, qüsurlarını aradan qaldırır, günahlarını yuyur və nəticədə mənəvi yüksəlişə əldə etmiş olur.

Digər səmavi dinlərdə olduğu kimi, islam dinində də oruc ibadətində böyük mənəvi dəvət və xüsusiyetli yer tutur. İslam dinində oruc ibadətini vacib edilməsinin əsas məqsədi nəfsi mübarizədə yardımçı olmaq və mənəvi təkamülü təmin etməkdir. Bu haqda müsəlmanların müqəddəs kitabı "Quranı-Kərim"də qeyd edilir: "Ey iman gətirənlər! Oruc tutmaq sizdən əvvəlki ümmətlərə vacib edildiyi kimi, siz də vacib edildiyi ki, (bunun vasitəsilə) siz pis əməllərdən çəkinəsiniz!... İnsanlara doğru yolu göstərən, bu yolu açıq dəlilləri ilə aydınlaşdıran və (haqqı batıldən) ayıran (Quran) Ramazan ayında nazil edilmişdir. Aya (ramazan ayına) yetişən şəxslər (bu ayı) oruc tutmalıdırlar..." (Baqərə/183, 185).

Yuxarıda qeyd edilən ayədən bir neçə məsələ aydın olur. Birincisi odur ki, oruc ibadətini islamda olduğu kimi, islamdan əvvəlki dinlərdə də vacib edilmişdir. İkinci məsələ isə oruc ibadətini əsas funksiyası insanı pis işlərdən çəkindirməkdir. Digər müəhim bir məsələ isə oruc ibadətini

nin Ramazan ayında vacib edilməsi və sonuncu səmavi kitabın, yəni "Quranı-Kərim"nin bəşəriyyəti bu müqəddəs ayda nazil etməsidir.

İlk əvvəl oruc ibadətini vacib edildiyi Ramazan ayının etimoloji izahını vermək hesab edirik ki, faydalı ola bilər. Belə ki, ayın adı ilə oruc ibadətini fəlsəfəsi arasında xüsusi bir əlaqənin olduğunu görmək mümkündür.

Bu söz dilimizə ərəb dilindən keçmiş bir kəlmədir. Ramazan sözü lüğəti mənada "isti olmaq", "günəşin şəfəq saçdığı torpaq döncəklərini yandırması", "torpağın hərərətli olması və ya yağın istidən yanması" mənalarını verən "ramaza" feildən törəmiş bir isimdir.

Ramazan xüsusi isim kimi hicri-qəməri təqvimdə şaban və şəvval aylarının arasında yerləşən, sıra hesabına görə doqquzuncu aya verilmiş bir addır.

Məlum olduğu kimi, əkinçiliklə məşğul olan insanlar zərərli həşəratlardan xilas olmaq və yüksək məhsuldarlığı əldə etmək üçün bəzən torpağı yandırır. Bu ayın Ramazan adlandırılması əsas səbəblərdən biri də insanın oruc tutmaqla onu geriye salan günahlarını yandırması, qəbahət və nöqsanlarını aradan qaldırması və bu yolla mənəvi yüksəlişə əldə etməsidir.

Məhəmməd peyğəmbərin bir kəlamında orucun ədəbləri haqqında belə qeyd edilir: "Orucun vaxtı aqlıq və susuzluqla qiyamət gününün aqlıq və susuzluğunu xatırlayın. Kasıblara və ehtiyacı olanlara yardım edin. Böyüklərə hörmətlə, kiçiklərə qarşı isə şəfəqlə davranın, qohumlarınızı ziyarət edin. Dilinizi, gözünüzü və qulaqlarınızı qadağan edilməmiş işlərdən qoruyun, yetimlə-

rə mərhəmət göstərin və günahlardan tövbə edin".

Həzrəti Əli oruc tutan şəxslərin nələrə riayət etmələri haqqında bu cür qeyd edir: "Əgər oruc tutsan, dilinin, gözünün, qulağının orucunu tut. Paxilliq, həssəd, qeybət etmə, yalan danışma, nalayiq sözləri dilinə gətirmə, heç kəsə qarşı haqsızlıq etmə. Səbrə, sükkuta, səssizliyə və düzgünlüyə riayət et. Nə çox insanlar var ki, onlardan yalnız aqlıq və susuzluğun əziyyəti qalmışdır".

Yuxarıda qeyd edilən hikmətəmə tamiz kəlamlardan bir daha aydın olur ki, islam dinində oruc ibadətini özünütənqid, özünə nəzarət və özünə inam üçün ən yaxşı fürsət hesab olunur. Bəzən insanın özünü tərbiyə və islah etməsi üçün güşənşinliyə, asketizmə ehtiyac yaranır. Bu baxımdan orucun mahiyyəti etibarilə nəfsi mübarizəyə bir küncə çəkilib daxilimizdə

mövcud olan şəxsiyyətlərə zərər endirmək üçün düşünülmüş bir taktiki manevidir. Başqa sözlə desək, oruc ibadətini bir ay ərzində cəld hərəkət və üsullardan istifadə etməklə xoşməramlı niyyətləri həyata keçirmək üçün düşünülmüş, məqsədlili hərəkətlər kompleksidir. Çünki insan cismə ruhun vəhdətindən yaranmış bir mürəkəb varlıqdır. Məhz orucun çox nadir ibadət növlərindəndir ki, həm cism, həm də ruhun tərbiyəsi ilə məşğul olur. Bu unikal bəndəlik ayınınə yerlə səma, fizika ilə metafizika insan vücudunda toqquşmaqla müştərek şəti özünə inam üçün ən yaxşı fürsət hesab olunur. Bəzən insanın özünü tərbiyə və islah etməsi üçün güşənşinliyə, asketizmə ehtiyac yaranır. Bu baxımdan orucun mahiyyəti etibarilə nəfsi mübarizəyə bir küncə çəkilib daxilimizdə

oruc ibadətini, əslində, insanın onu zoif salan nəfsi istəkləri ilə aparıldığı müharibədir. Bir aylıq mübarizə vaxtı döyüş meydanında x-

yrırlə şəxsiyyətlərə zərər endirmək üçün düşünülmüş bir taktiki manevidir. Başqa sözlə desək, oruc ibadətini bir ay ərzində cəld hərəkət və üsullardan istifadə etməklə xoşməramlı niyyətləri həyata keçirmək üçün düşünülmüş, məqsədlili hərəkətlər kompleksidir. Çünki insan cismə ruhun vəhdətindən yaranmış bir mürəkəb varlıqdır. Məhz orucun çox nadir ibadət növlərindəndir ki, həm cism, həm də ruhun tərbiyəsi ilə məşğul olur. Bu unikal bəndəlik ayınınə yerlə səma, fizika ilə metafizika insan vücudunda toqquşmaqla müştərek şəti özünə inam üçün ən yaxşı fürsət hesab olunur. Bəzən insanın özünü tərbiyə və islah etməsi üçün güşənşinliyə, asketizmə ehtiyac yaranır. Bu baxımdan orucun mahiyyəti etibarilə nəfsi mübarizəyə bir küncə çəkilib daxilimizdə

yrırlə şəxsiyyətlərə zərər endirmək üçün düşünülmüş bir taktiki manevidir. Başqa sözlə desək, oruc ibadətini bir ay ərzində cəld hərəkət və üsullardan istifadə etməklə xoşməramlı niyyətləri həyata keçirmək üçün düşünülmüş, məqsədlili hərəkətlər kompleksidir. Çünki insan cismə ruhun vəhdətindən yaranmış bir mürəkəb varlıqdır. Məhz orucun çox nadir ibadət növlərindəndir ki, həm cism, həm də ruhun tərbiyəsi ilə məşğul olur. Bu unikal bəndəlik ayınınə yerlə səma, fizika ilə metafizika insan vücudunda toqquşmaqla müştərek şəti özünə inam üçün ən yaxşı fürsət hesab olunur. Bəzən insanın özünü tərbiyə və islah etməsi üçün güşənşinliyə, asketizmə ehtiyac yaranır. Bu baxımdan orucun mahiyyəti etibarilə nəfsi mübarizəyə bir küncə çəkilib daxilimizdə

yrırlə şəxsiyyətlərə zərər endirmək üçün düşünülmüş bir taktiki manevidir. Başqa sözlə desək, oruc ibadətini bir ay ərzində cəld hərəkət və üsullardan istifadə etməklə xoşməramlı niyyətləri həyata keçirmək üçün düşünülmüş, məqsədlili hərəkətlər kompleksidir. Çünki insan cismə ruhun vəhdətindən yaranmış bir mürəkəb varlıqdır. Məhz orucun çox nadir ibadət növlərindəndir ki, həm cism, həm də ruhun tərbiyəsi ilə məşğul olur. Bu unikal bəndəlik ayınınə yerlə səma, fizika ilə metafizika insan vücudunda toqquşmaqla müştərek şəti özünə inam üçün ən yaxşı fürsət hesab olunur. Bəzən insanın özünü tərbiyə və islah etməsi üçün güşənşinliyə, asketizmə ehtiyac yaranır. Bu baxımdan orucun mahiyyəti etibarilə nəfsi mübarizəyə bir küncə çəkilib daxilimizdə

Allah tutduğunuz orucunuzu, dua və niyyətlərinizi qəbul etsin!

Elnur MUSTAFAYEV,
fəlsəfi üzrə fəlsəfi doktoru

Orucun fəziləti, azanın səsi əbədi olsun

Bu gün mübarək Ramazan bayramıdır. Müsəlmanlar bir aylıq ibadətdən sonra islamın iki müqəddəs bayramından birini təntənəli şəkildə qeyd edirlər. "Təntənəli şəkildə" ifadəsini yersiz yerə yazmırıq. Çünki əlimizin üstündə əl, sözüümüz üstündə söz olanda bu bayramı belə təntənə, xalq və dövlətlə birlikdə qeyd edə bilmirdik.

Bu gün məscidlərimiz klub, istehsalat sexi və mədəniyyət evi kimi istifadə edilmir. Allahın evində möminlər Allahın anır və onun göndərdiyi "Qurani-Kərim"-i dinləyirlər.

Bu müqəddəs dini bayram indi dövlət başçısı səviyyəsində təbrik olunur. Prezident İlham Əliyevin bayram münasibətilə Azərbaycan xalqına ünvanladığı növbəti təbrikində deyilir: "Xalqımız taleyinin ən çətin dövrlərində belə öz tarixi köklərini, milli-mədəni dəyərlərini, adət-ənənələrini qoruyub saxlamışdır. İslam dünyasının ayrılmaz hissəsi olan Azərbaycanda dini bayram və mərasimlər hər il qeyd olunur və müsəlman ələmi ilə mənəvi həmrəyliyimizi təcəssüm etdirir. Builki Ramazan bayramı həm də otuzillik düşmən tapdağından azad edilmiş dədə-baba yurdlarımızda, Azərbaycanın bütün suveren ərazisində keçirilməsi ilə əlamətdardır".

Bəli, dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, xalqımız bütün çətinliklərə və qadağalara rəğmən oruc tutaraq bayramı qeyd edirdi. Nəslimiz ağısaqqalı, Qəbələdə və bütün ətraf bölgədə Əhməd baba kimi tanınan Hacı Əhməd Əfəndi söhbətlərində dəfələrlə qeyd edirdi ki, sovetlər zamanı onu xüsusi xidmət orqanları açıq və ya üstüörtülü hədələyirdi. Tələb edirdilər ki, dini bu qədər açıq şəkildə təbliğ etməsin. Bununla belə elə həmin orqan işçiləri onu evlərinə gizli dəvət edib dünyadan köçən əzizləri üçün "Qurani-Kərim"-i oxutdurduqlarını da mənə danışırdı. Hacı Əhməd Əfəndinin atası Məhəmməd Əfəndi də islamı mükəmməl bilən bir din xadimi idi və elə buna görə repressiya qurbanı olmuşdur. Mənim doğma babam Məhəmməd Əfəndi də din xadimi idi. Onu o vaxtlar "NKVD" deyilən idarəyə çağıraraq tələb etmişlər ki, dünyadan köçən insanlara meyit namazı qılınmasın. Babamın cavabı koskin olmuşdur: "Nə qədər sağam, mürtəcət ediləndə meyit namazı qılacam, ona görə ki, axirətdə Allahın yanında üzünə qalmaq istəmirəm".

"NKVD"də görürlər ki, onu dəfələrlə bu idarəyə çağıraraq hədələsələr də, xeyri yoxdur. Bax, bu yerdə müstəqilliyin nə qədər böyük nemət olduğunu bir daha anlayırsan. Daha din xadimlərimiz "İvanov və Stepanyan" tərəfindən hədələnmir. Dindarları dövlət başçısı özü təbrik edir və özü də ailəsi, qohum-əqrabası ilə birlikdə mübarək Ramazan bayramını qeyd edir.

Burada mübarək Ramazan ayında tutulan orucun fəzilətindən də söz açmaq istəyirik. İslam ibadətliyinin hamısı doğru və vacibdir. Yəni namaz qılmaq, Həccə getmək və s. Ancaq oruc bu ibadətlərdən bir cəhəti ilə fərqlənir. İnsan bunu canını imtahana çəkməklə yerinə yetirir. Allah rizası üçün oruc tutmaqla - bir müddət ac və susuz qalmaqla dünyadakı müsəlman qardaş-bacalarının durumunu anlamaq, onlara yardımçı olmaq kimi ulyi duyğuları yaşayır. Ən başlıcası isə bu ayda insanlar nəfislərinə sahib çıxmaqla özlərini günahlardan qorumuş olurlar. Orucun ən böyük savablarından biri də bu mərhəmət ayında ehtiyacı olan insanlara daha çox qayğı göstərməkdir. Amma yaxşı olar ki, müsəlmanlar Allahın buyurduğu saleh əməllərə liboyu əməl etsinlər.

Bu ilin mübarək Ramazan ayının başqa bir özelliği var. Belə ki, artıq işğaldan azad olunan ərazilərə qayıdan soydaşlarımız evlərində oruc tutub ibadətliyini edirlər. Şuşa məscidindən yenidən azan səsi yayılır. Allahdan arzu edirik ki, bir daha heç bir yerdə azanımız susmasın, məscidlərimizə və digər ibadət yerlərinə düşmənin murdar ayağı dəyməsin.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

"Azpetrol" şirkəti Azərbaycan xalqını müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə təbrik edir

AZPETROL
Daim İnkişafa Doğru!

www.azpetrol.az 957

Ramazan ayının fəlsəfəsi - nəfsi tox, əməlisaleh, amalı yaxşılıq olan insan tərbiyə etmək

Bu gün sevgi, yaxşılıq, xeyirxahlıq duyğuları ilə yaşayan insanların bayramıdır. Təkcə oruc tutanların yox, bu ayın fəzilətini anlayıb mərhəmət, səfəqət paylayanların xoş günüdür. Allaha yaxınlıqdan dolayı saflaşdıqımız, hər gününü bir pillə sayıb addım-addım yüksəldiyimiz ayın sonuna çatdıqımız andır.

Ramazanda oruc tutanlar, ibadət edənlər özlərini Yaradana daha yaxın hesab edirlər. Çünki Allah onun sevgisinə qarşılıq verən bəndəsinin haqqını verir, onu layiq olduğu mərtəbəyə ucaldır. Ən uca mərtəbə insanın etdiyi yaxşılığa görə qazandığı dualardır, başqalarının ona sevgisidir, haqqında layiq olduğu sözləri danışmasıdır. Bundan böyük mükafat, bundan uca məqam yoxdur.

Ramazan təkcə 30 gün nəfsinə qalib gəlib müəyyən zaman ac-susuz qalmaq ayı deyil. Ramazan insanların bir-birinə olan sevgisinin, yaxşılığının Allah tərəfindən qiymətləndirildiyi aydır. Ramazanda edilən yaxşılıqlar, göstərilən diqqət və qayğıkeşlik ən yaxşı, ən böyük əməldir. Həmin günlərdə içdən gələn mərhəmət, səfəqət, humanizm duyğuları insanı ucaldır, mənəvi cəhətdən pak edir.

Yaxşı əməl nədir? Bir yətimin başına sığal çəkib onun könlünü almaq, bir acın qarnını doyurmaq, dərddən, kədərdən öyilən bir qamətin dikəlməsinə yardım etmək, gözədən axan yaş siltmək, imkansız xəstəyə dərman almaq, ya da ki, ona şofə olacaq ümidverici sözlər söyləmək, səno uzanan öli geri qaytarmamaq və s.-dir yaxşı əməl. Bunların hər biri ilk baxışda kiçik görünə bilər, amma bu əməllər insanlığın ən müqəddəs vəzifəsidir. Yaxşılığın kiçiyi, böyüyü olur. Çünki yaxşı əməl sahibləri onu edərəkən bu haqda fikirləşirlər, qarşılarındakına yuxarıdan baxırlar. Onlar əməlləri ilə Allah uralığına az da olsa yaxınlaşa bilərlər.

Nə yazıq ki, pisliliyi özünə peşə edən adamlar da var. Bu cür insanlar yaxşı əməl sahiblərini anlaya bilmirlər. Pis əməl törətmək gözəlirini o qədər kor edib ki, hətta dünyada yaxşılığın olduğuna inanmırlar. Bəzən çalışsalar da yaxşı bir iş görsünlər, yəni də alınmır. Çünki belə doğulublar, bu cür böyüyüblər.

İbrətəməz bir hekayədə deyilir: "Çox qəddar olan və bundan dolayı günahlarla yüklənmiş adam ölü. Cəhənnəm mələyi onu qarşılayaraq deyir ki, bilirmən, cəhənnəmə getmək istəməyəcəksən. Ona görə də həyatın boyu balaca da olsa etdiyin bir yaxşılıq xatırlasan kifayət edər ki, cəhənnəm əzabından xilas olasan. Adam fikirləşir, çox həyəcanlanır, dost-tanış, qohum-qonşunu gözünün önünə götürür, hansı birinə yaxşılıq etdiyini yadına salmaq istəyir, olmur. Axı kimsənin qolundan tutmayıb. Bunu başa düşən cəhənnəm mələyi onu cəhənnəmə atmaq istəyəndə adam nəyisə xatırlayıb qışqırır: "Dayanın, yadıma düşdü. Bir dəfə meşədə gedirdim, yolu-

mun üstündə tor qurmuş hörümçək gördüm. Yuvası pozulmasın, qurduğu tor qırılmasın deyə yanından ehtiyatla keçib getdim". Mələk gülümsəyir, üzünün nuru günahkar adamın gözünü qamaşdırır. Elə bu vaxt göydən bir hörümçək gəlib torunu qəddar adama uzadır ki, onu xilas etsin. Adam tordan yapışıb cəhənnəmdən yuxarıda yerləşən cənnətə doğru qalxmağa başlayır. Onunla eyni vaxtda başqa günahkarlar, zalımlar, qəddarlar da tordan yapışmağa cəhd edirlər. Hətta bir neçəsi buna nail olur. Adam qorxur ki, bu qədər günahkarın ağırlığı toru qıra bilər, cənnətə çata bilməz. Ona görə də yalnız özünü düşünür, xilas olması üçün ayağı ilə tordan yapışanları vurub yerə salır. Elə bu an tor qırılır və düşür cəhənnəmin dibinə. Adamın günahlarının üstünə hopmuş qorxusu və rahatsızlığı həmin məqamda qəzəbə və paxıllığa çevrilib özünün "başını yeyir". Mələk ona deyir ki, burada da pis əməldən qalmadın, son anda heç olmasa bir-iki insana balaca da olsa yaxşılıq edib

ömrün boyu etmədiyən bir əmələ əl atmış olardın. Sən bu şans da itirdin".

Günəş istisini, ay işığını kainata təmənnaş paylayır. Biz də elə olmalıyıq. Etdiyimiz əməldən təmənna, övəz gözləməməliyik. Xüsusilə Ramazan günlərində. Bu ay qapımız açıq olmalıdır ki, dualarımız Allah qatına qədər gedib çatsın, günahlarımız bağışlansın. Ramazanda mədə ac olsa da, mənəviyyat tox olmalıdır. Mənəviyyat toxluğu yaxşılığın zinyətidir. Kim ki, bu zinyətdən məhrumdur, onun tutduğu oruc da, qıldığı namaz da bir fayda verməz. Gündüzlər ac qalib, axşamlar yeməklə bitmir oruculuq ibadətli. Oruculuq həm də haramdan uzaq durmaq, günah əməllərdən yarı gəzmək, xoşagəlməz ifadələr işlətməməkdir. Ona görə də gələn elə yaşayaq ki, sonradan peşman olmağa, "kaş ki..." deməyə, son nəfəsimizə qədər saleh əməl sahibi olaq. Ramazan ayının fəlsəfəsi də elə budur.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Bakı Abadlıq

"Bakı Abadlıq Xidməti" MMC

Azərbaycan xalqını
Ramazan bayramı
münasibətilə təbrik edir, əmin-amanlıq,
xoşbəxtlik, firavan həyat, ruzi-bərəkət,
ışıqlı gələcək arzulayır

Məktublar: problemlər, rəylər, təkliflər...

ANIM

Qısa ömrün qəhrəmanlıq səhifəsi

Azərbaycan tarixinin şanlı səhifəsi olan 44 günlük Vətən müharibəsi başlayanda Ruhid Uğur oğlu İslamli ömrünün 21-ci ilini yaşayırdı. O da minlərlə qəhrəman oğullar kimi bizim xoşbəxt gələcəyimizə naminə sinəsini Vətənə sipər etdi. Bununla da əbədiyyət adlı həyat qazandı. Qəhrəmanlar ötsək, Ruhid Vətən sevgisi hər gələcək nəsələ örnək olacaq.

nitqi, sosial aktivliyi yaşlılarına nümunə göstərilir.

1 aprel 1999-cu ildə dağlar diyarı Lerik rayonunun Çeşman kəndində anadan olan Ruhidin ailəsi Bakı şəhərinə köçür. Burada Vətəni, xalqını, dövlətini sevməyi övladlarına öyrətməyi özlərindən ötürməyə çalışırdı. Ruhid hələ kiçik yaşlarında cüdo, cuicutsos, taekvondo, güləş, qaydasız döyüş, üzgüçülük və bir sıra digər idman növlərinə maraqlıdır. Məşğul olduğu idman növləri üzrə beynəlxalq, regional tədbir və yarışlarda iştirak edərək 1 və 2-ci yerlərə yiyələnir, dərəcələr alır. Həmçinin məktəbdə oxuduğu vaxt viktoria, olimpiada, hərbi yarışlarda fəal iştirak edir. Onun zəkası, səlis

Ruhid 2016-cı ildə Suraxanı rayonunun Dədə Qorqud qəsəbəsində yerləşən 315 sayılı məktəbi bitirib Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna daxil olur. Vətəninə, xalqına fayda vermək əzmi olan Ruhid tələbə biletini alan gündən bütün eşqini, məhəbbətini oxumaqla, öyrənməklə bağlayır. Həm də sağlamlıq əqidəsi, yüksək mədəniyyəti, dərin zəkası, həyata baxışı onu institutda hamının gözündə ucaldır, ehtiram sahibi edir. Məhz elə buna görə də Ruhid Gənclər Birliyinə sədr seçir-

lər, Azərbaycan Maarifçilər Birliyinin üzvü olur. Ali təhsilini uğurla başa vurur.

2020-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılır. Vətən müharibəsində Taliş kəndində, Suqovuşan istiqamətində, Murov zirvəsində erməni terrorçularına qarşı döyüşür. Düşməni vurdurdu zərbələrlə üroyindən keçən qisasını ala bilir. Hər döyüş atlandanda da torpaq uğrunda son nəfəsə qədər vuruşmağa and içir.

Oktyabrın 6-da - Goranboyun Güllüstan kəndi yaxınlığında strateji əhəmiyyətli yüksəkliyə malik Çənbəli postunda qəhrəmancasına həlak olur. Adı Vətənin qürur tarixinə yazılır. Qısa ömrünə qəhrəmanlıq, mərdlik düşən Ruhid ölümündən sonra "3-cü dərəcəli Vətənə xidmətə görə", "Vətən uğrunda" ordeninə, "Suqovuşanın azad olunmasına görə", "Cəsur döyüşçü", "Vətən müharibəsi iştirakçısı" medallarına layiq görülür. Doğma Çeşman kəndində isə onun adına bulaq inşa edilir. Kənd sakinləri buranı özlərinə müqəddəs and yeri bilirlər.

Zəfər URUCOĞLU

RAZILIQ

Hələ yaşamağa dəyər

Oğlum Vüqar Əkbərov 32 il əvvəl 21 yaşında Birinci Qarabağ savaşında şəhid olub. Oğul itkisi anaların ürəyində qaysaq bağlamayan yaradır. Ən böyük təsəllimiz isə odur ki, min bir əziyyətlə böyüdüb boya-başa çatdırdığımız o ciyərparamız doğma vətən torpağına göz dikən nankor qonşularımızın qarşısına kişi kimi çıxdı. Qəhrəmanlıqla döyüdü. 1992-ci il dekabr ayının 14-də Ağdərə rayonunun Çıldırın kəndinin azadlığının uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub əbədiyyətə qovuşdu.

Hörmətli redaksiya, mən bir şəhid anası olaraq keçən qürurverici hadisəni elə-bela xatırlamıram. Məqsədim ölkəmizdə heç nəyin unudulmadığını, heç kimin yaddan çıxmadığını minnətdarlıqla qeyd etməkdir.

Bu günlərin söhbətidir. Höyət qapımız döyüldü. Gedib aqım və çox təəccübləndim. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov və Yeni Azərbaycan Partiyası rayon təşkilatının sədri Eldar Əsədov əllərində təzə-təzə qızıl güllərlə, hədiyyələrlə qarşıda dayanmışdılar. Müstəqim müəllim səmimi görüşəndən sonra zarafatçı "Ay Səmayə xanım, çağırılmamış qonaqları evə dəvət edib, bir stəkan çay vermək fikrin yoxdurmu?"

dedi. "Xoş gəlib, səfa gətirmisiniz" söyləyib onları evə dəvət etdim, kəsibin olanından bir çay süfrəsi açdım.

Süfrə başında Müstəqim müəllim gəlişlərinin məqsədini açıqladı. 85 yaşının tamam olmağı münasibətlə mənə təbrik etdi. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə uyğun olaraq şəhid ailələrinə davamlı qayğı və diqqətin ölkəmizdə həyat tərzinə çevrildiyini vurğuladı, dolaşığımızı maraqlandı. Şükür etdim, dövlətimizin başçısına minnətdarlığımı bildirdim.

Düşünürəm ki, belə qədərbilən bir dövlətin vətəndaşı olmaq gerçək xoşbəxtlikdir. Hələ yaşamağa dəyər.

Səmayə ƏKBƏROVA, Tərtər rayonunun Qaynaq kənd sakinini

QAYGI

"Hər kəs 100 il yaşaması..."

Quba uzunömürlülər diyarıdır desək, səhv etmərik. Buz bulaqlar, yaşıl meşələr və dağ havası insanın sağlam yaşamasının əsas şərtləridir. Boş yerə demirlər ki, dağ adamının canı möhkəm olar.

Qafan Ömərrov uzunömürlü qubalıdır. 1924-cü ildə anadan olub. Onun gənclik illəri II Dünya müharibəsinə təsadüf edib. Müharibəyə çağırılan Qafan döyüşlərdə iştirak edir və iki dəfə yaralanır. Lakin döyüş yoldaşlarını tərk etmir. Sənəsi orden və medallarla dolu Qafan müharibədən sağ-salamat döndür.

Müxtəlif vəzifələrdə çalışan Qafan həmişə çoxlarına nümunə olub. Yaxşı övladlar yetişdirib, nəvə-nəticəsinin isə sayı çoxdur. Qubada yeni evlənənlər xeyir-duaya hörmət sahibi olan Qafan babanı çağırardılar. Çünki onun döyüdü qapını açmayan olmazdı. Yüzlərlə ailənin təməlinin kökündə böyüklük eləyib, kasıb ailələrin xeyir işində baba, ata kimi yaxından iştirak edib.

Bir neçə gün əvvəl rayon rəhbərliyi də gənc nəsələ örnək olacaq Qafan babanın 100 yaşının keçirilməsi üçün tədbir təşkil etdi. Rayon icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları, Ağsaqqallar Şurasının və ictimaiyyətin nümayəndələri Qafan babanı ad günü münasibətlə təbrik etdilər, mənalı ömrünün xatirələrini yada saldılar.

Qafan Ömərrov da minnətdarlığını bildirərək hamiyə ənzından onun kimi bir əsr yaşamağı arzuladı.

Səmayə QARAYEVA, Quba rayonu

Fotoetüd

Qış soyuqluğuna əlvida demək zamanıdır, çünki bahar öz simfoniyasına başlayır, hər gün doğumu iftixarda özü ilə yeni ümidlər, yeni nəfəs gətirir. Bir vaxtlar əsan küləklər yumşalır, qönçələr açan ağacların arasında rəqs edən oynaq mehlərə çevrilir. Bahar özü ilə birlik-bərabərlik gətirir, insanların üzünə gülüş gətirir, başımızın üstündə olan boz buludlar yerini açıq səmaya çevirir. Payızda köçən durnalar qa-

yıdır. Səhərlər quşların səsi ilə oyanıb, yazın ətrini duyuruq. Baharın gəlişinə sevinən quşlar da budaqdan-budağa qonaraq elə bil bahara həsr olunmuş ən gözəl nəğmələrini oxuyurlar.

Bu gün Yasamal rayonunda yerləşən "Meşə parkı"nda olduq. Buradakı füsunkar görünüş yuxarıda söylədiklərimizin tam real nümunəsi idi. Bəli, yazın gəlişi bütün dünyanı sirlə-sehrli bir aləmə aparır.

Fotolar İlham BABAYEVİNDİR

MƏMNUNLUQ

Səliqə-sahmanı çoxdan gözləyirdik

Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsi paytaxtın 35 kilometrliyində yerləşir. Xəzərin sahilində yerləşən qəsəbədə əvvəllər əhalinin sayı az idi. Hazırda burada 10 mindən artıq insan yaşayır. Qəsəbə böyüdükcə yeni küçələr, məhəllələr salınır.

Bizim küçəmiz Məhərrəm Seyidovun adını daşıyır. Əsasən çoxmərtəbəli binalardan ibarət küçəmizdə dağılmış vəziyyətdə olan kiçik park var idi. Şəraitisizlikdən ora sakinlər istirahət zonası kimi baxmazdı. O üzdən məşinlər üçün dayanacaqaya çevrilməmişdi. Bu da oradan keçənlərə mane olurdu.

Bir müddət əvvəl məhləmdə təmir işlərinə başlanıldı. Bu işə sakinlər də kömək etdi. Ətraf tər-töküntüdən təmizləndi. Yaşlılıqlar salındı, bəzək ağacları,

gül kolları əkildi, işıq xətləri çəkildi, müasir lampalar quraşdırıldı, oturaqlar rəngləndi, söhbətqahlar da quraşdırıldı, bəzək ağaclarının ətrafına qəmənlilik döşəndi, səkilər təmir edildi və uşaqlar üçün oyun meydançaları yaradıldı, məhlənin giriş-çixış yolları asfaltlandı, yaşayış binalarının görkəmində yaxşı mənada dəyişiklik edildi.

Bu gün məhləmdə uşaqlar rahatlıqla oynayırlar. Həvalar isindikcə açılan güllər insana ruh rahatlığı gətirir. Ötən Novruz bayramını həmin ərazidə təmtəraqlı keçirdik. Məhlələrdə bütün yaş hədləri nəzərə alınıb. Yaşlı nəsəl üçün xüsusi istirahət guşası yaradılıb. Bizə isə bu şəraitə yaraşandır minnətdarlıq etmək qalır.

Tamella ASLANOVA, Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsi

ABADLIQ

Dağlar diyarı daha da yaşllaşır

Yardımlıda "Yaşıl dünya naminə həmrəylik illi" çərçivəsində ağacəkmə aksiyası keçirilib.

Rayon rəhbərliyinin, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və xidmət sahələrinin əməkdaşlarının və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdikləri aksiyada 130 Eldar şamı əkilib.

Aksiyanın keçirilməsində məqsəd ağac əkməklə ekoloji tarazlığın bərpasına, ətraf mühitin qorunmasına kömək etmək, atmosferi oksigenlə zənginləşdirmək, ictimaiyyətin diqqətini yaşlılıqların qorunmasına yönəltməkdən ibarət olub.

Y.CAVADOV, Yardımlı rayonu

NARAZILIQ

Yaxın yolumuz uzaq olub

Bu yol Ümid qəsəbəsindən 12 kilometrlik məsafədə yerləşir. Yolun uzaq olması təcili yardım məşinlərinin, ictimai nəqliyyatın gecikməsinə və digər problemlərin yaranmasına səbəb olub. Məsafə uzaq olduğuna görə, qəsəbə sakinləri və ictimai nəqliyyat Ümid qəsəbəsində arxasındakı dağılmış və yarasız olan yoldan istifadə etməyə başlamışdır. Bu isə mənzilbaşına gec çatmaqla yanaşı, nəqliyyat

vasitələrimizi də sıradan çıxarır. Problemin həll olunmasında ümidimiz sizədir, bizim səsimizi əlaqədar təşkilatlara çatdırmağımızı xahiş edirik.

Şirin ŞİRİNOV, Eyvaz HƏSƏNOV, Rəsim İSMAYİLOV, Elşən HƏSƏNOV, Səxavət ŞİRİNOV, Qaradağ rayon Ümid qəsəbəsinin sakinləri

Aran qəsəbəsinin yolu təmir olunacaq

Yevlax rayonunun Aran qəsəbəsində keçirilən səyyar qəbullah zamanı vətəndaşların qəsəbə yolunun təmir olunmasında köməklik göstərilməsi barədə xahişləri əsasında tərəfimizdən aidiyyəti qurumlara müraciət olunmuşdur.

Müraciətimizə cavab olaraq Bakı-Ələt-Qazax-Gürücistan şərhədi avtomobil yolunun 302-ci kilometrindən ayrılan Yevlax rayonu Aran qəsəbə yolunun 10,8 kilometrlik əsas hissəsinin Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən 2024-2028-ci illərdə dövlət investisiya xərcləri hesabına təmir olunacaq avtomobil yollarının siyahısına daxil edildiyi bildirilmişdir. Həmçinin qeyd etmək istəyirik ki, avtomobil yollarının təmiri aidiyyəti qurum tərəfindən mərhələli şəkildə və növbəlilik əsasında həyata keçirilir.

Elnarə ƏZİZOVA, Yevlax Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri

Zəbt olunmuş torpaq sahələri ilə bağlı tədbirlər görüldür

"Azərbaycan" qəzetinin 14 mart 2024-cü il tarixli sayında dərc olunmuş "Lerikdə bulaqların çəpərlənməsi kəndliləri susuz qoyub" sərəlvöhəli oxucu məktubunda qaldırılmış problemin həlli istiqamətində tədbirlərin görülməsi və bu barədə redaksiyaya məlumat verilməsi ilə bağlı rayon icra hakimiyyətinə daxil olan məktubunuza baxılmışdır.

Bildirik ki, məqalədə dərc olunmuş məsələlər araşdırılmışdır. Müəyyən olunmuşdur ki, rayonun Bradi və Dəstər kəndlərində torpaq islahatı 1997-1998-ci illərdə aparılmışdır. Torpaq islahatı aparılan zaman dövlət, bələdiyyə və xüsusi mülkiyyət növləri müəyyən edilmiş, məqalədə dərc olunmuş yamaqlar, darə konarları, su hövzələri, kollu örtüş və kəndətrafi örtüş sahələri, habelə yollar bələdiyyə mülkiyyətində saxlanmışdır. "Bələdiyyələrin su təsərrüfatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 6.2.2-ci maddəsinə əsasən, bələdiyyə torpaqlarında yerləşən dövlət mülkiyyətində və xüsusi mülkiyyətdə, habelə Sudan İstifadəedənlər Birliyinin istifadəsində olmayan bulaqlar, quyular, kəhrizlər və yerli əhəmiyyətli digər su obyektləri bələdiyyələrin su təsərrüfatının strukturuna aiddir.

Mövcud qanunvericiliyin tələblərini ödə rəhbər tutaraq vətəndaşlar tərəfindən zəbt olunmuş sahələrin qısa müddət ərzində asudələşdirilməsi ilə bağlı Dəstər bələdiyyəsinə rayon icra hakimiyyəti tərəfindən müraciət edilmiş və zəbt olunmuş torpaq sahələrinin asudələşdirilməsi ilə bağlı tədbirlərin görülməsindən ötrü müvafiq tövsiyələr verilmişdir.

Habil MƏLİKOV, Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının səlahiyyətini icra edən

GİLEY

Liftimiz nə vaxt işləyəcək?

Şəmkirin ən böyük yaşayış məntəqələrindən biri də Kür qəsəbəsidir. Son illər aparılan abadlıq və quruculuq işləri qəsəbənin simasını tamamilə dəyişmişdir. Abad məhəllələr, asfalt küçələr sakinlərə rahatlıq gətirmişdir. Qəsəbədə qaz, işıq və su problemi bərdəfəlik həll edilmişdir.

Lakin bir məsələ bizi çox narahat edir ki, o da yaşadığımız çoxmərtəbəli binalarda liftin işləməməsidir. Uzun illərdir ailəmiz qəsəbə mərkəzində inşa edilən 9 mərtəbəli binada yaşayır. Binada yaşayan sakinlərin, demək olar, əksəriyyəti yaşlı insanlardır. 3 il əvvəl istismar vaxtı bitdiyi üçün binadakı lift yenisi ilə əvəz edildi. Lakin onu işə salmaq mümkün olmadı. Həmin vaxtdan indiyədək liftsiz qalmışıq. Bu, biz yaşlı nəslin ağ gününü, necə deyirlər, qara edib. Hətta təcili yardım çağıranda liftin işləməməsinə əsas götürüb gəlməkdən imtina edirlər. Dəfələrlə aidiyyəti idarələrə müraciət etsək də, nəticəsi olmayıb.

Hörmətli redaksiya, ümidimiz sizədir. Yalnız siz bu işdə bina sakinlərinə kömək edə bilərsiniz.

Nazim BAĞIROV, Şəmkir rayonunun Kür qəsəbə sakinini

● İncəsənət xadimləri

Çox qısa ömür yaşamış görkəmli Azərbaycan rəssamı, Əməkdar incəsənət xadimi Vəcihə Səmədova özünəməxsus dəst-xəti, yaradıcılıq üslubu ilə fərqlənən sənətkarlarımızdır. Onun sənət bioqrafiyası yalnız incəsənətdə qadının keçdiyi yol kimi dəyərləndirilməməlidir. Bu, əsl rəssamın fasiləsiz axtarışlar, maraqlı tapıntılar, gərgin zəhmət sayəsində qazanılan nailiyyətlərlə dolu bir sənət yoludur. Bu il rəssamın anadan olmasının 100 ili tamam olur.

Sənət seçimi

Vəcihə Səmədova 1924-cü ildə Bakıda anadan olmuşdur. Qars azərbaycanlılarından olan atası Əli kişi qənnadı sahəsində çalışan sırası işçi idi. Onu

rəssamın potensialının böyüklüyü özünü göstərirdi. Məhz bu səbəblərdən də ona Moskvada daha üç il qalmaq, təhsilini aspiranturada davam etdirmək təklifi olunur. Aspiranturamı bitirəndə isə Vəcihə xanıma başqa bir təklif edilir.

rə də tablolarla ön müxtəlif mövzular öz əksini tapmışdır. Bu əsərlərdə nələr vəsf olunmayıb?! Təbiət mənzərələri, insan ölinin yaratdığı xarəqələr, adi adamların işi, məişəti, asudə vaxtı, sevinci, şənliyi...

Rəssamın ailəsi ilə birlikdə Azərbaycanın müxtəlif guşələrini görməsi onun təbiətə vurğunluğunu bir daha təsdiqləyir. Sözügedən səfərlərin və təbiətsevərliyin əks-sədasi kimi neçə-neçə əsər yaranmışdır. Bunlardan "Kür sahilində", "Göy göl", "Kəpəz", "Qoşqar yaylağında", "Ziğ", "Çadırlar" və başqalarını göstərmək olar. Rəssamın bütün mənzərə əsərləri lirik-estetik bədii xüsusiyyətləri ilə seçilir. Ümumiyyətlə, V.Səmədova mənzərəni çox sevirdi.

Rəssamın istedadı özünü "Göy göl" əsərində də qabarıq göstərir. Tablo güclü emosional təsirə malikdir və bu səbəbdən də tamaşaçını hər zaman cəlb edir.

İşığın, rəngin, ziyanın bolluğu bütün əsərlərində vardır

Uzunömürlü əsərlərin müəllifi

İçərişəhərdə "Kəlbə Əli" kimi tanınırdılar. Vəcihə Səmədovanın sənət seçimini müəyyənəndirən güclü amil doğulub boya-baş çatdığı İçərişəhər idi. Qədim məkanın tarixiliyi, burada yaşayan milli ab-hava, nəsildən-nəslə keçən yüksək mənəvi dəyərlər, adət-ənənələr bu həssas təbiətli qızın həm xarakterinin, həm də bədii zövqünün formalaşmasında böyük rol oynamışdı.

Onun institutda saxlanması və burada işləyərək tələbələrə dərs deməsini istəyirdi. Lakin Vəcihinin vətəna bağlılığı, yurd sevgisi böyük idi. O, həmin təklifi qəbul etməyərək Bakıya qayıdırdı.

Təəssürat rəssamı

Vəcihə Səmədova firçasını rəssamlığın bir çox janrında sınaq və istəyini nail olmuşdur. Rəssamın yaradıcılığında Azərbaycan rəssamlarına həsr etdiyi portretlər xüsusi yer tutur. Bu silsiləyə müəllifin "Avtoportret"ləri başlıqdır. Müxtəlif sahələrdə çalışmış, ayrı-ayrı peşə sahibi olan xanımların portretlərini yaratmasını göstərmək üçün əsərlərin adlarını çəkmək kifayətdir. Belə ki, Vəcihə Səmədova aktrisa Leyla Bədirbəylinin, məşhur pambıqçılar Şamama Həsənova və Sürəyya Kərimovanın, geoloq Minurə Məmmədbəylinin, memar Solmaz Səmədovanın portretlərini yaratmışdır.

1944-cü ildə Vəcihə Səmədova Rəssamlıq fakültəsində təhsilini müvəffəqiyyətlə başa çatdırır. Bundan sonra o, V.I.Surikov adına Moskva Dövlət Rəssamlıq İnstitutuna qəbul olunur. 1951-ci ildə Vəcihə "Azərbaycan bəstəkarları" adlı diplom işini tamamlayır. Müəllimləri bu əsərin müəllimləri kimi quruluşuna və dərin bədii-fəlsəfi cizgilərə malik olduğunu qeyd edirlər.

Bu əsər müjdəçi rolunu oynayaraq sənətə istedadlı və ciddi rəssamın gəldiyindən soraq verir. Əsərdə gənc

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, Leyla Bədirbəylinin portreti və bir neçə digər əsər 1954-cü ildə Bakıda təşkil olunmuş sərgidə nümayiş etdirilir və cavan rəssama böyük uğur gətirir. Sənətinə mütəxəssislər V.Səmədovanın təəssürat rəssamı olduğunu xüsusi vurğulayırlar. Təbii ki, onun ya-

radıcılıq aləminə nəzər yetirdikdə bunu aydın şəkildə duymaq olur. Onun mövzuya yanaşmasında daha çox ani məqamlara üstünlük verməsi, nəqlici yox, əhvali-yaradıcı sifətləri təsvir etməsi, obrazların sadə biçimdə və səmimi hərəkətlərdə göstərilməsi, təbiət mənzərələrinin təsvirində daha çox ovqatçıradıcı görüntülərə üstünlük verməsi, kompozisiya quruluşunda ani, keçici məqamları qələmə alması, kolorit hollində təmiz günəş işığı, sanki yağışdan sonra yaranmış təmiz hava təsvirini kəndə təsvir etməsi rəssamın yaradıcılığını səciyyələndirən xüsusiyyətlərdir.

Vəcihə Səmədova şəhərdə böyüyüb, Azərbaycanın bölgələrini gözübdən keçirib, təbiət gözəllikləri, qurub-yaradan insanlarla çox təmasda olmuşdur. Əslində, bu səfərlər yaradıcılıq eza miyyətləri idi. Təsədüfi deyil ki, gördükləri, seyr və müşahidə etdikləri sonralar onun əsərlərində öz əksini tapmışdır. Məsələn, xalqın adət-ənənəsindən qaynaqlanan "Toy günü", "Nişan aparları" əsərlərini xüsusi qeyd etmək olar.

Onun əsərlərində nələr vəsf olunmayıb?

Ümumiyyətlə, rəssam ətrafda gördüyü nə varsa hamısına diqqət yetirmiş, heç nəyə laqeyd qalmamışdır. Ona gö-

1961-ci ildə Vəcihə Səmədova Bolqarıstana ezamiyyətə gedir. Bu səfər rəssamın əsərlərindəki ifadəlilik unsurlarının, onların musiqili rəng, dekorativ-plastik ritm yaradan strukturlarının daha da gücləndirilməsi yönündə apardığı axtarışların davamı idi. Burada Vəcihə Səmədova 50-dən çox tablo yaratdı. Onlardan "Soropolun dənizdən görünüşü", "Bulqasın sahilini", "Nesebr", "Türk qızı", "Sofiyada bazar", "Qara dəniz", "Tarnovo. Qaya üzərində evlər" və digərini göstərmək olar.

1962-ci ildə Azərbaycanın Mədəniyyət Nazirliyinin Rəssamlıq Salonunda təşkil olunmuş sərgidə Vəcihə Səmədovanın 52 tablosu nümayiş etdirildi ki, bu da bir növ rəssamın yaradıcılıq hesabı idi. Daha sonra onun bu silsilədən olan əsərləri Moskva şəhərində "Xarici ölkələr Azərbaycan rəssamlarının yaradıcılığında" adlanan sərgidə də göstərildi.

1960-ci illərin əvvəlində V.Səmədova artıq formalaşmış, püxtələşmiş, öz üslubu, dəst-xətilə fərqlənən bir sənətkar idi. O, yaradıcılığını müvəffəqiyyətlə davam etdirərək yeni tematik tablolar, mənzərələr, portretlər çəkirdi. Lakin bir neçə il sonra onu amansız xəstəlik yaxalayır. Ömrünün sonunda çəkdiyi rəsmlərinə istər-istəməz rəssamın öz əhvali-ruhiyyəsi də hopur. Beləliklə, müəllifin tələmələri, keçirdiyi hiss və duyğular tablolarla əksini tapır. Bu, ən çox "Xəbərlər" əsərində görünür. Deyilənlərə görə, bu, rəssamın son əsərləri sırasında ən böyüyüdür.

Vəcihə Səmədova 1965-ci il oktyabrın 18-də dünyasını dəyişir.

Onu xoşbəxt qadın adlandırmaq olar. O, gözəl ailədə böyümüşdü. Sonra özü də gözəl ailə qurmuşdu. Qeyd etdiyimiz kimi, həyat yoldaşı həmkarı idi. Aralarındakı sevgini və xoş münasibətləri eyni peşə sahibi olduqlarından yaranmış ümumi baxışlar tamamlayırdı.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının Bakıdakı bədii şöbəsinin 1965-ci ildən Vəcihə Səmədovanın adını daşıyır.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

● Əsrlərin yadigarı

Tarixə şahidlik edən Qarabağ abidələri

Bəşər sivilizasiyasının tarixi yadigarlarının saxlanacağı yeri olan qədim Qarabağ insanlığın ilk məskənlərindən biridir. Tarixi araşdırmalar sübut edir ki, insanlar hələ Paleolit dövründə bu əraziləri özləri üçün yaşayış yeri seçmişlər. Qarabağda tariximizin bütün dövrlərini əhatə edən abidələr mövcuddur.

Qarabağın dağlıq və düzən hissəsində aşkar edilmiş qədim daş abidələr - Xocalıdakı dölmənlər, Xankəndidəki kromlexlər, eləcə də Qarabağın müxtəlif yerlərindən aşkar edilmiş Antik dövrə aid daş qutu qəbirlər yurdumuzun çox minillik tarixindən xəbər verən mədəniyyət nümunələridir.

Qarabağ ərazisində çoxlu sayda qalalar, qəsrlər inşa edilmiş və dövrümüzdə qədr onları bir hissəsinin qalıqları gəlib çatmışdır.

Laçın rayonundakı Ağoğlan monastır kompleksi (IX əsr), Amaras monastır kompleksi (IV-IX-XII əsrlər), müqəddəs Yelisey məbədi kompleksi (V-XIV əsrlər) və Qandazar monastırı (1216-1240-cı illər) Aşağı Xaçın vilayətinin hakimi Həsən Cəlal tərəfindən bərpa edilmişdir. Həsən Cəlal Qafqaz Albaniyasında uzun müddət hakimiyyətdə olmuş Mehranlır sülaləsinin və Gürcü çarı Tamaranın məşhur sər-kördələri Mxarqradzelilərin nəslindəndir. O dövrə aid olan abidələrdən biri də Ciciimli kəndində yerləşən Malik Əjdər türbəsidir. Tarixçilər türbənin Solcuqlar dövrünə aid olduğunu qeyd edirlər.

Tarixi faktlar Kəlbəcər rayonu Vəngli kəndi ərazisində yerləşən Gəncəşər monastırının 1216-1238-ci illərə aid olduğunu göstərir. Həmin kənddə məşhur olan Xudavəng monastırı XIII əsr abidələri sırasında xüsusi seçilir. Cəbrayıl

rayonu ərazisində yerləşən məşhur abidələrdən biri də Xudafərin körpüləridir. XIII əsr səyyahı Həmdullah Qəzvinin "Nüzhət əl-qülub" əsərindəki Xudafərin körpülərindən bəhs edərək yazır ki, Araz çayı üzərində Zəngilan yaxınlığındakı (on bir aşırımlı) körpü hicri tarixi ilə 15-ci ildə (636-cı il) Məhəmməd peyğəmbərin yaxın adamlarından Bərk ibn Əbdəllah tərəfindən salınmışdır. Buna görə də "Xudafərin", yəni "Allah yaratmış" körpü adlanır. On beş aşırımlı körpünü isə Karkar ticarət mərkəzinin yaxınlığında xeyriyyə məqsədi ilə Diya əl-Mülk Naxçıvanı saldırmışdır.

Füzuli ərazisində Şeyx Yağub türbəsi (XII əsr), Qoc Əhməd kəndində Cümə məscidi, Əhmədöllülər kəndində Hacı Ələsgər məscidi, Mir Əli məscidi və XIV əsrdə olan digər məbədlər, Babı kəndində yerləşən səkkizgüşəli Şeyx Babı Yağub (XIII əsr) türbəsi, Əhmədöllülər kəndində, Orta əsr qəbiristanlığının yerində sonduq formali qəbir daşı tariximizin çoxəsrlik qiymətli yadigarlarıdır. Tarixi araşdırmalar sübut edir ki, Füzuli rayonunun Şıxbabalı kəndindəki türbənin kitabəsində onun 1272-ci ildə tikildiyi qeyd edilmişdir. Bu türbə səkkizbucaqlı, yuxarısı çatmataş şəkili gümbəzlə örtülüb.

Zəngilanın Məmmədbəyli kəndi yaxınlığında yerləşən türbənin 678 yaşı var. Türbə-

nin giriş qapısı üstündə ərəbcə yazılan kitabədə "Quran"dan ayə və türbənin kimə məxsus olduğu, nə vaxt tikildiyi göstərilir. Kitabədə türbənin Yəhya ibn Məhəmməd Əl-həcc Seyid Əliyev məxsus olduğu qeyd edilmişdir.

XIII əsr ərəb səyyahı Yaqut əl-Həməvi "Mücam əl-buldun" əsərində Bərdə şəhəri, onun tikililəri haqda məlumat verir. Müəllif Beyləqan və Bərdə şəhərindəki tikililərin mənqol-tatarların hücumları zamanı yerlə yeksan edildiyini yazır.

XX əsrin sonlarında Ermənistan torpaqlarını işğal etdikdən sonra azərbaycanlıların izlərini silməyə çalışan vandallar tarixi mədəniyyət abidələrimizi də ya tamamilə dağıdıb məhv etmiş, yaxud da yarırsız hala salaraq ciddi ziyan vurmuşlar. Ulu öcdadlarımızın tarixi yaddaş rəmzi olan məşhur Xocalı qəbiristanlığını texnika vasitəsilə darımağın etmişlər. Məşhur Xocalı-Gəndəbəy mədəniyyətinin qədim beşiyi olan Xocalı kurganlarını Yer üzündən silmişlər. "Azıx" mağarası ermənilərin hərbi sursat anbarına çevrilmişdir. Alban xristian abidələri isə tamamilə saxtalaşdırılmışdır. Xalqımızın tarixi yadigarı olan Yelisey məbədi, Həsəniz məbədi və digər abidələrdə alban yazıları silinmişdir. Təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar tarixi mədəni irsimizi məhv edən ermənilərin insanlığa və hüquqazid bütün hərəkətlərinə susduqları kimi, tarixi mədəni irsimizi etdikləri vandalizmi də girməzdən gözləyir.

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Şuşada "Şuşanın səsi - Azərbaycanın səsi" adlı konfrans olub

Azərbaycan Milli Konservatoriyasının muğam (xanəndə) kafedrası, konservatoriyamızın nəzdində "Səsin tədqiqi" elmi laboratoriyası və "Azerbaijan Voice Organization LLC"-nin birgə layihəsi ilə Ümumdünya Səs Günü və Şuşa şəhərinin 2024-cü il üzrə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Gənclər paytaxtı seçilməsinə həsr olunmuş "Şuşanın səsi - Azərbaycanın səsi 2" mövzusunda "dəyirmi masa" və elmi-praktik konfrans keçirilib.

Konservatoriyadan bildirilib ki, Şuşa şəhərində keçirilən konfransda Dövlət himni səsləndirilib, Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsi birdəqiqətlik sükulat anılıb.

Tədbirdə Azərbaycan Milli Konservatoriyasının prorektoru, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Lalə Hüseynovanın "Bülbülün elmi irsində Azərbaycanda oxuma sənəti və

məktəbi haqqında" mövzusunda məruzəsi dinlənilib.

Sonra muğam (xanəndə) kafedrasının müdiri, Xalq artisti Mənsun İbrahimovun "Müasir dövrdə xanəndə sənətinin tədrisinə dair", "Səsin tədqiqi" elmi laboratoriyasının rəhbəri Aleksandriya Sultan fon Brüseldorffun "Azərbaycan muğam ifaçılarının sağlamlığı və rifahı" mövzularında məruzələri təqdim olunub.

Gəncə Dövlət Filarmoniyasında görkəmli bəstəkar Elza İbrahimovanın mahnıları səsləndirilib

Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasında görkəmli bəstəkar, bənzərsiz mahnıları ilə qolbları fəth edən Xalq artisti Elza İbrahimovanın əsərlərindən ibarət konsert proqramı təşkil edilmişdir.

Filarmoniyadan bildirilib ki, konsertdə Gəncə Dövlət Filarmoniyasının Estrada ansamblının müşayiəti ilə Əməkdar mədəniyyət işçisi Mehərrə Cəfərova, Əməkdar artist Kəmalə Tağızadə, solist-

lər Samir Məmmədov, Rövşən Məmmədov, Rüstəm Cəfərov, Əli Məmmədov, Ruslan Nağdəliyev, Yağub Yaqubzadə, Xəyal Əliyev, Vəlif Bayramovun ifasında bəstəkarın "Bakının işıqları", "Sən ya-

"Xiaomi SU7"nin satışına start verilib

Cində "Xiaomi SU7" elektromobilinin satışına start verilib. Elektromobil bir neçə variantda satışa çıxarıldı. Onu "Xiaomi"nin Çinin 29 şəhərində yerləşən 59 mağazasında öncədən sifariş etmək mümkündür.

Hazırda elektromobilin iki versiyası satışdadır: Adi və "Xiaomi SU7 Max". Mayın sonunda isə "Xiaomi SU7 Pro" modeli də satışa çıxacaq.

Sözgedən elektromobillərin əsas göstəriciləri belədir: "Xiaomi SU7" arxa təkər çəkimi, 5,28 saniyəyə saatda 100 km sürət yığılma, saatda 210 km maksimal sürətə, bir dəfə şarj olundandan sonra 830 km yol qət etmə və ya 15 dəqiqəlik şarj prosesindən sonra 700 km yol qət etmə və ya 15 dəqiqəlik şarj prosesindən sonra 350 km yol qət etmə imkanına sahibdir. "Xiaomi SU7 Pro" arxa təkər

çəkimi, 5,7 saniyəyə saatda 100 km sürət yığılma, saatda 210 km maksimal sürətə, bir dəfə şarj olundandan sonra 830 km yol qət etmə və ya 15 dəqiqəlik şarj prosesindən sonra 570 km yol qət etmə imkanına və "Xiaomi Pilot Max" avtopilot sistemə sahibdir. "Xiaomi SU7 Max"da isə

ön və arxa təkər çəkimi, 2,78 saniyəyə saatda 100 km sürət yığılma, saatda 264 km maksimal sürətə, bir dəfə şarj olundandan sonra 800 km yol qət etmə və ya 15 dəqiqəlik şarj prosesindən sonra 510 km yol qət etmə imkanına və "Xiaomi Pilot Max" avtopilot sistemə malikdir.

Hibrid "Opel Astra"

Yeni "Opel Astra" hətəbeki hibrid mühərriklə istehsal olunub. Avtomobilin əvvəllər qaz-elektrik versiyası var idi, indi isə artıq 48 voltluq "yumşaq" hibrid texnologiyası ilə başqa modifikasiyası da mövcuddur.

Yeni modifikasiya 136 at gücündə 1,2 litrlik üç silindrlı benzin turbo mühərriki və 28 at güclü elektrik mühərriki özündə birləşdirən 6 pilləli qoşa mufalı transmissiya ilə birləşib. Litium-ion batareyası əyləcə zamanı doldurulur. Batareya sol ön oturmaqan altında yerləşir, bu da baqaj həcmi-nin dəyişməz qalmasına imkan verir.

Avtomobilin üç iş rejimi var - eko, normal və idman. Onların işinə yeni 10 düymüklük rəqəmsal cihazlar panelindən nəzarət etmək olar. Güc, elektrik idarəetmə parametrləri, akkumulyator və benzin mühərriki arasında enerji axını, eləcə də doldurulma vəziyyəti haqqında məlumatlar sürücünün ixtiyarındadır.

Qoruyucu örtüklü "iPhone"

2025-ci ildə istehsal ediləcək "Apple" smartfonları ön paneldə gücləndirilmiş qoruyucu örtüklə satışa buraxılacaq. Şirkət "iPhone" ekranını qoruyan yeni şüşənin hazırlanmasına milyardlarla dollar vəsait ayırıb. Ön panel Yaponiyada hazırlanıb.

"Apple" hazırda smartfonlarında "Ceramic Shield" qoruyucu şüşəsindən istifadə edir. Bu da "iPhone" ekranında cızıqla və çatlara görünmə ehtimalını azaldır. Eyni zamanda qoruyucu örtük ekrandakı təsvirin parlaqlığını qoruyur.

Mütəxəssislərin fikrincə, yeni örtük o qədər möhkəm olacaq ki, smartfon istifadəçiləri artıq qoruyucu plyonka və şüşədən istifadə etməyəcəklər.

"Apple"ın unikal cihazı

Bir müddətdir ki, "Apple" smart üzük üzərində çalışır. İndi isə şirkətin yeni cihazının maraqlı özəlliklərindən birini ortaya çıxaran patent sənədləri paylaşıb.

Sənədlərə əsasən, "Apple"ın ilk smart üzüyü jestlərlə idarəetmə özəlliyinə sahib olacaq. Bu özəllik "Apple Vision Pro"da reallaşdırılıb.

Smart üzük istifadəçinin barmağı ilə bədənin digər hissələrinə toxunuşları təyin edərək istifadəçinin digər əlindəki barmaqlardan birinə toxunacaq ikinci üzük ilə sinxronlaşa biləcək. Patent foto-larından birində smart üzüyün potensial olaraq dəstəkləyəcək bir çoxlu sayda jest nümunələrini görmək olar.

"Apple"ın ilk smart üzüyü nə zaman təqdim edəcəyi isə hələlik bilinmir.

"ChatGPT" yüksək enerji sərf edir

"The New Yorker" saytının məlumatına əsasən, "ChatGPT" gün ərzində 200 milyon sorğuya cavabın tərtib olunması üçün böyük miqdarda elektrik enerjisi sərf edir. Belə ki, çatbot ABS-də bir ailənin sərf etdiyi elektrik enerjisindən 17 min dəfə daha çox elektrik enerjisi sərf edir.

Mütəxəssislərin qiymətləndirmələrinə əsasən, "ChatGPT"nin çalışması üçün gündəlik yarım milyon kilovatt-saat elektrik enerjisi lazımdır. "OpenAI" şirkətinin sözügedən çatbotu daha da inkişaf etdirəcəyini nəzərə alsaq, onun çalışması üçün daha çox elektrik enerjisi lazım olacaq.

Belə enerji sərfi ümumilikdə generativ süni zəka sahəsində də öhatə edir. Məsələn, əgər "Google" öz generativ süni zəka texnologiyasını "Google

Search"ə inteqrasiya etsə, bu, il ərzində sərf ediləcək 29 milyard kilovatt-saat elektrik enerjisinə bərabər olacaq.

"Süni zəka böyük miqdarda enerji tələb edən bir texnologiyadır. Artıq indi süni zəka serverləri Böyük Britaniyadakı bir çox ailədən ümumilikdə daha çox enerji sərf edir. Bu mövzuda rəqəmlər sürətlə artmaqda davam edir", - deyərək mütəxəssislər qeyd ediblər. 2027-ci ilə qədər süni zəka sahəsi ümumilikdə il ərzində 85-134 teravatt-saat elektrik enerjisi sərf edə bilər. Bu isə bütün dünyanın elektrik enerjisi sərfiyatının 0,5 faizinə bərabərdir.

Böyük yaddaşı olan "Galaxy Watch 7"

"Samsung" cari ildə "Galaxy Watch 7" smart saat seriyasını təqdim edəcək. Məlumat əsasən, bu saatlar böyük yaddaş həcminə sahib olacaqlar.

Hər bir "Galaxy Watch 7" modelində 32 GB-ıq daxili yaddaş həcmi ilə təchiz olunacaq. Bu isə "Galaxy Watch 6" smart saat seriyasının modellərinin sahib olduqları daxili yaddaş həcmindən 2 dəfə böyükdür. Bununla da yeni ci-

haz istifadəçiləri öz smart saatlarına daha çox sayda tətbiq quraşdırma biləcəklər.

Qeyd etmək lazımdır ki, "Galaxy Watch 7" smart saatlarının "Exynos" prosessoru vasitəsilə çalısacaqları gözlənilir.

Yeni dizaynı smartfon

"Samsung" "Galaxy S25" smartfonunun görünüşünü kökündən dəyişdirməyi planlaşdırır. Yeni cihaz 6,36 düymüklük ekrana sahib olacaq.

Yeni flaqmanın bütün modelləri yeni funksiyalar və sensorlar, daha sürətli prosessor, həmçinin artan batareya tutumu və buna görə də təkmilləşdirilmiş avtonomiya ilə təkmilləşdirilmiş kameralar olacaq. Onlar enerji istehlakının optimallaşdırılması vasitəsilə son funksiyalara nail ola bilərlər.

"Samsung Galaxy S25"nin 2025-ci ilin əvvəlində təqdim ediləcəyi təxmin edilir.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13

"Azər mətbuat yayımı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17

"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53

"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01

"Səma-M" MMC (012) 594-09-59

"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22

"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00

"City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Apellyasiya Arbitraj Tribunalı "İrəvan" komandasının iki futbolçusunun və "Araz-Naxçıvan" klubunun şikayətlərini təmin etməyib

Aprelin 9-da Apellyasiya Arbitraj Tribunalı "İrəvan" klubunun iki futbolçusunun və "Araz-Naxçıvan" peşəkar futbol klubunun AFFA İntizam Komitəsinin 2024-cü il 18 mart tarixli qərarlarından verdiyi apellyasiya şikayətlərində baxaraq qərarlar qəbul edib.

Tribunaldan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, qəbul edilən qərarlardan biri I Liqada çıxış edən "İrəvan" klubunun futbolçusu Atılam Egenin şikayəti ilə bağlı olub. Apellyasiya Arbitraj Tribunalı Atılam Egenin apellyasiya şikayətini təmin etməyib. Belə ki, "İrəvan" klubunda çıxış edən Atılam Egenin danışıqlıq oyunlarında iştirakına görə AFFA İntizam Məcəlləsinin 107.2-ci maddəsi ilə təqsirli bilinərək ömürlük müddətdə futbol ilə əlaqədar hər hansı fəaliyyətlə məşğul olmaq hüququndan məhrum edilməsi barədə AFFA-nın İntizam Komitəsinin 2024-cü il 18 mart tarixli qərarı dəyişdirilmədən qüvvədə saxlanılıb.

Apellyasiya Arbitraj Tribunalı "İrəvan" klubunun daha bir futbolçusu Kamal Mirzəyevin də şikayətini təmin etməyib. Qərara əsasən, "İrəvan" klubunda çıxış

edən Kamal Mirzəyevin danışıqlıq oyun barədə məlumatı olub, müvafiq orqanlara məlumat verilmədiyi və bununla da AFFA İntizam Məcəlləsinin 107.4-cü maddəsi ilə nəzərdə tutulan intizam pozuntusunu törətdiyinə görə 1 il şerti olmaqla 2 il müddətində futbol ilə əlaqədar hər hansı fəaliyyətlə məşğul olmaq hüququndan məhrum edilməsi, həmin Məcəllənin 32-ci maddəsinə əsasən sınaq müddətinin 1 il təyin olunması barədə AFFA-nın İntizam Komitəsinin 2024-cü il 18 mart tarixli qərarı dəyişdirilmədən qüvvədə saxlanılıb.

Tribunal qəbul etdiyi digər qərarla "Araz-Naxçıvan" peşəkar futbol klubunun AFFA İntizam Komitəsinin 2024-cü il 12 mart tarixli qərarından verdiyi apellyasiya şikayətini təmin etməyib. Belə ki, martın 10-da Məli Premier Liqasında XXVI turun "Turan Tovuz" - "Araz-Naxçıvan" oyununun 78-ci dəqiqəsində "Araz-Naxçıvan" klubunun 1 nömrəli futbolçusu Vüsal Şabanovun hakimi təhqir etdiyinə görə birbaşa qırmızı vərəqə aldığı üçün 4 oyun cəzalandırılması (AFFA İntizam Məcəlləsinin 43.3-cü maddəsinə əsasən) barədə AFFA İntizam Komitəsinin qərarı dəyişdirilmədən qüvvədə saxlanılıb.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ASCO-nun struktur idarələrinə tələb olunan müxtəlif qaz və texniki məhlulların satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 19 aprel 2024-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov, 2.

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263.

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Korğöz qəsəbəsi üzrə nümayəndəliyində olan seriyası CGV, nömrəsi 002508-002600-a qədər olan 93 ədəd kassa mədəxili orderi və seriyası CGS, nömrəsi 000511-000550-ə qədər olan 40 ədəd vəkəlatnamə ciddi hesabət blankları itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı: www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Vəkillər Kollegiyasının Bakı şəhər 4 saylı Bürosunun kollektivi iş yoldaşları, Vəkillər Kollegiyası Rəyaset Heyətinin üzvü vəkil Elçin Usuba atası ARIF MÜƏLLİMİN vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60
Məsul katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotoilustrasiya şöbəsi	- 538-44-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbaijan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4246
Sifariş 784

Qiyəti 60 qəpik